

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova
National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova

Cooperare

Inițiativă

Cost-eficiență

Credibilitate

Transparență

Integritate

Deontologie

Fiabilitate

Confidențialitate

Punctualitate

Calitate

Promptitudine

Obiectivitate

Relevanță

Profesionalism

Raport anual 2008 Annual Report

Comparabilitate

Responsabilitate

Coerență

Imparțialitate

Independență

CUPRINS

1. Misiune, viziune, valori	
2. Cuvînt înainte	
3. Structura organizatorică a Biroului Național de Statistică.....	
4. Obiectivele și prioritățile BNS în anul 2008	
5. Principalele activități ale BNS în anul 2008	
5.1. Activități realizate în scopul dezvoltării producției statistice	
5.2. Activități privind executarea unor acte normative și legislative	
5.3. Colaborare internațională.....	
5.4. Dezvoltarea sistemului tehnologiilor informaționale	
6. Activitatea pe domenii statistice	
6.1. Statistica populației și socială	
6.2. Statistica macroeconomică	
6.3. Statistica economică	
6.4. Statistica agriculturii	
6.5. Statistica teritorială	
7. Infrastructura statistică	
8. Activitatea organelor teritoriale de statistică	
9. Relațiile cu utilizatorii	
9.1. Publicarea informației statistice pe pagina web a BNS	
9.2. Edițiile statistice ale BNS în anul 2008.....	
9.3. Organizarea întrunirilor cu utilizatorii.....	
9.4. Relațiile cu mass-media	
9.5. Promovarea produselor și serviciilor statistice	
9.6. Biblioteca de publicații statistice a BNS	
9.7. Chestionarul privind gradul de satisfacție a utilizatorilor	
10. Resursele umane	
11. Finanțarea BNS.....	
12. Evenimente publice în anul 2008	
Lista abrevierilor	

CONTENTS

1. Mission, vision, values	
2. Foreword	
3. Organizational structure of the National Bureau of Statistics.....	
4. Objectives and priorities of NBS in 2008.....	
5. Main activities of NBS in 2008	
5.1. Activities implemented for the development of the statistical products.....	
5.2. Activities regarding the implementation of normative and legislative documents	
5.3. International collaboration	
5.4. Development of the informational technologies system.....	
6. Activity by statistical areas	
6.1. Population and social statistics	
6.2. Macroeconomic statistics	
6.3. Economic statistics	
6.4. Agricultural statistics	
6.5. Territorial statistics.....	
7. Statistical infrastructure.....	
8. Activity of the territorial statistical offices.....	
9. Relations with the users	
9.1. Publication of statistical information on the NBS web site	
9.2. Statistical editions of NBS in 2008	
9.3. Organization of meetings with users	
9.4. Relations with mass-media	
9.5. Promotion of statistical products and services	
9.6. NBS library of statistical publications	
9.7. User satisfaction survey	
10. Human resources.....	
11. The financing of NBS	
12. Public events in 2008.....	
List of abbreviations	

1. MISIUNE, VIZIUNE, VALORI

Misiunea

Biroul Național de Statistică coordonează și nemijlocit realizează producerea informației statistice oficiale privind situația economică, socială, demografică a societății. Informația relevantă, fiabilă, complexă, accesibilă pentru beneficiari sprijină procesul decizional informat al autorităților publice centrale și locale, facilitează dezvoltarea sectorului privat, contribuie la buna informare a întregii societăți.

Viziunea

Informația statistică de calitate și credibilitate înaltă, elaborată în baza unui sistem coerent și performant al cercetărilor statistice și surselor administrative de date.

Sistemul statistic național, coordonat de către Biroul Național de Statistică ca autoritate centrală în domeniul statisticii, funcționează în conformitate cu standardele și bunele practici europene și este bazat pe tehnologii informaționale moderne.

Valorile

cu referire la mediul extern:

- imparțialitate și obiectivitate
- independență profesională
- fiabilitate
- orientare spre utilizator
- relevanță
- credibilitate
- cooperare
- transparență
- promptitudine și punctualitate
- confidențialitate
- coerență și comparabilitate
- cost-eficiență

cu referire la mediul intern:

- deontologie statistică
- profesionalism
- calitate
- responsabilitate
- integritate
- cooperare
- inițiativă

1. MISSION, VISION, VALUES

Mission

The National Bureau of Statistics coordinates and fulfils the production of official statistical information on the economic, social and demographic situation of the society. The relevant, reliable and comprehensive information, provided to beneficiaries supports the informed decision-making process involving central and local public authorities, facilitates the development of the private sector, and contributes to better information of the entire society.

Vision

High quality and credibility statistical information, elaborated on the basis of a coherent and efficient system of statistical surveys and administrative data sources.

The national statistical system coordinated by the National Bureau of Statistics as a central authority in the field of statistics, operates in line with the European standards and best practices and is based on modern informational technologies.

Values

Relating to external environment

- Impartiality and objectivity
- Professional independence
- Reliability
- User-friendliness
- Relevance
- Credibility
- Cooperation
- Transparency
- Promptitude and punctuality
- Confidentiality
- Coherence and comparability
- Cost-effectiveness

Relating to the internal environment

- Statistical deontology
- Professionalism
- Quality
- Responsibility
- Integrity
- Cooperation
- Initiative

2. CUVÎNT ÎNAINTE

Raportul de activitate al Biroului Național de Statistică (BNS) pentru anul 2008 denotă realizările și performanțele obținute în diverse domenii de activitate statistică, destinate creșterii gradului de satisfacție a cerințelor utilizatorilor.

Procesul continuu de modernizare a statisticii a mobilizat BNS în anul 2008 să facă față unor noi provocări legate de racordarea statisticii naționale la standardele internaționale.

Pe parcursul anului 2008, activitatea BNS s-a centrat pe realizarea *Programului lucrărilor statistice în anul 2008*, principalul document care generalizează obligațiile pe care BNS, de rînd cu alți parteneri ai sistemului statistic național, le are în planul producerii datelor statistice necesare diferitelor categorii de utilizatori, întru asigurarea acestora cu informație statistică calitativă și cît mai complexă.

În anul de raport au demarat lucrări de anvergură națională, precum cele legate de pregătirea Recensămîntului General Agricol, planificat spre realizare în 2010. De asemenea, au fost perfecționate și lansate alte lucrări statistice importante, ca: studiul asupra sănătății populației, cercetarea Indicelui prețurilor producției industriale, cercetarea statistică „Migrația forței de muncă” ș.a.

Atenție sporită în activitatea BNS a fost acordată îmbunătățirii în continuare a diseminării datelor statistice, în special prin metoda electronică. Astfel, a fost lansată o nouă versiune a paginii oficiale a BNS; a fost majorat cu cca 30 titluri noi numărul informațiilor operative/comunicatelor de presă și seriilor de timp cu plasarea acestora pe site-ul BNS; a fost extinsă valoarea analitică a seriilor de date.

Întru modernizarea sistemului tehnologiilor informaționale al BNS a fost elaborat proiectul Concepției sistemului informațional statistic și proiectul subsistemului „Raportare electronică”, care are drept scop crearea portalului e-Statistica, pentru facilitarea în acest mod a procesului de transmitere a datelor rapoartelor statistice și financiare de către entități, precum și a procesului de prelucrare și stocare a datelor statistice primare.

BNS a realizat o cooperare eficientă cu organele de stat și cu societatea civilă pe tot parcursul anului. O atenție deosebită s-a acordat relațiilor ce sînt stabilite, pe de o parte, între producătorii și furnizorii informațiilor statistice, iar pe de altă parte – între producătorii și utilizatorii datelor statistice, fiind desfășurate numeroase conferințe, seminare, mese rotunde, întruniri cu participarea reprezentanților autorităților publice centrale și locale, cercului academic și de afaceri, partenerilor în statistică, mass-media.

La cele expuse mai sus aș adăuga că activitatea BNS în anul 2008 s-a caracterizat printr-o mai vastă transparență a demersului statistic. Acest fapt se regăsește în diversificarea și îmbunătățirea metodelor de diseminare a informației statistice, creșterea gradului de deschidere a colaboratorilor BNS pentru publicul larg, inclusiv mass-media, facilitarea accesului la informația statistică prin modernizarea paginii web.

2. FOREWORD

The 2008 activity report of the National Bureau of Statistics (NBS) reveals the achievements and progress made in different fields of statistical activity designed to improve the level of satisfaction of users' demand.

The continuous process of modernising statistics mobilised NBS to meet new challenges in 2008, related to the alignment of the statistical indicators with the international standards.

In the course of year 2008, NBS' activity focused on the fulfilment of the *Statistical Works Program for 2008* that is the principal document generalizing obligations of NBS and of other partners of national statistical system, for the production of statistical data necessary for

different user categories for their assurance with qualitative and complex information.

During the reporting year, national works were implemented, such as those related to the preparation for the General Agricultural Census, planned to be accomplished in 2010. At the same time, another important statistical works were produced and launched, including: study on the Health of population, survey on the Industrial Production Price Index, statistical survey on "Labour force migration", etc.

Great attention in NBS' activity was given to the improvement of statistical data dissemination, especially electronically. Thus, a new version of the official Web page of NBS was launched; the number of flash information/press releases and time series was increased with about 30 new titles with their placement on the Web; the analytical value of time series was extended.

In order to modernize the informational technologies system of NBS, the draft of the Concept of statistical informational system and the draft of the sub-system called "Electronic reporting" were elaborated aiming to create the e-Statistics portal which will facilitate the transfer of data related to the statistical and financial reporting by the entities, as well as the process of primary statistical data processing and archiving.

NBS ensured efficient cooperation with public institutions and civil society organizations during the entire year. Special attention has been paid to the relations established between producers and providers of statistical information on one hand, and between producers and users of statistical data on the other hand, through the organization of numerous conferences, seminars, round tables, meetings involving representatives of the central and local public authorities, members of academia and business, media and partners in the statistics field.

Last but not least, it can be underlined that the activity of NBS in 2008 was characterized by a higher level of transparency of the statistical message. This was ensured through diversification and improvement of the statistical information dissemination methods, increased openness of the NBS employees towards the public, including media, facilitation of the access to statistical information through the modernization of the web site.

DR. VLADIMIR GOLOVATIUC,
DIRECTOR GENERAL AL BNS

3. STRUCTURA ORGANIZATORICĂ A BIROULUI NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Biroul Național de Statistică reprezintă organul central de statistică, în subordinea Guvernului Republicii Moldova, care conduce și coordonează întreaga activitate în domeniul statisticii oficiale din țară. În activitatea sa BNS se bazează pe prevederile Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială, hotărârile Parlamentului, decretele Președintelui țării, ordonanțele, hotărârile și dispozițiile Guvernului, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, Regulamentul BNS aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1049 din 06.10.2005, precum și alte acte legislative și normative în vigoare.

Biroul elaborează și aprobă, de sine stătător sau în comun cu alte autorități administrative centrale, metodologiile cercetărilor statistice și de calcul al indicatorilor statistici, în conformitate cu standardele internaționale, în special ale Uniunii Europene (UE), și cu practica avansată a altor țări, precum și ținând cont de specificul condițiilor social-economice ale Republicii Moldova; organizează, în conformitate cu programul de lucrări statistice aprobat anual de către Guvern, cercetări statistice privind situația și dezvoltarea economică, socială, demografică a țării, executând lucrările de colectare, prelucrare, centralizare, stocare și diseminare a datelor statistice.

Sistemul Biroului Național de Statistică cuprinde:

- **Aparatul central (AC)** și subdiviziunile pe lângă BNS, care include:
 - a) 13 subdiviziuni ale AC;
 - b) *Direcția Recensăminte* (fără statut de persoană juridică);
 - c) *Direcția Generală Tehnologii Informaționale* (fără statut de persoană juridică).
- **Organele teritoriale pentru statistică**, care includ Direcția generală pentru statistică a mun. Chișinău, direcțiile pentru statistică a mun. Bălți și a unității teritoriale autonome Găgăuzia și 32 de direcții (secții) raionale pentru statistică; direcțiile raionale de statistică sînt organizate și funcționează ca unități teritoriale ale BNS în baza HG nr. 1049 din 06.10.2005. Ca instituții publice cu personalitate juridică, acestea îndeplinesc în teritoriu funcțiile, sarcinile și responsabilitățile BNS. Direcțiile raionale pentru statistică, instituții publice finanțate de la bugetul de stat, organizează și întrețin sistemul informațional statistic în profil teritorial, colaborează cu organele administrației publice locale și cu serviciile și organizațiile locale.
- **Întreprinderea de Stat „Editura de Imprimare „Statistica”** – întreprindere subordonată BNS, finanțată integral din venituri proprii.

Colegiul BNS, instituit în baza Hotărârii Guvernului nr. 1049 din 06.10.2005, întrunește 9 persoane, din componența căruia fac parte directorul general (președintele Colegiului), vicedirectorul general și alți angajați ai BNS, precum și reprezentanți ai altor autorități ale administrației publice, instituții științifice, de învățămînt etc. Activitatea Colegiului se bazează pe examinarea problemelor prioritare ce țin de realizarea sarcinilor organelor de stat pentru statistică, de funcționarea sistemului statistic al țării, activitatea organelor teritoriale de statistică, a ministerelor, altor subdiviziuni de stat, privind sistemul rapoartelor statistice și financiare, asigurarea autenticității datelor etc. În funcție de complexitatea și specificul lucrărilor prezentate spre dezbatere și avizare, la ședințele Colegiului pot participa, ca invitați, angajați ai BNS, personalități, specialiști din alte instituții, cadre didactice care, prin competența lor profesională, pot contribui la soluționarea problemelor puse în discuție.

3. ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE NATIONAL BUREAU OF STATISTICS

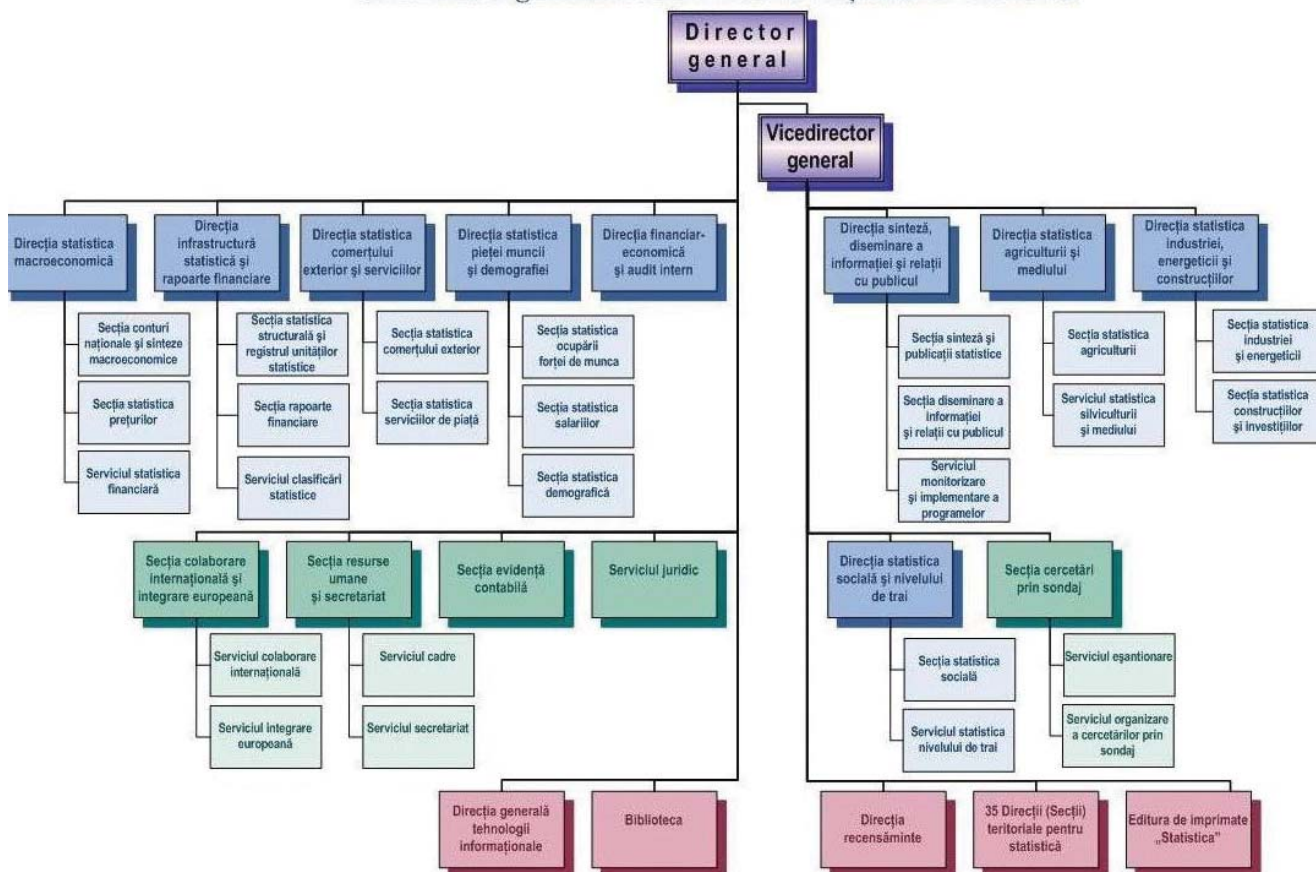
The National Bureau of Statistics represents the central statistical entity, subordinated to the Government of the Republic of Moldova, which conducts and coordinates the entire national statistical activity. The NBS bases its activity on the provisions of the Constitution of the Republic of Moldova, Law on official statistics, decisions of the Parliament, Presidential decrees, regulations, decisions and instructions of the Government, international treaties ratified by the Republic of Moldova, Regulation of the NBS approved through the No. 1049 Decision of the Government as of 06.10.2005, as well as other legislative and normative documents in force.

NBS elaborates and approves by itself or in conjunction with other central administrative authorities the methodologies of the statistical surveys and statistical indicators, in line with international standards, especially those of the European Union (EU), advanced practice of other countries, as well as taking into consideration the specificity of the social and economic conditions in the Republic of Moldova; organizes, in conformity with the statistical works program, annually approved by the Government, statistical surveys regarding the economic, social and demographic situation and development of the country, undertaking the collection, processing, centralization, archiving and dissemination of statistical data.

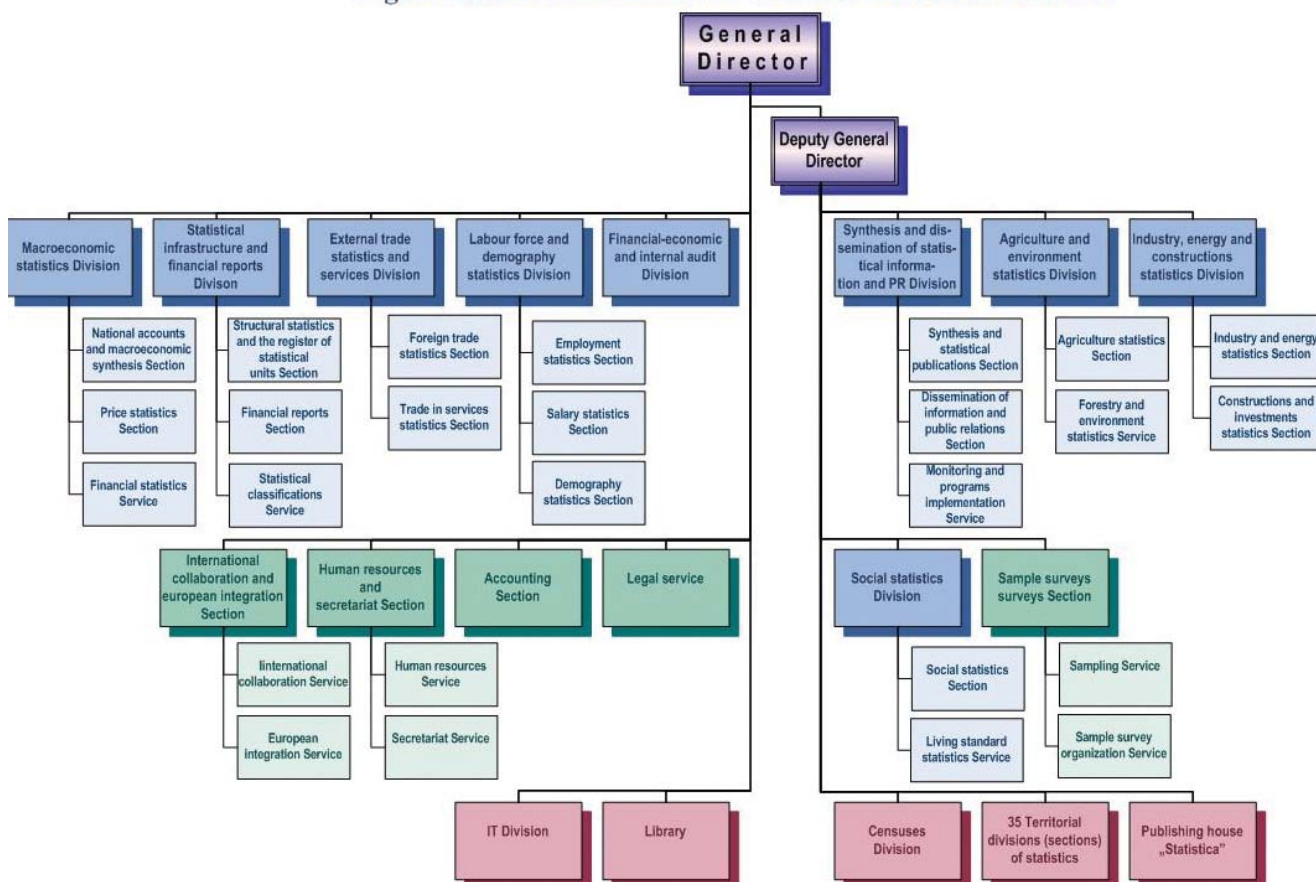
The System of the National Bureau of Statistics comprises:

- **Central Administration (CA)** and sub-divisions related to NBS, which includes:
 - a) 13 sub-divisions of the CA
 - b) *Census Division* (with no legal entity status)
 - c) *General Directorate of Informational Technologies* (with no legal entity status).
 - **Territorial offices for statistics**, which includes the General Directorate of Statistics of the municipality of Chisinau, statistical divisions of the municipality of Balti and of the autonomous territorial entity of Gagauzia and 32 rayon divisions (sections) for statistics; the rayon divisions for statistics are organized and function as territorial units of the NBS on the basis of the Governmental Decision No. 1049 as of 06.10.2005. Being public institutions with legal status, these divisions carry out the functions, tasks and responsibilities of NBS at the local level. The rayon divisions for statistics – public institutions financed from the state budget – organize and maintain the statistical informational system in territorial profile, as well as collaborate with public local administrations and with the local organizations and services.
 - **State enterprise “Publishing House Statistica”** – NBS subordinated enterprise, completely financed from own revenues.
- NBS Board**, created on the basis of the Governmental Decision No. 1049 as of 06.10.2005, consist of 9 members, including the General Director (President of the Board), General Deputy Director and other employees of NBS, as well as representatives of other authorities of public administration, scientific institutions, education, etc. The activity of the Board is based on the examination of the priority problems related to the fulfilment of the tasks of public statistical entities, functioning of the national statistical system, activity of the territorial statistical entities, of the ministries, other state sub-divisions, as it regards the system of statistical and financial reporting, assurance of the data authenticity, etc. Reference to the complexity and specificity of the works submitted for discussion and endorsement, the meetings of the Board can be joined, with the status of invited participants, by NBS employees, specialists from other institutions and teachers, who can contribute to the problem solving process given their professional competence.

Structura organizatorică a Biroului Național de Statistică

Organizational structure of the National Bureau of Statistics

4. OBIECTIVELE ȘI PRIORITĂȚILE BNS ÎN ANUL 2008

Activitatea BNS în anul 2008 a prezentat o totalitate de măsuri întreprinse în scopul reformării în continuare a sistemului statistic național. Luând în considerație importanța conștientizării de către toate categoriile de utilizatori a principiilor fundamentale de funcționare a sistemului statistic național, BNS a depus eforturi majore pentru a stabili relații mai bune, de parteneriat cu furnizorii, producătorii și utilizatorii datelor statistice, a face mai transparente și mai bine înțelese principiile fundamentale de funcționare a domeniului statistic, metodologiile utilizate în statistică, precum și informația statistică propriu-zisă.

Obiectivele și prioritățile în anul 2008 au fost axate pe realizarea:

- Strategiei Naționale de Dezvoltare pentru anii 2008-2011 și a Planului de acțiuni privind implementarea "Strategiei Naționale de Dezvoltare pentru anii 2008-2011";
- Strategiei de dezvoltare a statisticii pentru anii 2008-2011;
- Programului lucrărilor statistice pentru anul 2008;
- altor strategii și programe naționale;
- sarcinilor trasate la ședința Colegiului BNS din februarie 2008 privind rezultatele activității Biroului în anul 2007;
- Recensământului agricol de probă, ca etapă premergătoare Recensământului General Agricol (RGA);
- îmbunătățirii producerii datelor statistice prin efectuarea a noi studii în domeniu, perfecționarea metodologiilor existente;
- dezvoltării diseminării informației statistice, accentul fiind pus pe îmbunătățirea diseminării electronice, în special prin pagina web a BNS;
- ameliorării dialogului cu utilizatorii de date statistice, inclusiv societatea civilă și comunitatea internațională;
- dezvoltării în continuare a colaborării internaționale, acordarea asistenței metodologice și tehnice întru reformarea în continuare a statisticii naționale, din partea organismelor internaționale și ale altor state.

4. OBJECTIVES AND PRIORITIES OF NBS IN 2008

The activity of NBS in 2008 has been presented a total of measures undertaken in order to reform further on the national statistical system. Given the importance of the fact that all categories of users shall realize the fundamental principles governing the functioning of the national statistical system, the NBS undertook major efforts for the establishment of better, partnership, relations with suppliers, producers and users of statistical data, to make the fundamental principles in statistics, methodologies used and the statistical information itself more transparent and understandable.

Objectives and priorities in 2008 focused on the realisation of:

- National Development Strategy for 2008-2011 and Action Plan regarding implementation of "National Development Strategy for 2008-2011";
- Strategy of Statistical Development for 2008-2011;
- Program of Statistical Works for 2008;
- other strategies and national programs;
- Tasks marked out at the NBS' Board meeting from February 2008 regarding the results of NBS' activity in year 2007;
- Pilot Agricultural Census, as a preliminary stage of the General Agricultural Census (GAC);
- improvement of statistical data production by conducting new surveys, improvement of existing methodologies;
- development of statistical data dissemination, focusing of the improvement of e-dissemination, especially through NBS' Web page;
- improvement of user dialog, including civil society and international community;
- further development of international collaboration, rendering of methodological and technical assistance for further reformation of national statistics from international organisations and other states.

5. PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI ALE BNS ÎN ANUL 2008

Obținerea datelor statistice relevante și autentice are o importanță majoră pentru elaborarea politicilor naționale, precum și asigurarea monitorizării și evaluării acestora. Activitățile principale realizate de BNS în corespundere cu misiunea ce-i revine în de producerea și diseminarea informației, care la rândul său constituie un proces complex și integru, sintetizate pentru anul de raport în următorul mod:

5.1. ACTIVITĂȚI REALIZATE ÎN VEDEREA DEZVOLTĂRII PRODUCȚIEI STATISTICE

➤ În scopul eficientizării procesului de colectare a datelor și **elaborare a indicelui prețurilor de consum (IPC)**, începând cu luna ianuarie 2008 a fost implementată noua modalitate de organizare a culegerii și prelucrării datelor respective în baza unui nou complex IT elaborat cu suportul Oficiului Central de Statistică din Norvegia.

Actualmente se realizează în continuare o serie de măsuri întru asigurarea automatizării procesului de introducere a datelor, transmiterii și procesării acestora, în baza utilizării palm-PC-lor (activitate sprijinită financiar de Statistica Norvegiei). Finalizarea noii modalități de culegere a datelor se planifică pentru trimestrul I 2009.

➤ La 1 ianuarie 2008 a fost lansată **cercetarea Indicelui prețurilor producției industriale** în baza metodologiei, instrumentarului și noului eșantion de cercetare aliniate la standardele internaționale, activitate realizată cu suportul consultativ și financiar al experților Oficiului Central de Statistică din Norvegia.

➤ În trimestrul III 2008 a fost implementat **modulul privind sănătatea** în cadrul Cercetării bugetelor gospodăriilor casnice, cercetare efectuată la solicitarea Ministerului Sănătății. Obiectivul studiului este determinarea cauzelor de neacoperire cu asigurare medicală a populației și utilizarea serviciilor de sănătate.

➤ Cercetarea statistică „**Migrația forței de muncă**” a fost lansată în trimestrul II 2008, ca modul complementar la cercetarea statistică asupra gospodăriilor populației „Ancheta forței de muncă”. Cercetarea respectivă se realizează de BNS în cadrul proiectului „Eliminarea traficului de ființe umane din Republica Moldova și Ucraina prin măsuri ale pieței muncii”, implementat de Organizația Internațională a Muncii (OIM) împreună cu Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor Migraționale și în parteneriat cu Ministerul Economiei și Comerțului. Scopul cercetării este obținerea unor caracteristici adiționale privind persoanele plecate peste hotare la lucru sau în căutare de lucru, cum ar fi: motivul plecării, cine a ajutat persoana să plece, ce a întreprins persoana pentru a căuta un lucru peste hotare, statutul de ședere în țara de destinație, problemele cu care s-a confruntat, unde s-a adresat pentru a soluționa problemele, ocupația și activitatea economică a locului de muncă, tipul contractului de muncă etc. La etapa actuală se lucrează asupra elaborării publicației. Baza de date „Migrația forței de muncă” va fi plasată pe pagina web a BNS.

➤ Concomitent, în cadrul cercetării „Migrația forței de muncă” a fost testată metodologia de estimare a unor aspecte referitoare la munca forțată/**traficul de persoane**. Această metodologie/indicatori statistici au fost elaborați de experți ai Biroului Internațional al Muncii (BIM).

5. MAIN ACTIVITIES OF NBS IN 2008

To secure relevant and authentic statistical data has a major importance for the elaboration of national policies, as well as for assurance of their monitoring and evaluation. The main activities implemented by NBS corresponding to its attached mission, relate to the production and dissemination of information, which at its turn represents an integral and complex process, and can be structured for the reporting year as follows:

5.1. ACTIVITIES IMPLEMENTED FOR THE DEVELOPMENT OF THE STATISTICAL PRODUCTS

➤ Starting with January 2008, in order to raise the efficiency of the data collection process and **development of the consumer price index (CPI)**, a new modality of the organization in the collection and processing of the respective data has been implemented on the basis of a new IT complex elaborated with the support of the Central Statistical Office of Norway.

Currently a series of activities to ensure the automation of data entry process, transmission and their processing are further implemented on the basis of the usage of palm-PCs (activity financially supported by the Statistical Office of Norway). The finalization of the process of data collection is planned for the 1st quarter of 2009.

➤ Starting with January 1, 2008, the **survey on Industrial Production Price Index** has been launched on the basis of the methodology, toolkit and the new sample aligned to the international standards – activity which has been implemented with the consultative and financial support of the experts from the Central Statistical Office of Norway.

➤ In the third quarter of 2008, the **module on health** has been implemented within the framework of the Household Budget Survey – module which has been undertaken on the basis of the inquiry of the Ministry of Health. The objective of the research is the determination of the causes of poor coverage of the population by the medical insurance and usage of health services.

➤ The statistical survey „**Labour force migration**” has been launched in the second quarter of 2008, as a complementary module to the Labour Force Survey. The respective research is implemented by NBS within the framework of the Project “Elimination of trafficking in human beings in Moldova and Ukraine through labour market related measures”, implemented by the International Labour Organization (ILO) and the International Centre for the Development of Migration Policies, in partnership with the Ministry of Economy and Trade. The goal of the research is to obtain additional characteristics regarding persons who left the country for a job or seeking for a job, such as, for instance: reason for leaving, who has helped the person to leave, what has been undertaken by the person to search a job abroad, the residence status in the country of destination, confronted problems, where he/she applied in order to get a solution to the problems, occupation and the economic activity of the job place, type of the job contract, etc. At the current moment the elaboration of the publication is performed. The data base “Labour force migration” will be placed on the PX-Web of NBS.

➤ Simultaneously with the Labour force migration research, the methodology of estimation of some aspects related to the forced labour/**trafficking in human beings** has been tested. The named methodology/statistical indicators were elaborated by the experts of the International Labour Office (ILO).

➤ A fost revizuit sistemul indicatorilor statistici în **domeniul educației** și racordarea clasificării naționale a programelor educaționale la cerințele ISCED-97, efectuată în colaborare cu UNICEF Moldova.

➤ Întru modernizarea sistemului tehnologiilor informaționale, BNS, cu suportul proiectului PNUD, a elaborat:

- proiectul **Concepției sistemului informațional statistic**, care în prezent se află în stadiu de coordonare cu instituțiile interesate;

- proiectul subsistemului „**Raportare electronică**”, care are drept scop crearea portalului e-Statistica, facilitând procesul de transmitere a datelor, rapoartelor statistice și financiare de către entități, precum și procesul de prelucrare și stocare a datelor statistice primare.

➤ Pe parcursul anului 2008, din contul tuturor surselor de finanțare, personalul BNS a fost dotat cu 143 calculatoare performante, inclusiv al organelor teritoriale de statistică – cu 95 unități.

➤ A fost desfășurată o activitate intensă cu instituțiile interesate în cadrul elaborării proiectului **Programului lucrărilor statistice pentru anul 2009**. Astfel, în proiectul final, transmis spre examinare Guvernului:

- au fost incluse 3 lucrări statistice noi: două – la solicitarea Ministerului Economiei și Comerțului (Cercetările statistice asupra gospodăriilor casnice „Intrarea tinerilor pe piața muncii” și „Munca copiilor”, module complementare la cercetarea “Ancheta Forței de Muncă”), și la propunerea Băncii Naționale a Moldovei – o cercetare nouă privind investițiile străine directe;

- la solicitarea ministerelor, a fost extins profilul elaborării a 10 lucrări statistice (Servicii cu plată prestate populației, Calcularea indicatorilor sărăciei, Date privind mișcarea naturală a populației, Structura populației pe vârste și sexe etc.);

- la 5 lucrări statistice au fost reduse termenele de elaborare și prezentare beneficiarilor;

- întru excluderea dublării informației, eficientizarea activității statistice, micșorarea presiunii informaționale asupra agenților economici, a continuat lucrul în vederea revizuirii atât a listei, cât și a periodicității și termenelor de elaborare a lucrărilor statistice. Astfel, proiectul Programului lucrărilor statistice pentru anul 2009 față de cel aprobat pentru anul 2008 prevede în special anularea unei lucrări statistice. În total, în ultimii 3 ani, cumulativ, au fost reduse 16 lucrări statistice, iar la 4 lucrări statistice a fost redusă periodicitatea elaborării.

➤ A fost elaborat, coordonat cu instituțiile de resort și prezentat Guvernului spre examinare proiectul de **Lege cu privire la Recensământul general al populației**, anul 2012.

➤ Întru realizarea prevederilor Hotărârilor Guvernului nr. 309 din 17.03.2007 și nr. 992 din 03.09.2007 au fost continuate lucrările de pregătire a **primului Recensământ general agricol (RGA)** desfășurat pe teritoriul Republicii Moldova.

Cu concursul altor instituții ale administrației publice, responsabile de realizarea RGA, s-au întreprins următoarele acțiuni:

1. În toate raioanele, municipiile și UTA Găgăuzia au fost create comisii teritoriale pentru recensământul agricol.

2. În scopul atragerii mijloacelor financiare de la donatorii externi pentru acoperirea cheltuielilor ce țin de realizarea RGA, în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, s-a concluzat intens cu:

- FAO, care în rezultat și-a exprimat disponibilitatea lansării proiectului de asistență tehnică în efectuarea RGA;

➤ The system of statistical indicators in **education** has been revised and, in collaboration with UNICEF Moldova, the alignment of the national classification of educational programs to the requirement of ISCED-97 has been performed.

➤ In line with the modernization of the information technologies system, the NBS with the support of UNDP, has elaborated the following:

- Draft **Concept of the statistical information system**, which is currently coordinated with the interested institutions;

- Draft of the sub-system “**Electronic Reporting**” which aims for the creation of the e-statistics portal, facilitating in this way the transmission of data, statistical and financial reports by the entities, as well as the process of primary statistical data processing and archiving.

➤ During year 2008 from overall financing sources NBS staff was equipped with 143 advanced PCs, including the personnel from regional statistical offices – 95 units.

➤ Interested institutions were actively involved in the process of elaboration of the project of **Statistical Works Program for 2009**. The final project, remitted to the Government for examination, contains:

- 3 new statistical works were included: two of them upon request of the Ministry of Economy and Trade (Statistical surveys on households “Youth entering the labour market” and “Children labour”, complementary modules to the Labour Force Survey), and, as proposed by the National Bank of Moldova, a new research on foreign direct investments;

- On the basis of the enquiries of the ministries, the profile of 10 statistical works were extended (Paid services delivered to the population, Calculation of poverty indicators, Data regarding the natural movement of population, Structure of the population by age and gender, etc.);

- In the case of 5 statistical works, the duration of the elaboration and presentation to the beneficiaries has been shortened;

- In order to avoid the doubling of the information, increase of the efficiency of statistical activity, reduction of the informational pressure on the economic agents (entrepreneurs), the efforts to revise both the list and the periodicity and terms for the elaboration of statistical works continued. In this respect, the project of the Statistical Works Program for 2009, as opposed to the one in 2008, envisages the annulment of one statistical work. In total, during the last 3 years, 16 statistical works were excluded, and for other 4 the periodicity of the elaboration has been reduced.

➤ The draft of the **Law regarding the General Census of Population** (for 2012) has been elaborated, coordinated with competent line institutions and submitted to the Government for examination.

➤ In line with the implementation of the provisions of the Governmental Decision No. 309 as of 17.03.2007 and No. 992 as of 03.09.2007, the preparations for the first **General Agricultural Census (GAC)** in Moldova continued.

In cooperation with other public administration institutions responsible for GAC, the following activities were undertaken:

1. In all rayons, municipalities and ATU Gagauzia the territorial commissions for agricultural census were created.

2. NBS jointly with the Ministry of Agriculture and Food Industry have intensively collaborated in order to secure financial resources to cover the costs of the GAC implementation, and in this respect both institutions worked with:

- FAO, which expresses its readiness to launch the technical assistance project to implement GAC;

- Oficiului SIDA în Moldova, care a expus intenția SIDA de a acoperi parțial circa 20% din bugetul total al cheltuielilor pentru RGA.

3. A fost elaborat un complex de măsuri privind pregătirea și efectuarea recensământului agricol de probă și anume:

- Au fost întocmite *principiile organizatorice și metodologice de bază privind efectuarea recensământului de probă; instrumentarul de recensământ și instrucțiunile de completare a lor*. După examinarea și susținerea acestora de către Comisia republicană pentru RGA la ședința din 23 iunie 2008, documentele au fost examinate și aprobate la Colegiul BNS din 9 iulie 2008.

- Au fost efectuate alte măsuri necesare pentru pregătirea recensământului de probă: a fost elaborat și achiziționat materialul cartografic; efectuată sectorizarea localităților supuse recensământului și întocmite listele deținătorilor de terenuri agricole (animale) ale acestor localități; organizată selectarea, angajarea și instruirea personalului temporar de recensământ etc.

- În perioada 01-24 octombrie 2008 s-a desfășurat recensământul agricol de probă propriu-zis în localitățile selectate din raionul Căușeni (satul Tănătari și 2 sectoare ale or. Căușeni), care a derulat în mod organizat și calitativ.

- Până la finele anului de raport s-a lucrat asupra verificării corectitudinii completării chestionarelor de recensământ, s-a efectuat codificarea și perfectarea chestionarelor de recensământ pentru prelucrarea automatizată a datelor, s-a elaborat proiectul tehnic și soft-ul de prelucrare automatizată a datelor recensământului agricol de probă.

În trimestrul I 2009 vor fi obținute totalurile recensământului agricol de probă.

5.2. ACTIVITĂȚI PRIVIND EXECUTAREA UNOR ACTE NORMATIVE ȘI LEGISLATIVE

➤ În scopul realizării Hotărârii Guvernului nr.741 din 29 iunie 2007 „Cu privire la situația demografică în Republica Moldova” și Deciziei ședinței republicane privind combaterea traficului de ființe umane din 24.07.2008 au fost întreprinse următoarele măsuri:

- s-a examinat multilateral situația privind obținerea datelor centralizate privind migrația internațională (numărul persoanelor plecate peste hotarele țării și al cetățenilor străini intrați în țară) prin utilizarea Sistemului Informațional Automatizat „Migrație și Azil” (SIAMA), în comun cu Ministerul Dezvoltării Informaționale, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Grăniceri și Ministerul Economiei și Comerțului;

- au fost elaborate 24 tipuri de tabele cu concursul instituțiilor interesate și altor autorități, pentru evidența fluxurilor migraționale;

- au fost discutate problemele vizînd optimizarea proceselor ce țin de realizarea mecanismului de formare a bazelor de date statistice în domeniul fluxurilor migraționale și tratarea univocă a noțiunilor indicatorilor din formularele-tip ale informației analitice și statistice din cadrul sistemului menționat, cu încheierea în continuare a unui acord de acces la SIAMA dintre BNS (și alte instituții interesate) cu Ministerul Dezvoltării Informaționale.

➤ În conformitate cu articolul 17 (2) al Legii cu privire la statistica oficială, pentru crearea cadrului normativ-juridic adecvat pentru efectuarea Recensământului general al populației,

- SIDA office to Moldova, which expressed the intention of SIDA to partially cover the costs for GAC, up to 20%;

3. A set of measures has been elaborated regarding the preparation and implementation of the pilot agricultural census, including:

- *The organizational and basic methodological principles regarding the implementation of the pilot census were elaborated; the toolkit for the census and the filling-in instructions has been elaborated as well.* Following their examination and approval by the republican Commission for GAC as of June 23, 2008, the named documents were examined and approved by the NBS Board on July 9, 2008.

- Other necessary measures were taken for the preparation of the pilot census: the cartographic supplies were developed and purchased; the sector partition of the localities included in the census performed, lists of the agricultural surfaces (animals) owners in the named localities drafted; the selection, employment and training of personnel on temporary basis organized for the purpose of the census implementation, etc;

- During the period October 1-24, 2008, the pilot agricultural census has been implemented in the selected localities from the Causeni rayon (the Tanatari village and 2 sectors of the Causeni city), in an organized and qualitative manner.

- Till the end of the reporting period the verification of the correctness of the filled-in census questionnaires has been performed, the encoding and conclusion of the census questionnaires for automated processing of data has been ensured, the technical project and software application for the automated processing of data collected through the pilot agricultural census developed.

In the 1st quarter of 2009 the results of the pilot agricultural census will be obtained.

5.2. ACTIVITIES REGARDING THE IMPLEMENTATION OF NORMATIVE AND LEGISLATIVE DOCUMENTS

➤ In order to ensure the implementation of the Governmental Decision No. 741 as of June 29, 2007 “Regarding the demographic situation in the Republic of Moldova” and the provisions of the Decision of republican meeting on fighting with trafficking in human beings as of 24.07.2008, the following measures were ensured:

- Multilateral examination of the situation with retrieval of centralized data on international migration (number of persons who left the country and foreigners entered) through the usage of the Automated Informational System “Migration and Asylum” (AISMA), jointly with the Ministry of Informational Development (MID), Ministry of Foreign Affairs and European Integration, Ministry of Internal Affairs, Border Guard and Ministry of Economy and Trade;

- 24 types of tables were elaborated in collaboration with interested institutions and other authorities aiming to ensure book-keeping of the migration flows;

- Problems related to the optimization of processes related to the implementation of the mechanism of statistical databases creation in the field of migration flows were discussed, universal treatment of the notions of indicators from the standard forms of analytical and statistical information from the mentioned system has also been tackled, finalized with the signing of an agreement between NBS (and other interested institutions) and MID for the access to AISMA.

➤ According to article 17 (2) of the Law on official statistics, regarding the creation of the adequate legal and normative framework for the implementation of the General Population Census, the NBS has drafted the project of the respective law,

BNS a elaborat proiectul legii respective, care după expertiza internațională și coordonarea cu ministerele interesate a fost prezentat Guvernului spre examinare.

5.3. COLABORARE INTERNAȚIONALĂ

Cooperarea statistică internațională constituie un pilon hotărâtor al armonizării statisticii moldovenești la standardele internaționale, fapt absolut necesar în condițiile respectării politicii statului de încadrare în organisme internaționale și aderare la UE. Reformarea sistemului statistic național al Republicii Moldova se efectuează în mare parte cu concursul organizațiilor internaționale, serviciilor statistice naționale ale altor țări.

În acest context putem menționa că BNS se bucură de o colaborare fructuoasă și o imagine pozitivă din partea organizațiilor internaționale (Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional, Organizația Națiunilor Unite, inclusiv UNICEF, UNESCO, FAO, OIM, OMS) și în relațiile bilaterale multiple cu instituțiile naționale din alte țări (Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Federația Rusă, Kîrgîzstan, România, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Suedia, Norvegia, Lituania). În relația sa cu partenerii, BNS dă dovadă de profesionalism și abilități de cooperare în vederea atingerii obiectivelor comune.

La etapa actuală BNS are încheiate acorduri de colaborare bilaterală în domeniul statisticii și conlucrează activ cu: oficiile naționale de statistică din Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Federația Rusă, Kîrgîzstan, România (protocol de colaborare) și Norvegia. În proces de elaborare sunt acordurile bilaterale în domeniul statisticii cu Institutul Național de Statistică al României, Statistica Letoniei, Oficiul de Statistică al Austriei, Oficiul de Statistică al Cehiei, Institutul de Statistică al Turciei, Statistica Lituaniei.

Dirjecțiile prioritare de colaborare privind perfecționarea sistemului statistic în anul 2008 au fost orientate spre:

- perfecționarea sistemului statistic în domeniul economic;
- elaborarea clasificatoarelor tehnice, economice și sociale, compatibile cu clasificatoarele internaționale;
- îmbunătățirea sistemului statistic de publicare și difuzare a informației statistice;
- dezvoltarea registrului unităților statistice;
- analiza pieței forței de muncă;
- îmbunătățirea statisticii mediului înconjurător;
- perfecționarea calculelor în domeniul conturilor naționale;
- elaborarea metodologiei de calcul al indicatorilor statisticii prețurilor și inflației;
- training statistic.

Cooperarea statistică internațională în anul de raport s-a realizat prin următoarele activități:

- schimbul de experiență în sfera metodologiei și practicii statistice;
- organizarea de cursuri, seminare, consultații, vizite de studiu și alte activități similare;
- schimbul sistematic de publicații statistice și alte materiale;
- dezvoltarea anchetelor statistice comune.

În anul 2008 activităților specifice destinate procesului de reformare a statisticii oficiale le-a fost oferită asistența tehnică a următoarelor organizații și programe internaționale:

which has been confronted with the international expertise, coordinated with interested ministries and consequently presented to the Government for examination.

5.3. INTERNATIONAL COLLABORATION

The international statistical cooperation constitute a decisive pillar for the harmonization of the Moldovan statistics to the international standards, an absolutely necessary measure under the conditions of the respect of state policies towards the integration into the international organizations and adhesion to the European Union. The reform of the national statistical system of the Republic of Moldova is undertaken to a great extent with the involvement and support of the international organizations and national statistical services from other countries.

In this context we would like to mention that NBS enjoys fruitful collaboration and a positive image at the level of international organizations (World Bank, International Monetary Fund, United Nations, including UNICEF, UNESCO, FAO, ILO, IHO), as well as in multiple bilateral relations with national institutions from other countries (Azerbaijan, Belarus, Georgia, Russian Federation, Kyrgyzstan, Romania, UK, Sweden, Norway, Lithuania). In dealing with its partners, the NBS proves professionalism and cooperation abilities to ensure the achievement of the common objectives.

At the current stage NBS has signed bilateral collaboration agreements in the statistics field and actively works with the following: national statistical offices from Azerbaijan, Belarus, Georgia, Russian Federation, Kyrgyzstan, Romania (collaboration protocol) and Norway. Bilateral agreements in the field of statistics with National Institute for Statistics of Romania, Latvian Statistics, and Austrian Office for Statistics, Czech Office for Statistics, Statistical Institute of Turkey and the Lithuanian Statistics are in the process to be drafted.

The collaboration priorities regarding the improvement of the statistical system in 2008 were oriented towards the following:

- Improvement of the statistical system in the economic field;
- Development of technical, economic and social classifiers, compatible with the international classifiers;
- Improvement of the statistical system as it regards the publication and dissemination of statistical information;
- Development of Statistical Units Register;
- Analysis of the labour force market;
- Improvement of the environmental statistics;
- Improvement of the calculations in the field of national accounts;
- Elaboration of the methodology for the calculation of the statistical indicators on prices and inflation;
- Statistical trainings.

The international cooperation in statistics in 2008 has been fulfilled throughout the following activities:

- Exchange of experience in the field of methodology and statistical practice;
- Organization of courses, seminars, consultations, study visits and other similar activities;
- Systematic exchange of statistical publications and other materials;
- Development of joint statistical surveys.

In 2008 the following organizations and international programs have provided technical assistance for the implementation of specific activities aimed to reform the official statistics:

- *Departamentul pentru Dezvoltarea Internațională (DFID) al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord* – memorandum „Îmbunătățirea statisticilor sociale și agricole, analiza și utilizarea lor”;

- *Oficiul de Statistică al Norvegiei*, cu susținerea financiară a Ministerului Afacerilor Externe și Guvernului Norvegiei – «Memorandum de Acord între Statistica Norvegiei și Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova privind Suportul în dezvoltarea Sistemului Statistic în Moldova, *Proiectul nr. 2040307*;

- *Institutul Național de Statistică al României* – Protocol de cooperare în domeniul statistic între Institutul Național de Statistică din România și Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, semnat la 8 noiembrie 2004;

- *Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare* – Proiectul „Consolidarea sistemului statistic național”;

În colaborare statistică internațională, în Republica Moldova au fost organizate următoarele evenimente de talie internațională:

- seminarul „*Statistica securității alimentare și perspective multisectoriale*”, în comun cu Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (FAO);

- conferința internațională „*Îmbunătățirea statisticilor sociale și agricole*”, în comun cu DFID/ISAS;

- seminarul internațional „*Calculul indicelui prețurilor de consum și al prețurilor producției industriale*”, în comun cu Oficiul pentru Statistică al Norvegiei;

- seminarul internațional „*Incluziunea socială: noțiuni, indicatori, cerințe și metode de măsurare*”, cu asistența PNUD Moldova;

- seminarul „*Dezvoltarea sistemului informațional al BNS*”, cu asistența Oficiului Central de Statistică din Letonia;

- masa rotundă cu tematica „*Comparabilitatea internațională ca instrument de analiză a sistemului național educațional și elaborarea politicilor educaționale*”, organizată în cadrul asistenței tehnice acordate de către reprezentanța UNICEF în Moldova.

Pe parcursul anului de raport, colaboratorii BNS au participat la mai multe întruniri metodologice, seminare și conferințe internaționale, printre care:

- Conferința Statisticienilor Europeni,
- Conferința Europeană vizînd Calitatea Statisticii Oficiale,
- Conferința Internațională privind perfecționarea statisticii agriculturii,

- Conferința a 18-a Internațională a Statisticienilor Muncii,

- Seminare în domeniile: conturilor naționale, statisticii educației, clasificatoarelor, ocupării informale, statisticii comerțului exterior de servicii, populației ș.a.

- Cursuri de instruire în: analiza cheltuielilor pentru sănătate, statistica conturilor naționale trimestriale, metode avansate de eșantionare, servicii de orientare și plasare în câmpul muncii a studenților, statistica educației și științei, revizuirea nomenclaturii de produse industriale, ancheta utilizării timpului ș.a.

BNS a furnizat, la solicitarea organismelor internaționale, diverse date statistice, concretizate în 82 chestionare. Datele solicitate acoperă toate domeniile statistice și conțin o periodicitate diferită: lunară, trimestrială, anuală.

Lunar au fost transmise către Comitetul pentru statistică al CSI informații vizînd principalii indicatori socioeconomi pe țară.

În conformitate cu Memorandumul bilateral între EUROSTAT și BNS, trimestrial au fost difuzate informații statistice privind comerțul exterior al Republicii Moldova.

De asemenea, la solicitarea reprezentanțelor Băncii Mondiale, FMI, altor organisme internaționale cu sediul la Chișinău, misiuni

- *Department for International Development (DFID) of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland* – memorandum “Improvement of social and agricultural statistics, their analysis and usage”;

- *Statistical Office of Norway* with the financial support of the Ministry of Foreign Affairs and Norway Government – “Memorandum between the Statistics Norway and the National Bureau of Statistics Moldova on the Support for the development of the Moldovan Statistical System”, *Project No. 2040307*;

- *National Institute for Statistics Romania* – Cooperation protocol in the statistics field between the National Institute for Statistics Romania and National Bureau of Statistics Moldova, signed as of November 8, 2004;

- *United Nations Development Program* – Strengthening the National Statistical System Project.

In terms of international collaboration in statistics, the following international events were organized in Moldova:

- Seminar “*Statistics of food security and multi-sector perspectives*”, jointly with FAO;

- International conference “*Improvement of agricultural and social statistics*”, jointly with DFID/ISAS;

- International seminar “*Calculating the Consumer Price Index and Production Price Index*”, jointly with Statistical Office of Norway;

- International seminar “*Social inclusion: notions, indicators, requirements and measurement methods*”, with the assistance of UNDP Moldova;

- Seminar “*Development of the NBS’ informational system*”, with the assistance of the Central Statistical Office of Latvia;

- Round table on “*International comparability as analysis tool for the national educational system and elaboration of educational policies*”, organized within the framework of the technical assistance of UNICEF Moldova.

During the reporting period, the employees of NBS have participated to several methodological meetings, seminars and international conferences, including:

- Conference of European Statisticians,
- European Conference on Quality of the Official Statistics,
- International Conference on improvement of agricultural statistics

- 18th International Conference of Labour Statisticians,

- Seminars on national accounts, statistics of education, classifiers, informal employment, statistics of external trade in services, populations, etc.

- Training courses on: analysis of costs attributed to health, statistics of quarterly national accounts, advanced sampling methods, orientation and placement of students on the labour market, statistics of education and science, reviewing of the classified list of industrial products, time use survey, etc.

On the request of the international organizations, the NBS provided diverse statistical data, materialized in 82 questionnaires. The requested data cover all statistical fields and have different periodicity – monthly, quarterly, annual.

On a monthly basis the country’s main social and economic indicators were forwarded to the Statistical Committee of CIS.

On a quarterly basis the NBS disseminated statistical information on external trade of the Republic of Moldova, in conformity with the bilateral Memorandum between EUROSTAT and NBS.

At the same time, on the request of the representatives of the World Bank, IMF, other international organizations residing

nilor diplomatice ale Republicii Moldova, agenților economici și a persoanelor fizice străine au fost pregătite diverse informații statistice cu privire la situația social-economică a țării.

in Chisinau, diplomatic missions of the Republic of Moldova, economic agents and foreigners, diverse statistical information regarding the social and economic situation of the country has been prepared.

Proiecte în dezvoltare pentru anul 2009

Obiectivele de bază privind proiectele de dezvoltare pentru anul 2009 sînt orientate spre intensificarea colaborării cu:

- EUROSTAT, în conformitate cu Memorandumul de înțelegere între BNS și EUROSTAT privind schimbul de date, acord încheiat în baza Acordului de Parteneriat și Cooperare între Republica Moldova și Uniunea Europeană; ONU, FAO, BIM, UNESCO, BM, FMI, Comitetul de statistică al CSI, organele naționale de statistică din țările cu care sînt deja semnate acorduri de colaborare în domeniul statisticii (Belarus, Federația Rusă, Georgia, Kirgîzstan, Azerbaidjan), în vederea schimbului de experiență prin materiale metodologice, publicații statistice etc.;

- donatorii străini, în vederea obținerii asistenței tehnice pentru realizarea obiectivelor prioritare de dezvoltare a statisticii;

- organisme internaționale la care Republica Moldova este parte (ONU, FAO, OIM, BM, FMI etc.), în scopul prezentării informației statistice calitative, contribuind astfel la îmbunătățirea imaginii țării peste hotarele ei. Un rol deosebit îl are prezentarea și actualizarea permanentă a datelor statistice și metodologiilor în conformitate cu Standardul Special de Diseminare a Datelor al FMI.

Development projects for 2009

The core objectives of the development projects for 2009 are centered on the intensification of the collaboration with the following institutions:

- EUROSTAT, in line with the Memorandum of understanding between NBS and EUROSTAT on the exchange of data, signed on the basis of the Partnership and Cooperation Agreement between the Republic of Moldova and the European Union; UN, FAO, ILO, UNESCO, WB, IMF, Statistical Committee of CIS, national statistical offices from the countries which already have signed collaboration agreements in the statistics field (Belarus, Russian Federation, Georgia, Kyrgyzstan, Azerbaijan), to promote the exchange of know-how through sharing the methodological materials, statistical publications, etc.;

- Foreign donors, so as to benefit from technical assistance for the achievement of the priority objectives in the development of the statistics;

- International organizations to which the Republic of Moldova has adhered (UN, FAO, ILO, WB, IMF, etc.), to present the qualitative statistical information, contributing therefore to the improvement of the country's image abroad. A special place is attributed to the presentation and permanent up-date of the statistical data and methodologies according to Special Data Dissemination Standard of IMF.

5.4. DEZVOLTAREA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE

În activitatea BNS tehnologiile informaționale constituie un element de importanță majoră, nivelul dezvoltării cărora în mare măsură determină organizarea procesului de colectare și procesare a informației statistice, influențînd prin aceasta modalitatea diseminării și gradul de accesibilitate a informației statistice.

Direcția Generală Tehnologii Informaționale (DGTI) realizează funcțiile de colectare, verificare, analiză, validare, sistematizare și centralizare a datelor recepționate de la organele teritoriale de statistică sau direct de la furnizorii de informație (circa 51% din resursele de muncă), lucrul de elaborare a aplicațiilor IT și bazelor de date (crearea, ținerea și extragerea informației) (9%), elaborarea și ținerea registrelor întreprinderilor și organizațiilor participante în cercetări statistice (10%), lucrări de tipar al formularelor și altor materiale statistice (8%), deservirea (lucrări de gospodărie și achiziție a mărfurilor/serviciilor) și alte lucrări (22%).

Este deosebit de importantă și primordială adaptarea statisticii naționale la cerințele informaționale existente, asigurînd prin aceasta implementarea tehnologiilor informaționale moderne, comparabilitatea datelor statistice la nivel internațional și reducînd presiunea informațională asupra respondenților.

Gestionarea fondului de date statistice și întreținerea produselor program statistice

În cadrul lucrărilor de asigurare informațională a statisticii au fost verificate și prelucrate datele din 677,9 mii formulare statistice, din care: statistica muncii – 361,8 mii, rapoarte financiare (contabile) – 149,7 mii, agricultura – 67,5 mii, industria – 55,3 mii etc.

5.4 DEVELOPMENT OF THE INFORMATIONAL TECHNOLOGIES SYSTEM

Informational technologies represent an element of major importance in the activity of NBS, and their level of development determines to a great extent the organization of statistical information collection and processing processes and influences the dissemination and the level of accessibility of statistical information.

The Directorate General for Informational Technologies (DGIT) accomplishes the functions of collection, checking, analysis, validation, systematization and centralization of the data received from the territorial statistical offices or directly from the suppliers of information (approximately 51% of allocated resources), development of IT applications and databases (generation, maintenance and export of information) (9%), development and maintenance of registers on enterprises and organizations participating to statistical surveys (10%), printing of forms and other statistical materials – 8%, maintenance (internal management and procurement of goods/services) and other activities – 22%.

It is extremely important and primordial the adaptation of the national statistics to the existent informational needs, thus ensuring the implementation of modern informational technologies, comparability of statistical data at the international level, as well as diminishing the informational pressure on the respondents.

Management of the statistical data fund and maintenance of planned statistical products

In addressing the informational needs of the statistics, data from 677.9 thousands statistical forms were checked and processed, out of which the labour statistics covered 361.8 thousands, bookkeeping and financial reporting – 149.7 thousands, agriculture – 67.5 thousands, industry – 55.3 thousands, etc.

În acest context se poate menționa că secțiunile asigurării informaționale a statisticii (AIS) în anul 2008 au elaborat și difuzat 565 de buletine statistice cu date complexe, dintre care 233 – anuale, 175 – trimestriale și 157 – lunare.

Lucrările de gestiune a registrelor statistice (RENIM, RENU, RGT) au constat în înregistrarea întreprinderilor și organizațiilor și modificarea complexului de gestiune.

Personalul IT a fost antrenat în diverse cursuri de instruire în aspectul exploatării eficiente a tehnologiilor informaționale. Instruirea cadrelor în domeniul IT este un element esențial care facilitează și eficientizează lucrul specialiștilor din domeniile ramurale. Pe parcursul anului colaboratorii BNS au participat la cursuri de perfecționare pe următoarele tematici: ORACLE DBA ADMINISTRATION (Kiev, Ucraina); Inițiere în SQL (local); Inițiere în Tehnologii Informaționale, Bazele Informatice (Academia de Administrație Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova pentru colaboratorii din direcțiile/secțiile raionale).

Dezvoltarea infrastructurii IT

În cadrul lucrărilor de dezvoltare a complexului IT, DGTI a executat o serie de lucrări de reformare și înnoire a sistemului existent. În mare parte aceste activități au menținut tendințele anilor precedenți, fiind orientate spre dezvoltarea infrastructurii care reprezintă suportul pentru sistemul automatizat de colectare, prelucrare și stocare a datelor statistice. Astfel, pe parcursul anului 2008, din contul tuturor surselor de finanțare, personalul BNS a fost dotat cu 143 calculatoare performante, inclusiv al organelor teritoriale de statistică – cu 95 unități.

Pe parcursul anului 2008 au continuat acțiunile ce țin de dezvoltarea și perfecționarea sistemului informatic statistic prin ajustarea produselor software existente, elaborarea unor module noi, precum și elaborarea și implementarea concepțiilor sistemului informatic al statisticii, portalului electronic e-Statistica și a sub-sistemului de raportare electronică în statistică e-Raportare. De asemenea, s-a lucrat continuu asupra reorganizării rețelei locale de calculatoare, cu perspectiva reproiectării rețelei de calculatoare integrale a BNS (WAN).

În urma investițiilor efectuate a fost majorat numărul de PC conectate în rețeaua locală LAN și rețelele de arie largă WAN ale BNS. Rețeaua locală asigură transferul de date cu capacitatea de 100 Mbps. Ieșirea în exterior este asigurată de Centrul de Telecomunicații Speciale (CTS).

Informatizarea statisticii și modernizarea bazei informaționale statistice, ridicarea operativității și calității lucrărilor de colectare, procesare și diseminare a datelor statistice sunt condițiile de bază în realizarea sarcinilor puse în fața BNS pentru anul 2009. Esența înnoirii sistemului informațional și informatizarea organelor statistice constă în elaborarea unei strategii unice și a unui complex unic de programe pentru colectarea, procesarea și diseminarea informației, structurarea lucrărilor executate într-un complex de aplicații electronice sau programe flexibile.

In line with the mentioned above it can be added that the Sections for Information Provision for Statistics (IPS) elaborated and disseminated 565 statistical bulletins containing complex data, out of which 233 annual, 175 quarterly and 157 monthly.

The management of the statistical registers (RENIM, RENU, and RGT) consisted of the registration of enterprises and organizations and change of the management/administration system.

The IT personnel were involved in different training courses on the efficient operation of informational technologies. The training of IT personnel represents an essential element which facilitates and increases the efficiency of the activities deployed by the specialists by field. During the reporting year the NBS employees participated to retraining courses on the following topics: ORACLE DBA ADMINISTRATION (Kiev, Ukraine); SQL for beginners (locally); Introduction to Informational Technologies, Informatics for beginners for the employees from the rayon divisions/sections (Academy of Public Administration of the Presidency of the Republic of Moldova).

Development of IT infrastructure

Within the framework of the IT system development, DGTI undertook a series of reforms and updating of the existent system. These activities continued the past years' experience, being oriented towards the development of the infrastructure – which represents the basis for the automated system of statistical data collection, processing and archiving. Thus, during year 2008 from overall financing sources NBS staff was equipped with 143 advanced PCs, including the personnel from regional statistical offices – 95 units.

During 2008, the activities centered on the development and improvement of the informatics system continued through the adjustments to existing software products, elaboration of new modules, as well as development and implementation of the concepts of statistical informatics system, e-Statistics electronic portal, and electronic reporting sub-system e-Reporting. At the same time the works on the reorganization of the local network of PCs continued in line with the prospective re-design of the whole network of NBS (WAN).

The number of the PCs connected to the NBS local network LAN and extended area networks WAN increased as a result of the undertaken investments. The local network ensures data transfer speed of 100Mbps. The connection to external networks is ensured by the Centre for Special Telecommunications (CST).

The informatization of statistics and the modernization of the statistical informational system represent the basic conditions towards the achievement of the tasks of NBS, increase of the speed and quality of the statistical data collection, processing and dissemination. The core of the update of informational system and supply of the statistical offices with informational technologies lays with the elaboration of an unique strategy and set of programs for the collection, processing and dissemination of information, as well as the structuring of the performed works on a set of electronic applications or flexible programs.

6. ACTIVITATEA PE DOMENII STATISTICE

În scopul satisfacerii integrale a cerințelor informaționale ale societății și necesitatea comparabilității la nivel internațional, sistemul statistic național solicită a fi într-un proces de perfecționare continuă, fapt menționat în sinteza de mai jos a activității statisticilor ramurale.

6.1. STATISTICA POPULAȚIEI ȘI SOCIALĂ

Statistica pieței muncii

Activitatea în domeniul statisticii pieței muncii în anul 2008 a fost axată pe racordarea în continuare la standardele internaționale și normele europene, fapt ce a indus după sine o multitudine de acțiuni, cum ar fi:

- Elaborarea metodologiei cercetării *Migrația Forței de Muncă*, ca modul complementar la Ancheta Forței de Muncă (AFM) și îmbunătățirea esențială a *metodologiei AFM în gospodărie*. Metodologia AFM este elaborată în baza: a) Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 577/1998 cu privire la organizarea unei anchete selective asupra forței de muncă în Comunitatea Europeană și b) Rezoluțiilor și Recomandărilor Conferințelor Internaționale ale Statisticienilor Muncii (Biroul Internațional al Muncii) în acest domeniu.

- Realizarea cercetării „*Plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști*”. Scopul acestei cercetări reprezintă o primă încercare de a obține informații statistice privind angajarea în întreprinderi (instituții, organizații) a tinerilor specialiști cu studii superioare, absolvenți ai anului 2007.

- Elaborarea publicațiilor statistice: „*Piața forței de muncă în Republica Moldova*”, „*Forța de muncă a Republicii Moldova, ocuparea și șomajul*”, „*Organizarea muncii și tipologia programului de lucru*”; pliant-ului privind cercetarea AFM, scopul căruia a fost de a familiariza populația cu AFM: expunerea informațiilor de ordin general despre cercetare, cum se realizează, care este necesitatea și pentru ce sînt utilizate rezultatele ei.

- Emiterea informațiilor anuale: „*Femei și bărbați pe piața muncii*”, „*Forța de muncă în Republica Moldova – ocuparea și șomajul în anul 2007*”, trimestriale: „*Forța de muncă în Republica Moldova – ocuparea și șomajul*”, lunare: „*Remunerarea salariaților în Republica Moldova*”.

- Organizarea seminarelor instructive pentru organele teritoriale de statistică (OTS) privind desfășurarea cercetărilor statistice: AFM și Migrația forței de muncă.

În cursul anului s-a concluzat intens cu diverse autorități publice: Ministerul Economiei și Comerțului, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, mediul academic: Academia de Studii Economice din Moldova (ASEM), Universitatea de Stat din Moldova (USM).

Este de menționat că în domeniul statisticii pieței muncii BNS acordă asistență consultativă în elaborarea metodologiei privind măsurarea statistică a ocupării în sectorul informal și a ocupării informale *Agenției pentru Statistică a Republicii Kazakhstan și Comitetului de Stat pentru Statistică din Tadjikistan*.

Statistica demografică

Grație asistenței tehnice acordate în cadrul colaborării internaționale, în anul de raport BNS și-a diversificat esențial activitatea în domeniul statisticii demografice, ceea ce va continua și în anul 2009. Printre acțiunile cele mai relevante pot fi enumerate:

6. ACTIVITY BY STATISTICAL AREAS

In order to fully satisfy the informational needs of the society and ensure international comparability, the national statistical system requires constant improvement which materialized in a series of activities by field mentioned below.

6.1. POPULATION AND SOCIAL STATISTICS

Statistics of the labour market

In 2008 the activities in the field of labour market statistics were centered on further alignment with international and European standards, including:

- Development of the methodology of *Labour Force Migration Survey*, as a complementary module to the Labour Force Survey (LFS) and substantial improvement of the *LFS methodology in households*. The methodology of LFS is developed on the basis of: a) Regulation of the European Council and Parliament No. 577/1998 regarding the organization of the selective survey on labour force in the European Community, and b) Resolutions and Recommendations of the International Conferences of Labour Statisticians (International Labour Office) in the respective field.

- The implementation of the research on “*Young specialists entering the labour market*”. The named research is a first tentative aiming to collect statistical information on employment of young specialists with university degrees, graduates from 2007, in enterprises (institutions, organizations).

- Development of the statistical publications: “*Labour force market in the Republic of Moldova*”, “*Labour force in the Republic of Moldova, employment and unemployment*”, “*Organization of work and typology of work program*”; folder on LFS aimed to disseminate the information on the survey to the population, namely general presentation of the survey, its implementation, the need for the survey and the way the results are to be used.

- Sending out of the annual information: “*Women and men on labour market*”, “*Labour force in the Republic of Moldova – employment and unemployment in 2007*”, quarterly information: “*Labour force in the Republic of Moldova, employment and unemployment*”, monthly information: “*Remuneration of wage earners in the Republic of Moldova*”.

- Organization of training sessions for the territorial statistical offices (TSO) on the implementation of the statistical surveys: LFS and Labour Force Migration

During the year extensive collaboration were ensured with different public authorities, including: Ministry of Economy and Trade, National Agency for the Employment of Labour Force, academia – Academy of Economic Studies of Moldova (AESM), State University of Moldova (SUM).

It is worthwhile to mention that NBS is offering consultative assistance in the field of labour market statistics to the *Statistical Agency of Kazakhstan and State Committee for Statistics of Tajikistan* for the development of the methodology for the statistical measurement of informal employment and employment in the informal sector.

Demographic statistics

As a result of the technical assistance provided within the framework of the international collaboration, in 2008 the NBS has consistently diversified its activity in the demographic statistics field and these efforts will continue in 2009. The most relevant activities include:

➤ Elaborarea *Setului armonizat de indicatori statistici sensibili la dimensiunea de gen* în cadrul proiectului comun PNUD/UNIFEM/UNFPA în domeniile: *Piața muncii, Sănătatea, Participarea politică și mediul înconjurător*. Indicatorii armonizați la dimensiunea de gen sunt în corespundere cu prevederile documentelor internaționale: Obiectivele de Dezvoltare a Mileniului, Platforma de Acțiuni de la Beijing, Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei.

➤ Elaborarea publicațiilor: *„Populația Republicii Moldova pe vârste și sexe, în profil teritorial, la 1 ianuarie 2008”, „Populația și procesele demografice în Republica Moldova”, „Femei și bărbați în Republica Moldova”*.

➤ Emiterea informațiilor anuale: *„Situția demografică în Republica Moldova pentru anul 2007”, „Mortalitatea generală după principalele clase ale cauzelor de deces, în anul 2007”, „Numărul născuților-vii după grupa de vârstă a mamei și rangul născutului, pe medii, în 2007”, „Durata medie a vieții în Republica Moldova pentru anul 2007”*.

În scopul îmbunătățirii calității datelor, s-a colaborat intens cu instituțiile guvernamentale: Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului, Ministerul Dezvoltării Informaționale, Serviciul de Grăniceri, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății; instituțiile non-guvernamentale: Forumul organizațiilor de femei, Clubul politic al femeilor – 50/50, Gender-centru.

În cursul anului 2008 BNS a participat activ la mai multe grupuri de lucru naționale privind: elaborarea Cărții Verzi a populației în Republica Moldova, elaborarea Ghidului pentru jurnaliști, politicieni, profesori, studenți și pentru toți cei interesați de demografie „Populația, definiții și indicatori”, desfășurarea sesiunii de informare pentru mass-media „Problemele demografice în Republica Moldova”.

➤ Elaboration of the gender *Sensitive Harmonized Set of statistical indicators* within the framework of the joint UNDP/UNIFEM/UNFPA project “Strengthening the National Statistical System” in the following fields: *Labour market, Health, Political participation and Environment*. The harmonized indicators to the gender dimension correspond to the provisions of the international documents – Millennium Development Goals, Beijing Platform for Action, and Convention on the prohibition of all forms of discrimination towards women.

➤ Elaboration of the following publications: *“Population of the Republic of Moldova by age and gender, in territorial profile as of January 1, 2008”, “Population and demographic processes in the Republic of Moldova”, “Women and Men in the Republic of Moldova”*.

➤ Issuance of annual information: *“Demographic situation in the Republic of Moldova for 2007”, “General mortality according to the main classes of causes of decease in 2007”, “The number of new born alive according to age group of the mother and rank of the new born, by areas in 2007”, “Average life expectancy in the Republic of Moldova in 2007”*.

In order to improve the quality of the data, fruitful collaboration took place between NBS and governmental institutions: Ministry of Social Protection, Family and Child, Ministry of Informational Development, Border Guard, Ministry of Internal Affairs, Ministry of Health; non-governmental institutions: Forum of women organizations, Political Club of Women – 50/50, Gender-Centre.

During 2008 the NBS has actively participated to several national working groups on the following issues: development of the Green Book of the Population in the Republic of Moldova, development of the Guide for journalists, politicians, professors, students and all those interested in demography, “Population, definitions and indicators”, informative session for the media on “Demographic problems in the Republic of Moldova”.

Proiecte în dezvoltare pentru anul 2009

- Elaborarea metodologiei privind câștigurile salariale și costul forței de muncă în conformitate cu normele europene.
- Lansarea activităților de ratificare a Convenției Organizației Internaționale a Muncii privind Statistica Muncii (nr. 160. 1985) în cadrul Programului de țară privind Munca Decentă pentru Moldova 2008-2011 (cu asistența BIM);
- Organizarea cercetării statistice asupra gospodăriilor casnice *Intrarea tinerilor pe piața muncii* în conformitate cu normele UE;
- Organizarea cercetării statistice asupra gospodăriilor casnice *Munca copiilor*;
- Crearea bazei de date în domeniul statisticii demografice.

Development projects for 2009

- Development of the methodology on wages and labour force cost, according to European standards.
- Launching the activities related to the ratification of the Convention of the International Labour Organization concerning Labour Statistics (no. 160. 1985) in the framework of the Moldova's Decent Work Country Programme for 2008-2011 (with the support of ILO);
- Organization of the statistical household survey on Entry of young people on the labour market according to EU standards;
- Organization of statistical household survey on Child labour;
- Creation of the database in the field of demographic statistics.

Statistica socială

În cursul anului de raport statistica socială a oferit un spectru larg de informații statistice cu referință la nivelul de trai, educație și știință, sănătate, cultură și sport etc. Informația cea mai voluminoasă privind nivelul de trai a fost obținută din Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC). Principalele acțiuni au vizat:

➤ Elaborarea metodologiei cercetării *Accesul populației la serviciile de sănătate*, modul complementar la CBGC.

Social statistics

During the reference year, social statistics provided a wide range of statistical information related to the standard of living, education and science, health, culture and sport etc. The largest amount of information on the standard of living was obtained from the Household Budget Survey (HBS). The main actions were related to:

➤ The development of the survey methodology *Population's access to health services*, a complementary module to HBS.

➤ Revizuirea instrumentarului de colectare a datelor în domeniul statisticii cercetare-dezvoltare, principalii indicatorii fiind ajustați conform recomandărilor OECD (Manualul Frascati) și modificarea instrumentarului de colectare a datelor pentru învățământul superior întru reflectarea contingentului de elevi pe cicluri conform procesului de la Bologna.

➤ Analiza metodologiei de calcul al indicatorilor din domeniul statisticii educației în contextul cerințelor UNESCO și revizuirea clasificării programelor educaționale din Republica Moldova conform clasificării ISCED-97.

➤ Elaborarea publicațiilor „Aspecte privind nivelul de trai al populației” cu rezultatele CBGC pentru anul 2007 și “Sănătatea în Republica Moldova”.

➤ Organizarea seminarelor de instruire pentru personalul din teritoriu privind desfășurarea CBGC.

➤ Desfășurarea mai multor întruniri cu furnizorii, producătorii și utilizatorii informației statistice, axate pe diverse aspecte ale statisticii sociale.

În scopul îmbunătățirii calității datelor și satisfacerii cât mai complete a necesităților utilizatorilor, pe parcursul anului s-a concluat intens cu partenerii guvernamentali: Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Educației și Tineretului, Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, precum și cu instituții neguvernamentale: IEFS, Reprezentanța UNICEF Moldova, UNESCO ș.a.

Este de remarcat că analiza metodologiei de calcul al indicatorilor din domeniul statisticii educației în contextul cerințelor UNESCO și analiza fluxurilor informaționale și a indicatorilor statistici în domeniul *statisticii criminalității* și în domeniul *statisticii educației* au fost realizate pentru prima dată în anul 2008.

➤ The revision of the toolset for the collection of the data in the field of research-and-development statistics, the main indicators being adjusted according to the recommendations of OECD (Frascati Manual) and to the modification of the data collection toolset for higher education, in order to represent the students by cycle, as provided by the Bologna process.

➤ The analysis of the methodology of calculation of the education statistics indicators, according to UNESCO requirements, and the revision of the classification of educational programmes from the Republic of Moldova, according to the ISCED-97 classification.

➤ Elaboration of the publications: „Aspects on the population's standard of living” including the results of HBS for 2007 and “Health in the Republic of Moldova”.

➤ The organization of training seminars for the field staff, concerning the implementation of HBS.

➤ The organization of several meetings with providers, producers and users of statistical information, focused on different aspects of social statistics.

For the purpose of improving the quality of the data and satisfying as fully as possible the needs of the users, close cooperation was promoted with governmental partners during the year: Ministry of Economy and Trade, Ministry of Education and Youth, Ministry of Social Protection, Family and Child, Ministry of Internal Affairs, Ministry of Health, as well as with non-governmental institutions: IEFS, UNICEF Moldova representation, UNESCO etc.

It is worth noticing that the analysis of the methodology of calculation of the indicators in the field of education statistics, according to the requirements of UNESCO, and the analysis of the information flows and statistical indicators in the field of criminal statistics and in the field of education statistics were conducted for the first time in 2008.

Proiecte în dezvoltare pentru anul 2009

- Lansarea studiului „Excluderea socială a populației”, modul complementar la CBGC.
- Îmbunătățirea și aprobarea Metodologiei CBGC.
- Elaborarea unui set standardizat de indicatori statistici în domeniul educației și statisticii criminalității.
- Elaborarea publicației „Criminalitatea în Republica Moldova”.
- Analiza datelor din panel pentru principalii indicatori ai CBGC.

Development projects for 2009

- Launching of the study „Social exclusion of the population”, a complementary module to HBS.
- Improvement and approval of the HBS Methodology.
- Development of a standard set of statistical indicators in the field of education and criminal statistics.
- Development of the publication „Criminality in the Republic of Moldova”.
- Analysis of the panel data for the main HBS indicators.

6.2. STATISTICA MACROECONOMICĂ

În cadrul statisticii macroeconomice, în anul 2008 activitatea a fost orientată spre armonizarea la standardele internaționale/UE a metodologiei Sistemului Conturilor Naționale (SCN). SCN asigură baza conceptuală și statistică pentru generalizarea la nivel macroeconomic a indicatorilor dezvoltării economice și avuției țării. Printre principalele acțiuni pot fi enumerate:

- Elaborarea (experimental) în premieră, în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor Naționale, a *Tabelului Economic de Ansamblu* (TEA) pentru perioada 2000-2006.

- Elaborarea pentru prima dată, în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor Naționale, a *metodologiei Balanței de Plăți* și, în conformitate cu „Legea cu privire la asigurări nr. 407-XVI din 21.12.06, a precizărilor metodologice pentru completarea raportului statistic nr. 1-asigurare „Cu privire la activitatea societății de asigurare”.

- Studiarea metodologiei productivității muncii la nivel macroeconomic și a metodologiei privind estimarea economiei ilegale, metodologiei elaborării conturilor satelit pentru sănătate și resursele naturale.

- Revizuirea metodologiei Sistemului Conturilor Naționale, versiunea 1993 (SCN-1993) în SCN-2008. Începând cu anul 2009, cu suportul CSI, se va lucra asupra întocmirii unui program pe termen scurt și lung privind implementarea în practica statisticii oficiale a SCN-2008.

- Elaborarea produsului intern brut (trimestrial) pe categorii de resurse și utilizări, pentru anul 2008 în prețuri curente și comparabile cu revizuirea calculului pentru anul 2007; pentru întreprinderile mici și mijlocii (grupate pe activități economice); la paritatea puterii de cumpărare.

- Elaborarea conturilor naționale pentru anul 2007, reprezentate prin conturile de bunuri și servicii, producție, exploatare, distribuție primară și secundară a veniturilor, redistribuire a veniturilor în formă naturală, utilizare a venitului disponibil ajustat, capital și cel al „Restului lumii”.

- Elaborarea tabelului resurse-utilizări în prețuri curente și comparabile pentru 54 activități economice pe verticală și orizontală (54x54).

- Integrarea secvențelor de conturi pentru cele cinci sectoare instituționale interne (sectorul nefinanciar, societățile financiare, administrația publică, administrația privată, gospodăriile) și cel al Restului Lumii în Tabelul Economic de Ansamblu cu echilibrarea acestuia pentru anii 2000-2006.

- Elaborarea balanței mijloacelor fixe și avuției naționale în conformitate cu metodologia sistemului conturilor naționale;

- Estimarea anuală și trimestrială a elementelor economiei neobservate, în baza SCN, ONU-93 și a recomandărilor tratate în publicația „Măsurarea economiei neobservate”, editată sub egida OCDE în anul 2002.

- Elaborarea informației analitice vizând indicatorii Bugetului Public Național și a pieței financiare.

- Obținerea unor serii de indicatori macroeconomici de maximă importanță, cum ar fi produsul intern brut, venitul național brut, venitul disponibil brut, excedentul brut de exploatare, venitul mixt brut, consumul final, economia brută, capacitatea (+)/necesarul(-) de finanțare, care servesc drept cele mai complexe instrumente de analiză macroeconomică și generează posibilitatea reală ca societatea să-și măsoare performanțele și să-și ajusteze comportamentele viitoare.

6.2. MACROECONOMIC STATISTICS

In the framework of macroeconomic statistics, in 2008, the activity was focused on the harmonization of the methodology of the System of National Accounts (SNA) with international/EU standards. SNA ensures the conceptual and statistical basis for the generalization, at a macroeconomic level, of the indicators of economic development and country's welfare. Amongst the main actions, we can mention:

- The (pilot) first-time development, according to the methodology of the System of National Accounts, of the *Generalized Economic Table* (GET) for the period 2000-2006.

- The first-time development, according to the methodology of the System of National Accounts, of the *Balance of Payments methodology* and according to the „Law on insurance no. 407-XVI of 21.12.06, methodological specifications for the completion of the statistical report No. 1- insurance „Concerning the activity of the insurance company”.

- The review of the methodology of labour productivity at macroeconomic level and of the methodology concerning the assessment of the illegal economy, of the methodology for the development of satellite accounts for health and natural resources.

- The revision of the methodology of the System of National Accounts, version 1993 (SCN-1993) in SNA-2008. Starting with 2009, with the support of the CIS, works will start for the drafting of a long and a short term programme on the implementation into practice of the official statistics of SNA-2008.

- The calculation of the gross domestic product (quarterly) according to categories of resources and users, for 2008 in current and comparable prices with the revision of the calculations for 2007; for small and medium enterprises (grouped according to economical activities); for purchasing power parity.

- Development of national accounts for 2007, represented by accounts of goods and services, production, use, primary and secondary distribution of incomes, redistribution of in-kind incomes, use of adjusted disposable income, capital and the “Rest of the world” income.

- Preparation of the table resources-usage in current and comparable prices for 54 economic activities horizontally and vertically (54x54).

- Integration of sequences of accounts for the five internal institutional sectors (non-financial sector, financial companies, public administration, private administration, households) and the Rest of the world in the General Economic Table with a balancing for the years of 2000-2006.

- Preparation of the balance of fixed assets and national property, according to the methodology of the system of national accounts;

- Annual and quarterly assessment of the non-observed economy elements, according to SNA, UN-93 and to the recommendations analysed in „Measurement of the non-observed economy”, published with the support of the OECD in 2002.

- Preparation of analytical information on the indicators of the National Public Budget and of the financial market.

- Achievement of a series of macroeconomic indicators of higher importance, like the gross domestic product, gross national income, gross disposable income, gross operating surplus, gross mixed income, final consumption, gross economy, capacity (+)/need for (-) financing, which serve as the most complex tools of macroeconomic analysis and generate the real possibility for the society to evaluate its performances and adjust future behaviours.

➤ Conlucrarea fructuoasă cu Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Finanțelor, Banca Națională, Comisia Națională a Pieței Financiare, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Ministerul Sănătății.

Proiecte în dezvoltare pentru anul 2009

- Studiarea și examinarea posibilității trecerii la revizia SCN-1993, în special privind:
 - activitatea în domeniul cercetărilor științifice,
 - cheltuielile militare,
 - volumul producției Băncii Naționale,
 - serviciile financiare și cele de asigurare,
 - sectorul informal,
 - activitatea ilegală,
 - cheltuielile legate de transmiterea dreptului de proprietate,
 - bunurile expediate peste hotare pentru prelucrare.

Statistica prețurilor

Acțiunile în domeniul statisticii prețurilor au vizat:

➤ Primirea, verificarea și *analiza decadală* la mai mult de 30 mii de prețuri-tarife la 400 de grupe de mărfuri-servicii reprezentative (colectate din eșantionul reprezentativ de 850 unități de toate tipurile de comerț și prestări servicii din 8 orașe – centre reprezentative).

➤ Calcularea lunară a prețurilor medii pe țară la toate mărfurile-serviciile reprezentative (cca 30 000 de cotații ale prețurilor-tarifelor).

➤ Calcularea lunară a indicilor de consum pentru marfă-serviciu, subgrupă și grupă de mărfuri-servicii până la total pe țară.

➤ Publicarea lunară a indicilor prețurilor de consum (IPC) prin elaborarea informațiilor operative și a rapoartelor trimestriale.

➤ Pregătirea informației statistice referitoare la prețuri pentru publicațiile statistice elaborate de BNS.

Cu asistența tehnică a Oficiului pentru Statistică al Norvegiei a fost elaborat și implementat în practică de la 1 ianuarie 2008 un nou sistem de programe SOFT: „Delphi” – pentru introducerea, transmiterea și prelucrarea informației primare a prețurilor din eșantionul de cercetare pentru calcularea IPC și „Acces” – pentru prelucrarea indicilor prețurilor de consum (nivelul inflației).

În perioada de raport s-a efectuat: trecerea la clasificatorul de cheltuieli COICOP; calcularea prețurilor medii prin media geometrică; colectarea și verificarea directă a datelor primare din teritoriu pentru fiecare punct de cercetare (magazin) prin poșta interdepartamentală; elaborarea șirurilor de date cu durată mai mare în timp și agregarea lor la diferite nivele; acordarea asistenței consultative organelor teritoriale de statistică în domeniul statisticii prețurilor de consum și comparabilității internaționale a parității puterii de cumpărare a valutei naționale.

➤ Productive cooperation with the Ministry of Economy and Trade, the Ministry of Finance, the National Bank, National Commission for Financial Market, National Social Insurance Office, National Health Insurance Company, Ministry of Health.

Development projects for 2009

- Study and examination of the possibility of the implementation of the revision SNA -1993, especially regarding:
 - scientific research activity,
 - military expenditures,
 - volume of National Bank production,
 - financial and insurance services,
 - informal sector,
 - illegal activity;
 - expenditures related to the transfer of the ownership right,
 - commodities sent abroad for processing.

Price statistics

The actions in the field of statistics of prices aimed at:

➤ The reception, verification and *analysis per decade* of more than 30 thousands prices-tariffs for 400 groups of representative commodities- services (collected from the representative sample of 850 units of all types of trades and service, from 8 cities – representative centres).

➤ The monthly calculation of the average country prices for all representative commodities – services (about 30 000 rates of prices-tariffs).

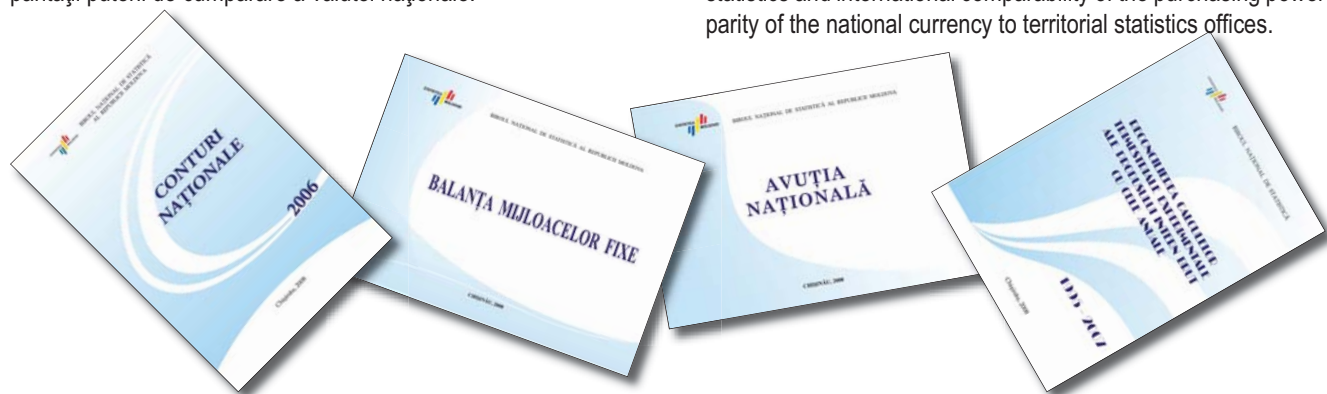
➤ The monthly calculation of the consumer indices for commodities - service, subgroup and group of commodities- services up to total per country.

➤ Monthly publication of the consumer prices indices (CPI), of the inflation level, by preparing timely information and quarterly reports.

➤ Preparation of statistical information on prices and CPI for statistical publications developed by NBS.

With the technical support provided by the Statistics Norway, a new software system „Delphi” for the introduction, sending and processing of the primary information on the prices from the survey sample for the calculation of the CPI, and „Acces” for the processing of the indices of the consumer prices (level of inflation) was developed and implemented starting January 1 2008.

During the reference period, the following activities were carried out: the transfer to COICOP system; calculation of average prices with the help of the geometric average; direct collection and verification of the field primary data for each survey item (store) by interdepartmental mail; development of data series with a larger time-length and their aggregation at different levels; provision of consultancy assistance in the field of consumer price statistics and international comparability of the purchasing power parity of the national currency to territorial statistics offices.

6.3. STATISTICA ECONOMICĂ

Statistica industriei și energiei

Începând cu anul 2008, în domeniul statisticii industriei BNS a efectuat în premieră *calculul indicelui prețurilor producției industriale* (IPPI), metodologia de calcul fiind implementată în corespundere cu cerințele FMI și a EUROSTAT.

Informația privind evoluția IPPI în Republica Moldova a fost diseminată publicului larg lunar prin intermediul paginii web a BNS și mass-media.

În anul de raport au fost organizate seminare instructive pentru organele statistice teritoriale privind perfectarea nomenclatorului de produse-sortiment pentru colectarea lunară a prețurilor producției industriale.

În scopul îmbunătățirii metodologiei de calcul a IPPI s-a colaborat intens cu Institutul Național de Statistică al României, Oficiul de Statistică al Norvegiei. Cu asistența tehnică a Oficiului de Statistică al Norvegiei a fost desfășurat seminarul internațional privind calculul indicelui prețurilor de consum și indicelui prețurilor producției industriale, cu participarea experților oficiilor naționale de statistică din diferite țări, reprezentanților organizațiilor internaționale, partenerilor guvernamentali și cercului academic din Moldova.

În anul 2008 BNS a editat publicația electronică (CD) "*Balanța energetică a Republicii Moldova*".

Statistica investițiilor în capital fix și construcții

În vederea perfecționării sistemului de indicatori statistici privind construcțiile, întru alinierea la standardele internaționale, în special ale Uniunii Europene în domeniul statisticii construcțiilor în anul de raport a fost elaborat și aprobat un nou instrumentar pentru studiul "*Activitatea de construcții realizată în antrepriză*", care va oferi posibilitatea de a obține o informație amplă vizind activitatea complexului de construcții din țară.

În cursul anului s-a lucrat asupra elaborării culegerii statistice "*Construcțiile în Republica Moldova*", care se editează o dată în cinci ani, ultima ediție a fost în anul 2005.

Pentru asigurarea plenitudinii cuprinderii unităților de observare statistică și obținerii datelor calitative vizind statistica investițiilor și construcțiilor s-a conlucrat cu Inspekția de Stat în Construcții în vederea prezentării informației pe obiecte care se află în proces de construcție.

A fost extinsă informația statistică diseminată, în special prin plasarea pe pagina web a BNS.

Proiecte în dezvoltare pentru anul 2009

- Continuarea perfecționării metodologiei de calcul al indicelui prețurilor producției industriale în conformitate cu standardele internaționale.
- Elaborarea noii versiuni a Nomenclatorului de produse și servicii industriale PRODMOLD, armonizate la lista anului 2008 a PRODCOM.
- Perfecționarea în continuare a statisticii investițiilor și construcțiilor în conformitate cu armonizarea metodologiei de evidență a investițiilor cu standardele internaționale, cu principiile sistemului de conturi naționale și standardelor naționale de contabilitate.
- Perfecționarea calculelor indicelui prețurilor în construcții.

6.3. ECONOMIC STATISTICS

Industry and energy statistics

Starting with 2008, NBS carried out, for the first time, the calculation of the industrial production price index (IPPI), in the field of industry statistics, implementing the calculation methodology according to the requirements of IMF and EUROSTAT.

The information on the evolution of the IPPI in the Republic of Moldova was disseminated to the public on a monthly basis, through the web site of the NBS and mass-media.

During the reporting year, instructive seminars on the drafting of the nomenclature of products-range of products, for the monthly collection of the industrial production prices, were carried out for territorial statistics offices.

There was close cooperation with the Romanian National Institute of Statistics and Statistics Norway for improving the calculation methodology of the IPPI. With the technical support provided by Statistics Norway, an international seminar was organized on the calculation of the consumer price index and of the industrial production price index, involving experts of national statistics bureaux from different countries, representatives of international organizations, governmental partners and the Moldovan academic circle.

In 2008, NBS published the electronic publication (CD) "*Energetic balance of the Republic of Moldova*".

Statistics of investments in fixed assets and constructions

With a view to improving the system of statistical indicators on constructions, for the alignment to international standards, especially of the European Union, in what concerns construction statistics, during the reference year was prepared and approved a new tool for the survey "*Construction activity*" that will give the possibility to obtain complex information regarding the construction activity in the country.

During the year, the statistical collection "*Constructions in Moldova*" was under development, which is being published once in five years, and the last edition was published in 2005.

In order to ensure the fullness of statistical observation data coverage and the achievement of quality data related to the statistics of the investments and constructions, the provision of information on objects under construction was made in cooperation with the State Constructions Inspection.

The disseminated statistical data was extended, especially by its placement onto the NBS Web page.

Development projects for 2009

- Continuation of the improvement of the calculation methodology of the industrial production price index, according to international standards.
- Elaboration of the new version of the Nomenclature of Industrial Products and Services harmonised to the PRODCOM list of 2008.
- Ongoing improvement of investment and construction statistics, according to the harmonization of the methodology of accounting of investments with international standards, principles of the national accounts system and national accounting standards.
- Improvement of the calculations of the construction price index.

Statistica comerțului exterior și interior de bunuri și servicii

Activitatea în domeniul statisticii comerțului exterior și interior de bunuri și servicii în anul 2008 a fost orientată spre organizarea și coordonarea activității statistice, economice și analitice în următoarele domenii: comerțul exterior de mărfuri, comerțul exterior de servicii, comerțul cu amănuntul, comerțul cu ridicata, serviciile cu plată prestate populației; gestionarea sistemului de indicatori și rapoarte (anchete) statistice în baza unei metodologii unice, adecvate celei utilizate în practica internațională; colectarea, prelucrarea, verificarea, sistematizarea informației recepționate de la agenții economici; asigurarea publicului larg cu informații oportune și veridice.

Statistica comerțului exterior de servicii în Republica Moldova se realizează pe baza recomandărilor Comisiei de Statistică a ONU (Manualul metodologic privind compilarea statisticii comerțului exterior de servicii, Seria M, Nr. 86 și recomandărilor metodologice ale Comitetului Interstatat de Statistică al CSI.

Principalele acțiuni au vizat:

- Implementarea noii redacții a Nomenclatorului Mărfurilor al Republicii Moldova, revizuită în conformitate cu Sistemul Armonizat de Descriere și Codificare a Mărfurilor (HS-2007).

- Ajustarea complexului de programe care stau la baza elaborării statisticii comerțului exterior de mărfuri în Republica Moldova în legătură cu implementarea noii versiuni a Nomenclatorului Mărfurilor.

- Revizuirea instrucțiunilor metodologice privind comerțul exterior de servicii, comerțul cu amănuntul și serviciile cu plată prestate populației în vederea armonizării acestora cu recomandările ONU și Regulamentele UE.

- Actualizarea listelor agenților economici care prestează servicii de export și beneficiază de servicii de import, comercializează mărfuri cu amănuntul pentru a extinde aria de cuprindere a acestora în cercetările statistice privind comerțul exterior de servicii.

- Elaborarea a 13 note informative privind activitatea de comerț exterior a Republicii Moldova.

- Prezentarea în adresa Parlamentului, Ministerului Economiei și Comerțului, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, ministerelor de resort, ambasadelor Republicii Moldova acreditate în străinătate (prin poșta electronică) a 925 tabele statistice de mare amploare informațională (format EXCEL) privind exporturile, importurile, balanța comercială pe ansamblu, țări, grupe de țări, exportul, importul pe grupe de mărfuri și grupe de țări, exportul și importul de mărfuri divizat pe grupe de țări și țări, comerțul exterior cu fiecare țară în parte, atât pentru perioada de raport, cât și perioadele corespunzătoare din anii precedenți.

- Prezentarea în adresa Băncii Naționale a Moldovei (prin poșta electronică) a:

- 25 tabele statistice (format EXCEL) privind exporturile și importurile de servicii pe ansamblu, în profil teritorial, pe activități economice, țări, grupe de țări, exportul și importul de servicii structurat pe fiecare tip de serviciu și țări, exportul și importul de servicii divizat pe fiecare țară în parte și tipuri de servicii;

- indicilor volumului fizic și indicilor valorii unitare la mărfurile exportate și importate atât pe total exporturi (importuri), cât și pe grupe de mărfuri – grupe de țări (20 de tabele).

- Editarea anuarului statistic „Comerțul exterior al Republicii Moldova în anii 2006-2007” – pe

Statistics of internal and external trade in goods and services

The activity in the field of statistics of internal and external trade in goods and services, in 2008, was focused on the organization and coordination of the statistical, economical and analytical activity in the following fields: external trade in goods, external trade in services, retail trade, wholesale trade, paid services rendered to the population; management of the system of statistical indexes and reports (questionnaires) on the grounds of a common methodology, corresponding to the methodology used in international practice; collection, processing, verification, systematization of the information received from economic units; provision to the public of timely and veridical information.

The statistics of the external trade in services in the Republic of Moldova are developed on the grounds of the recommendations of the UN Statistics Commission (Methodological manual on the compilation of external trade in services statistics, Series M, No. 86 and methodological recommendations of the Intergovernmental Statistics Committee of CIS.

The main actions aimed at:

- Implementing the new version of the Nomenclature of Commodities of the Republic of Moldova, revised accordingly to the Harmonized Commodity Description and Coding System (HS-2007).

- Adjustment of the set of programmes which are the basis for the development of external commodity trade statistics in the Republic of Moldova, related to the implementation of the new version of the Commodity Nomenclature.

- Revising methodological guidelines on external trade in services, retail trade and paid services rendered to the population for their harmonization with the UN recommendations and EU standards.

- Updating the lists of economical units, which render export services and benefit of import services and retail in order to expand the coverage area of these in statistical surveys on external trade in services.

- Preparation of 13 explanatory notes on the Moldovan external trade activity.

- A number of 925 statistical tables, with a large informational content (in EXCEL format) on exports, imports, general commercial balance, for countries, groups of countries, export, import according to groups of commodities and groups of countries, export and import of commodities divided on groups of countries and countries, external trade with each separate country, both for the reference period and for the relevant periods from the precedent years were provided (by e-mail) to the Parliament, Ministry of Economy and Trade, Ministry of External Affairs and European Integration, relevant ministries, embassies of the Republic of Moldova from abroad.

- To the National Bank of Moldova were provided (by e-mail):

- a number of 25 statistical tables (in EXCEL format) on exports and imports of services in general, in a territorial profile, according to economical activities, countries, groups of countries, export and import of services, structured according to each type of service and countries, export and import of services divided for each separate country and types of services;

- quarterly presentation of the indices of material amount and of the indices of unit value for the commodities exported and imported according to both total amount of exports (imports), and groups of commodities – groups of countries (20 tables).

- Publication of the statistical yearbook „External trade of the Republic of Moldova in the years of 2006-2007” – on pa-

suport de hîrtie, și „Comerțul exterior al Republicii Moldova în anii 2001-2007” – pe CD.

➤ Organizarea unui seminar instructiv privind colectarea, prelucrarea și prezentarea rapoartelor statistice pe comerțul cu amănuntul, comerțul cu ridicata și serviciile cu plată prestate populației, aprobate pentru anul 2009.

➤ Conlucrarea cu Serviciul Vamal în direcția utilizării Normelor metodologice privind statisticile comerțului exterior de mărfuri și Clasificatoarelor unice de interes general aliniate la standardele ONU și Regulamentele Uniunii Europene, îmbunătățirii calității datelor obținute din declarațiile vamale, respectării normelor de confidențialitate a datelor statistice privind comerțul exterior;

➤ Prezentarea, la solicitarea unor instituții neguvernamentale (Centrul Analitic EXPERT GRUP, Banca Comercială „Moldova-Agroindbank”, Banca Comercială „Mobiasbanca”), a informațiilor statistice tabelare voluminoase cu referință la activitatea de comerț exterior a Republicii Moldova (total – 61 tabele format EXCEL).

➤ Transmiterea chestionarelor metodologice privind elaborarea statisticii comerțului exterior de mărfuri și servicii în adresa Oficiului de Statistică al ONU.

➤ Prezentarea informației statistice conform graficelor către CSI, EUROSTAT, FAO etc. La solicitarea ambasadelor străine acreditate în Republica Moldova, organismelor internaționale au fost pregătite și prezentate 98 de tabele statistice de o mare amplitudine informațională.

➤ În premieră au fost elaborate și plasate pe site-ul BNS tabele statistice privind:

- indicii valorii unitare și indicii volumului fizic la mărfurile exportate și importate în anii 1995-2007, structurați pe grupe de țări și grupe de mărfuri (52 tabele),
- indicii valorii unitare și indicii volumului fizic la mărfurile exportate și importate în anii 1995-2007, structurați pe trimestre (2 tabele),
- exporturile și importurile Republicii Moldova în anii 2005-2008, structurate pe luni și grupe de țări (un tabel).

Statistica transporturilor și comunicațiilor

În anul 2008 activitatea s-a desfășurat în conformitate cu Programul de lucrări statistice, principalele acțiuni fiind orientate spre realizarea cercetărilor statistice privind statistica transporturilor și comunicațiilor și obținerea informațiilor privind căile și mijloacele de transport, transporturile de mărfuri și de pasageri pentru fiecare mod de transport (rutier, feroviar, aerian și fluvial), mijloacele de poștă, telecomunicații și radiocomunicații, activitatea de poștă și telefonie, înregistrarea persoanelor juridice cu computere, prestări servicii de informatică, cheltuieli servicii pentru informatizare. Datele privind transportul rutier de mărfuri realizat de autovehiculele deținute de persoanele fizice se colectează în conformitate cu cerințele pentru țările UE. Alte acțiuni în domeniu au vizat:

➤ Reproiectarea formularelor statistice de colectare în anul 2009 a datelor privind transportul feroviar (parțial armonizate cu prevederile legislației UE), telecomunicații și poștă.

➤ Elaborarea listelor agenților economici cuprinși în cercetările statistice privind transportul auto și turismul.

➤ La solicitarea colaboratorilor OTS, agenților economici, instituțiilor publice, au fost oferite consultații și explicații metodologice privind modul de completare a rapoartelor (anchetelor) statistice și sistemului de indicatori din domeniile: transporturilor,

per, and „External trade of the Republic of Moldova in the years of 2001-2007” – on CD.

➤ Organization of an instructive seminar on the collection, processing and presentation of statistical reports on retail, wholesale and paid services rendered to the population, approved for 2009.

➤ Cooperation with the Board Guard for the usage of the Methodological standards on statistics of external trade in commodities and Common classifiers of general interest aligned to UN standards and Regulations of the European Union, improvement of the quality of the data obtained out of custom declarations, observance of the confidentiality standards of the external trade statistical data;

➤ Provision, upon the request of some non-governmental institutions (Analytical Centre EXPERT GRUP, Commercial Bank „Moldova-Agroindbank”, Commercial Bank „Mobiasbanca”) of certain massive statistical information, structured in a table form, related to the external trade activity of the Republic of Moldova (total – 61 tables in EXCEL format).

➤ Provision of methodological questionnaires regarding the development of external trade in goods and services statistics, to the UN Bureau of Statistics.

➤ Provision of statistical information according to charts to CIS, EUROSTAT, FAO etc. Upon the request of foreign embassies accredited in the Republic of Moldova, and of international organizations, 98 statistical tables containing large amounts of information were prepared and presented.

➤ For the first time, were developed and placed on the web site of the NBS statistical tables on:

- indices of the unitary value and indices of the material amount of the commodities exported and imported in 1995-2007, structured on groups of commodities and groups of countries (52 tables),
- indices of the unitary value and indices of the physical volume amount of the commodities exported and imported in 1995-2007, structured on quarters (2 tables),
- exports and imports of the Republic of Moldova in 2005-2008, structured on months and groups of countries (a table).

Transport and communications statistics

In 2008 the activity was carried out according to the Statistical Works Programme, the main actions being focused on the implementation of statistical surveys concerning the statistics of transportation and communications and obtaining of information on ways and means of transportation, transports of commodities and passengers for each mean of transport (road, rail, air and fluvial), mail means, telecommunications and radiocommunications, mail and telephone activity, endowment of legal persons with computers, informatics services, expenditures on informatics services. The data on the road transportation of commodities by motor vehicles owned by natural persons are collected according to the requirements for the EU countries. Other related actions pursued the following:

➤ Redesigning of statistical forms for 2009 for the collection of the data concerning the rail transportation (partially harmonized with the provisions of the European Union legislation), telecommunications and mail.

➤ Development of the lists of economic units covered by the statistical surveys on auto transportation and tourism.

➤ Upon the request of TSO employees, economic units, public institutions were provided methodological advices and explanations concerning the manner of filling in the statistical reports (questionnaires) and the system of indicators in the field of: trans-

comunicațiilor, tehnologiilor informaționale, turismului și structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare.

➤ Pregătirea și prezentarea în termen a solicitărilor parvenite din partea organelor administrației publice, CS al CSI, EUROSTAT și altor organisme internaționale, diverșilor utilizatori.

➤ Difuzarea a 12 informații operative referitoare la statistica transportului de mărfuri și pasageri.

În domeniul statisticii comunicațiilor au fost efectuate cercetări statistice care au avut ca scop obținerea informației necesare caracterizării activității de poștă și telecomunicații.

În domeniul statisticii tehnologiilor informaționale au fost efectuate cercetări statistice ale persoanelor juridice (agenți economici și instituții bugetare) care oferă posibilitatea obținerii datelor statistice privind gradul de dezvoltare al societății informaționale și contribuția acestora la dezvoltarea de ansamblu a societății.

Statistica turismului

Activitatea în domeniul statisticii turismului a urmărit în anul de raport cunoașterea potențialului de turism din țară și punerea în valoare a acestuia. Pe parcursul anului a fost evaluată capacitatea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și frecventarea acestora. Cercetările respective sunt în principal armonizate cu prevederile legislației în domeniu ale UE. De asemenea a fost realizată cercetarea statistică vizînd activitatea agenților de turism și turoperatorilor.

Întru asigurarea utilizatorilor cu date statistice au fost elaborate serii dinamice pe principalii indicatori din rapoartele statistice privind transporturile, comunicațiile, tehnologiile informaționale, turismul și structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare. Au fost emise 8 informații operative cu referință la activitatea de turism în Republica Moldova în anul 2008.

În anul de raport au fost organizate mai multe întruniri cu instituțiile responsabile privind înregistrările la frontieră a sosirilor și plecărilor vizitatorilor în/din țară, în scopul atragerii în circuitul statistic a datelor administrative pentru statistica turismului internațional.

portation, communications, information technologies, tourism and tourist accommodation facilities with accommodation facilities

➤ The requests received from the public administration authorities, CS of CIS, Eurostat, other international organizations, and different users were prepared and provided timely.

➤ Dissemination of 12 operational information notes on statistics of transportation of commodities and passengers.

In the field of communications statistics, statistical surveys were carried out, aiming at obtaining the information necessary for the characterization of the mail and telecommunication activity.

In the field of statistics of information technologies, were studied legal persons (economic units and budgetary institutions), which offer the opportunity to obtain statistical data about the level of development of the information society and its contribution to the general development of the society.

Tourism statistics

The activity in the field of tourism statistics, during the reference year, aimed at discovering the country's tourist potential and its development. During the year, the capacity of the tourist accommodation facilities and the level of their attendance were subject to evaluation. The respective surveys are mainly harmonized with the provisions of the relevant EU legislation. Also, was prepared the statistical survey on the activity of travel agencies and tourism operators.

For the purpose of providing statistical data to users, dynamic series were developed on the main indicators from statistical reports on transports, communications, information technologies, tourism and tourist accommodation facilities. A number of 8 operational information blocks (press releases) were issued, related to the tourism activity in the Republic of Moldova in 2008.

During the reference year, several meetings were organized with relevant institutions, concerning border records of visitors' arrivals and departures in/out of the country, in order to involve in the statistic circuit the administrative data for the statistics of international tourism.

Proiecte în dezvoltare pentru anul 2009

- Perfecționarea în continuare a sistemului de indicatori statistici și metodologiei de calcul al acestora în următoarele domenii statistice: comerțul exterior de servicii și comerțul interior de bunuri și servicii.
- Elaborarea Anuarului statistic "Comerțul exterior al Republicii Moldova în anii 2001-2008" – pe CD.
- Îmbunătățirea bazei de sondaj pentru realizarea cercetării prin sondaj a transportului rutier de mărfuri, în scopul perfecționării calității datelor;
- Studiarea posibilității de reducere a frecvenței cercetării prin sondaj a transportului rutier de mărfuri cu autovehiculele persoanelor fizice, cu utilizarea metodelor alternative de estimare a activităților respective.

Development projects for 2009

- Continuous improving of the system of statistic indicators and of the calculation methodology of these in the following statistics fields: external trade in services and internal trade in goods and services;
- Development of the statistical yearbook "External trade of the Republic of Moldova for the years of 2001-2008" – on CD
- Improvement of the sampling base for the conduction of freight road transportation survey, for achievement of better quality purposes;
- Study the possibility of reducing the periodicity of sample survey on freight road transportation by natural persons using alternative methods of estimation of the respective activities.

6.4. STATISTICA AGRICULTURII

În domeniul statisticii agriculturii au fost realizate o multitudine de acțiuni, printre cele mai importante fiind:

- Efectuarea trimestrială a calculelor macroeconomice pe agricultură: producției agricole globale (în prețuri curente și comparabile), contului de producție pe agricultură, silvicultură, economia vinatului și piscicultură pentru calcularea PIB-lui (producția, consumul intermediar și valoarea adăugată).

- Realizarea complexului cercetărilor statistice selective ale producătorilor agricoli mici (gospodăriilor populației și gospodăriilor țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de până la 10 ha), cota-parte a cărora constituie 2/3 din volumul total al producției globale agricole.

- Desfășurarea cercetării selective vizând prețurile la mărfurile și serviciile procurate de producătorii agricoli în anul 2007 în întreprinderile agricole și organizațiile-furnizoare de mărfuri și servicii pentru agricultură.

- Editarea culegerii statistice „Activitatea agricolă a micilor producători agricoli în Republica Moldova în anul 2007”, în care sînt prezentate rezultatele complexului cercetărilor statistice selective ale producătorilor agricoli mici.

- Colaborarea cu Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale în aspectul perfecționării metodelor de colectare a informației privind mediul ambient. În afară de aceasta, specialiștii BNS au luat parte la lucrările grupurilor de lucru create de Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale (Grupul interministerial pentru implementarea Conceptului strategic în domeniul managementului internațional al substanțelor chimice, Grupului interministerial de lucru pentru implementarea Convenției de la Rotterdam privind procedura de consimțămînt prealabil în cunoștința de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional etc.)

- Organizarea seminarelor de instruire a operatorilor de interviu și controlorilor implicați în procesul de colectare, verificare și procesare a datelor cercetării statistice selective a micilor producători agricoli.

- Colaborarea cu Serviciul Hidrometeorologic de Stat, Academia de Științe a Moldovei în aspectul utilizării datelor administrative pentru editarea publicațiilor statistice, precum și cu un șir de parteneri internaționali ca: Serviciul Federal de Statistică al Rusiei, Secretariatul Convenției de la Rotterdam, Ministerul Protecției Mediului al Republicii Armenia, SIDA, FAO ș.a.

Pregătirea către Recensămîntul general agricol

În anul 2008 au continuat lucrările ce țin de organizarea primului recensămînt general agricol (RGA), care constituie o acțiune de interes național și are o importanță majoră în obținerea informației complexe și detaliate vizînd situația în sectorul agrar.

Conform deciziei Comisiei Republicane pentru recensămîntul general agricol, recensămîntul agricol de probă a fost efectuat în raionul Căușeni în perioada 01-24 octombrie 2008. Pentru efectuarea recensămîntului de probă în raionul Căușeni au fost selectate două sectoare din orașul Căușeni: Valul lui Traian și Ciocana, asociația pomilegumicolă „Belșug” și primăria Tănătari din acest raion.

6.4. AGRICULTURAL STATISTICS

In the field of agricultural statistics, many actions were implemented, of which the most important were:

- Quarterly macroeconomic calculations on agriculture: gross agricultural production (in current and comparable prices), the account of the agricultural, forestry, game economy and fish breeding production for the calculation of the GDP (production, intermediary consumption and added value).

- The implementation of a number of selective statistical surveys on small agricultural producers (households and farms with the surface of agricultural plots below 10 ha), constituting 2/3 of the total volume of gross agricultural production.

- The implementation of the selective survey on the prices of the goods and services purchased by agricultural producers in 2007 in agricultural enterprises and organizations-providers of goods and services for the agriculture.

- Publication of the statistical compilation „Agricultural activity of small agricultural producers in the Republic of Moldova in 2007”, containing the results of the complex system of selective statistical surveys of small agricultural producers.

- The cooperation with the Ministry of Ecology and Natural Resources concerning the improvement of methods of collection of environmental information. In addition, NBS specialists participated in the activities of the working groups, created by the Ministry of Ecology and Natural Resources (the inter-ministerial group for the implementation of the Strategic concept in the field of international management of chemical substances, the inter-ministerial working group for the implementation of the Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade, etc.)

- Organization of training seminars for the interview operators and the controllers involved in the process of collection, verification and procession of selective statistical surveys of small agricultural producers.

- Cooperation with the State Hydrometeorological Service, the Academy of Science of Moldova concerning the usage of administrative data for the publishing of statistical publications, as well as with a range of international partners, like: the Federal Statistics Service of Russia, the Rotterdam Convention Secretariat, and the Ministry of Environmental Protection of the Republic of Armenia, SIDA and FAO, etc.

Preparation for General Agricultural Census

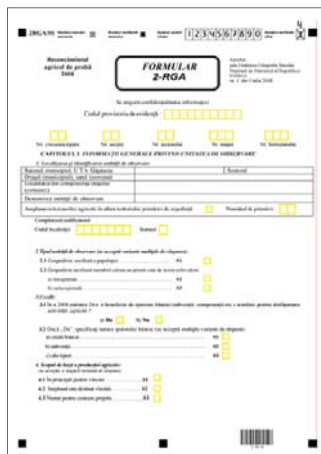
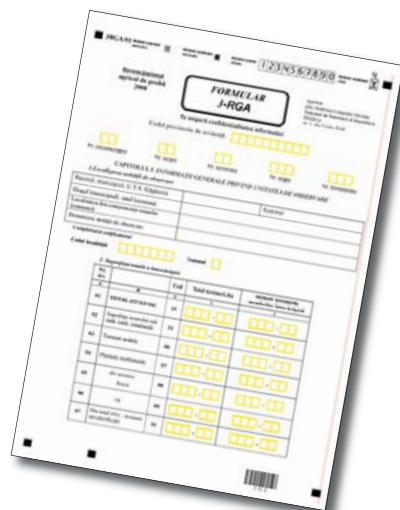
In the field of agricultural statistics, in year 2008 continued the actions related to the organization of the first General Agricultural Census (GAC), which is an action of national interest and has a major importance in obtaining complex and detailed information regarding the situation in the agricultural sector.

According to the decision of the Republican Commission for the general agricultural census, the pilot agricultural census was carried out in the rayon of Causeni during October 1-24 2008. For this purpose, in the rayon Causeni two sectors were selected from the city of Causeni: Valul lui Traian and Ciocana, fruit and vegetable growing association „Belsug” and the Tanatari mayoralty from this rayon.

Pentru pregătirea către recensământul de probă au fost realizate o serie de măsuri importante:

- elaborarea principiilor metodologice și organizatorice de bază privind efectuarea recensământului agricol de probă și a chestionarelor respective (formularele 1-RGA, 2-RGA, 3-RGA) pentru culegerea datelor necesare. Este de menționat că *prima dată* în practica statisticii naționale au fost elaborate Principiile metodologice și instrumentarul statistic necesar pentru efectuarea primului RGA în țară;

- elaborarea listelor deținătorilor de terenuri agricole din localitățile care vor fi supuse recensământului agricol de probă;
- stabilirea sectoarelor de recensământ și hotarelor acestora;
- întocmirea materialului cartografic necesar pentru efectuarea recensământului de probă;
- selectarea cadrelor care vor fi antrenate la efectuarea recensământului de probă.

Pentru organizarea recensământului agricol de probă s-a colaborat intens cu autoritățile publice de resort: Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Agroindustrială "Moldova-Vin", Agenția Relații Funciare și Cadastru, precum și cu Consiliul raional Căușeni.

Pentru persoanele antrenate în recensământul de probă au fost organizate cursuri de instruire, care au inclus atât aspectele teoretice, cât și practice privind procesele de intervievare a respondenților, de completare a chestionarelor de recensământ, de verificare și corelare a indicatorilor din chestionare, de pregătire a acestora pentru prelucrarea electronică ș.a.

În perioada pregătirii și, nemijlocit, în timpul recensământului agricol de probă au fost întreprinse acțiuni de informare a populației prin intermediul mass-media locale din raionul Căușeni.

Recensământul agricol de probă a permis evaluarea unor componente importante ale întregului proces de pregătire și efectuare a RGA, ca:

- dimensiunea sectorului de recensământ în dependență de amplasarea lui și timpul necesar completării unui formular de recensământ;
- accesibilitatea instrumentarului de recensământ pentru recenzi: modul de înțelegere a instrucțiunilor, modul de purtare a dialogului cu persoanele intervievate, calitatea datelor înregistrate;
- aplicabilitatea programului de observare: numărul caracteristicilor, dificultatea (sau imposibilitatea) culegerii datelor pentru unele caracteristici;

A series of important measures were carried out for the preparation to the pilot census:

- development of basic methodological and organizational principles for the application of the pilot agricultural census and of the relevant questionnaires (forms 1-RGA, 2-RGA, 3-RGA) for the collection of the necessary data. It is necessary to mention that, for the *first time* in the practice of the national statistics were developed the Methodological principles and the statistical toolset necessary for the application of the first GAC in the country;

- preparation of the lists of the persons detaining agricultural plots from the localities subject to pilot agricultural census;
- establishment of census sectors and of their boundaries;
- drafting of cartographic material necessary for the implementation of the pilot census;
- selection of the staff involved in the implementation of the pilot census.

Relevant public authorities: Ministry of Local Public Administration, Ministry of Agriculture and Food Industry, Agroindustrial agency "Moldova-Vin", Agency for Land Relations and Cadastre, as well as the Rayon council of Causeni, were in close cooperation for the organization of the pilot agricultural census.

Intensive training courses, including both theory and practical aspects concerning the process of interviewing the respondents, of filling in the census questionnaires, of verification and correlation of the indexes in the questionnaires, of preparation of these for electronic processing etc. were organized for the persons involved in the pilot census.

During the preparation and, plainly, during the pilot agricultural census, actions of information of the population were carried out through mass-media, especially the local press from the rayon of Causeni.

The pilot agricultural census allowed to assess some important components of the entire process of preparation and implementation of the GAC, such as:

- the dimension of the census sector, depending on its location and the time necessary for filling in a census form;
- the accessibility of the census toolset for the controllers: the understanding of the instructions, the manner the dialogue was held with the interviewed persons, the quality of recorded data;
- the applicability of the observation programme: number of characteristics, difficulty (or impossibility) of data collection for some characteristics;

- identificarea corectă a timpului necesar culegerii datelor de către un recenzor;
- verificarea programelor de prelucrare a datelor obținute;
- aprecierea nivelului de participare și colaborare a cetățenilor la recensământ.

Este de menționat că realizarea Recensământului General Agricol este prevăzută și în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 25 februarie 2008.

Efectuarea RGA în Republica Moldova se încadrează în Programul FAO ONU pentru Recensământul Mondial Agricol – runda 2010.

- correct identification of the time necessary for the collection of the data by an interview operator;
- verification of the programmes of processing the obtained data;
- assessment of the level of participation and cooperation of the citizens to the census.

It is necessary to mention that the implementation of the General Agricultural Census is provided also by the Action plan on the implementation of the National development strategy for the years of 2008-2011, approved by the Government Decision no. 191 of February 25, 2008.

The implementation of GAC in the Republic of Moldova fits into the UN FAO Programme for the World Census of Agriculture – round 2010.

Proiecte în dezvoltare pentru anul 2009

- Reexaminarea, definitivarea și racordarea la standardele și cerințele internaționale a programului RGA: principiile metodologice și instrumentarul de recensământ, modul de elaborare a listelor deținătorilor de terenuri agricole și de sectorizare a localităților din mediul urban și din cel rural etc.
- Efectuarea lucrărilor legate de organizarea și efectuarea primului recensământ general agricol.
- În scopul asigurării bunei pregătiri și efectuării în termenele stabilite a întregului set de măsuri tehnologice obligatorii privind organizarea recensămintelor, se va lucra în aspectul atragerii și obținerii surselor financiare pentru aceste scopuri în strictă conformitate cu termenele și etapele de realizare a acțiunilor preconizate.
- Perfecționarea studiului statistic selectiv vizînd activitatea agricolă a producătorilor mici (gospodăriilor populației și celor țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de pînă la 10 ha).
- Perfecționarea sistemului de colectare a datelor rapoartelor statistice vizînd statistica mediului.

Development projects for 2009

- Re-examination, finalizing and alignment to international standards and requirements of the GAC programme: methodological principles census toolset, the preparation of the lists of the persons detaining agricultural plots and the division on sectors of the localities from the urban and the rural area etc.
- Implementation of the activities related to the organization and the implementation of the first general agricultural census.
- For the purpose of the proper preparation and the timely implementation of the entire set of mandatory technological measures on the organization of the census, attention should be paid to the attraction and obtaining of financial sources for these purposes, in strict conformity with the terms and stages of implementation of the planned actions.
- Improvement of the selective statistical survey regarding the agricultural activity of the small producers (households and farms with the surface of agricultural plots below 10 ha).
- Improvement of the system of collection of statistical reports data, concerning environmental statistics.

6.5. STATISTICA TERITORIALĂ

În anul 2008 BNS a continuat diversificarea sistemului de indicatori statistici în aspect teritorial: raional, municipal și regional. Scopul acestor acțiuni îl constituie obținerea unui volum mare de informație statistică, pe cât de oportună, pe atât de utilă, deoarece în ultima perioadă s-a observat creșterea cererii de date statistice în profil teritorial din partea autorităților publice de resort, a celor locale, precum și a diferitelor categorii de utilizatori. De aceea, cea mai mare parte a cercetărilor statistice sunt structurate pentru a obține reprezentativitate la nivel raional, municipal sau regional.

În prezent, BNS asigură date în profil teritorial pentru o parte din domeniile statistice, cum ar fi: demografie, forță de muncă, nivel de trai, industrie, agricultură, transport, comerț, servicii etc. Indicatorii statistici privind dezvoltarea pe domenii de activitate social-economice a țării sunt prezentați în publicația „*Principalii indicatori social-economici pe regiuni de dezvoltare, raioane și municipii*”, ce apare cu o periodicitate trimestrială. Această publicație este plasată în mod gratuit pe pagina web a BNS. De asemenea, odată cu lansarea versiunii modernizate a paginii web www.statistica.md, a fost pusă la dispoziția publicului larg posibilitatea de a consulta informația statistică în profil teritorial prin rubrica nou creată „*Statistica teritorială*”.

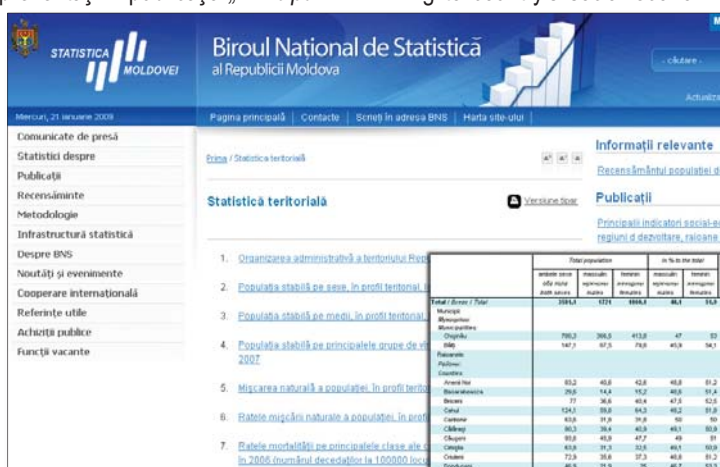
Pe parcursul anului au continuat lucrările privind completarea *Registrului unităților statistice* cu unitățile locale pentru elaborarea informației calitative și complete în profil teritorial.

6.5. TERRITORIAL STATISTICS

In 2008, NBS continued to develop the diversification of system of statistical indicators, in a territorial aspect: rayon, municipal and regional. The purpose of these actions is obtaining a large amount of statistical information, both timely and useful, given the fact that lately was noticed a raise of the demand for statistical data in a territorial profile from relevant public authorities, local authorities, as well as different categories of users. This is the reason why, the biggest part of statistical surveys are structured in order to obtain representativity at a rayon, municipal or regional level.

Actually, NBS ensures data in a territorial profile for a part of the statistical fields, such as: demography, labour force, standard of living, industry, agriculture, transportation, trade, service etc. The statistical indicators concerning the development according to country's social economic activity fields are provided in

the publication „*Main social economic indicators according to development regions, rayons and municipalities*”, which is published on a quarterly basis. This publication is placed for free downloading on the web page of the NBS. Also, simultaneously with the launching of the updated version of the web site www.statistica.md, the public obtained the possibility to access statistical information in a territorial profile, at the

newly created heading „*Territorial statistics*”.

During the year, activities continued for the filling of the *Register of statistical units* with local units, for the development of quality and complete information in a territorial profile.

7. INFRASTRUCTURA STATISTICĂ

Pe parcursul anului 2008 BNS a realizat și implementat un sistem de registre, clasificări și nomenclatoare naționale, care asigură comparabilitatea și coerența datelor statistice despre Republica Moldova în plan internațional. Acestea sînt:

- Registrul Național Interadministrativ al Republicii Moldova (RENIM),
- Registrul Național de Unități Statistice (RENUS),
- Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier),
- Clasificatorul Formelor de Proprietate (CFP),
- Clasificatorul Unităților Administrativ-Teritoriale ale Republicii Moldova (CUATM),
- Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM),
- Clasificatorul Statistic al Produselor (bunurilor și serviciilor) Republicii Moldova (CSPM),
- Clasificatorul Formelor Organizatorico-Juridice ale Agențiilor Economice din Republica Moldova (CFOJ).

În 2008 a fost elaborat și aprobat Clasificatorul Statistic al Produselor (bunurilor și serviciilor) din Moldova, elaborat în conformitate cu Clasificarea produselor asociate activităților din Comunitatea Economică Europeană (C.P.A.)

În anul de raport s-a întreprins un volum mare de lucru în sensul:

- coordonării lucrărilor ce țin de elaborarea și administrarea registrelor statistice;
- dezvoltării Sistemului Unic de Clasificări Statistice Naționale (elaborarea clasificatoarelor statistice naționale armonizate cu cele internaționale; implementarea și administrarea sistemului național de clasificări statistice);
- organizarea lucrărilor ce țin de colectarea, prelucrarea și generalizarea: rapoartelor financiare (contabile) pe total agenții economici și pe sectorul micului business; anchetei anuale structurale; rapoartelor statistice privind consumurile și cheltuielile întreprinderii și investițiile străine alocate de întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei.

Registrul statistic al întreprinderilor reprezintă baza de date ce conține lista tuturor agenților economici și sociali înregistrați în Republica Moldova. În anul 2008, pe lângă activitatea de actualizare curentă a registrului, s-au desfășurat următoarele activități:

- a fost formată baza de date a unităților locale, utilizînd sursele de date statistice și administrative (Registrul Fiscal);
- au fost finalizate lucrările de elaborare a sistemului automatizat de preluare a datelor administrative din Registrul de stat al unităților de drept.

În anul 2008 a fost elaborată publicația statistică *“Rezultatele anchetei structurale în întreprinderi”*.

Produse și procese specifice în vederea producerii informației statistice

Realizarea activității de producere a informației statistice se efectuează în baza:

- metodologiilor/metodelor statistice (de elaborare a indicatorilor statistici și realizare a cercetărilor statistice) elaborate și/sau perfecționate în baza standardelor statistice și celor mai bune practici internaționale, prin adaptarea acestora la particularitățile Republicii Moldova;

7. STATISTICAL INFRASTRUCTURE

During 2008, NBS developed and implemented a system of registers, classifications and national nomenclatures, ensuring the comparability and coherence of statistical data on the Republic of Moldova at the international level. These are:

- National Inter-administrative register of the Republic of Moldova (RENIM),
- National Register of Statistical Units (RENUS),
- Register of farms,
- Classifier of Forms of Ownership (CFP),
- Classifier of Administrative Territorial Units of the Republic of Moldova (CUATM),
- Classifier of the Activities of the Moldova Economy (CAEM),
- Statistical Classifier of Products (goods and services) of the Republic of Moldova (CSPM),
- Classifier of Organizational Legal Forms of Economical Units of the Republic of Moldova (CFOJ).

The Statistical Classifier of Products (goods and services) of Moldova was developed and approved in 2008. It was designed in accordance with the Classification of products by activities in the European Economic Community (C.P.A.)

During the reference year, a lot of work was done in what concerns the following:

- coordination of the activities related to the development and administration of statistic registers;
- development of the Common System of National Statistical Classifications (development of national statistical classifiers, harmonized with international classifiers; implementation and administration of the national system of statistical classifications);
- organization of activities related to the collection, processing and generalization: of financial (accountancy) reports for the total number of economical units and concerning the sector of the small business; structural annual questionnaire; statistical reports concerning the consumption and the expenditures of the enterprise and foreign investments allotted by the enterprises with foreign capital to the Moldova economy.

The statistical register of enterprises is a database with a list of all economical and social units, registered in the Republic of Moldova. In 2008, besides the activity of current updating of the register, the following activities were carried out:

- a database was formed, containing the local units, using statistical and administrative data sources (Fiscal Register);
- the activities related to the development of the automated system of processing administrative data from the State register of legal units were finalized.

In 2008, the statistical publication *“Outcomes of the structural questionnaire in enterprises”* was developed.

Specific products and processes for the production of statistical information

The production of statistical information is based on:

- statistical methodologies/methods (of development of statistical indexes and of implementation of statistical surveys) developed and/or improved on the grounds of statistic standards and best international practices, by their adjustment to Moldovan peculiarities;

➤ cercetărilor statistice realizate nemijlocit de BNS, precum și rapoartelor statistice și (datelor) administrative prezentate de alte instituții de stat de resort, care dețin informația necesară pentru elaborarea statisticii oficiale de către BNS;

➤ aplicațiilor informatice standardizate (SPSS, STATA) și specifice, elaborate de BNS.

În anul 2008 BNS a efectuat în total 163 de cercetări statistice prin intermediul a 224 tipuri de rapoarte/chestionare statistice, din care, cu periodicitate anuală – 164, semestrială – 35, lunară – 25. Majoritatea cercetărilor statistice – 91% – sînt realizate în mod exhaustiv (total), circa 9% se realizează pe baza metodelor selective (prin sondaj). Totodată, e necesar a menționa că prin intermediul cercetărilor prin sondaj se elaborează indicatori de importanță social-economică, așa ca: veniturile și cheltuielile populației, rata sărăciei, rata șomajului, nivelul inflației, activitatea sectorului neorganizat în agricultură, comerț.

Evoluția numărului de respondenți cuprinși în cercetările realizate de BNS este în creștere dinamică. Astfel, numărul de întreprinderi care prezintă rapoarte financiare/contabile (rapoarte cu cea mai extinsă cuprindere a agenților economici) în adresa BNS a crescut în ultimii 10 ani de 2,4 ori (de la circa 17 mii de întreprinderi în anul 1997, circa 25 mii – în anul 2002 și circa 40 mii de întreprinderi – în anul 2008).

Cercetările prin sondaj

BNS continuă să-și îmbunătățească metodele selective de colectare a datelor prin intermediul sondajelor. În anul de referință principalele acțiuni efectuate au constat în:

➤ Detalierea stratificării după genul principal de activitate la nivel de diviziune în cadrul cercetării „Ancheta structurală anuală în întreprinderi”, iar pentru diviziunile 15, 60-63 ale CAEM – la nivel de grupă.

➤ Elaborarea primului raport tehnic după integrarea CBGC și AFM pe un eșantion master, referitor la metodologia de eșantionare aplicată în cadrul cercetărilor prin sondaj din gospodării.

➤ Elaborarea unui program complex de instruire a operatorilor de interviu din Rețeaua Integrată a AFM și CBGC. Programul conține patru curriculum-uri separate pentru următoarele module: „Abilități de comunicare”, „Abilități de interviu”, „Metodologia desfășurării Anchetei Forței de Muncă” și „Metodologia desfășurării Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice”.

➤ Editarea Ghidului practic al operatorului de interviu cu scopul fortificării capacităților rețelei integrate de operatori de interviu și controlori AFM și CBGC prin crearea în cadrul BNS a unui sistem de instruire bine organizat, bazat pe necesitățile profesionale ale specialiștilor implicați în cercetările statistice.

➤ Elaborarea în premieră a *Buletinului informativ* trimestrial al Cercetărilor statistice prin sondaj în gospodăriile populației, ce are drept scop crearea unui mecanism transparent și interactiv de comunicare între toți angajații BNS implicați în desfășurarea cercetărilor statistice prin sondaj din domeniul social și agricol.

➤ statistical surveys, implemented directly by the NBS, as well as statistical and administrative reports (data) presented by other relevant state institutions, who detain the information necessary for the preparation of the official statistics by the NBS;

➤ standard software applications (SPSS, STATA) and specific software applications, developed by the NBS.

In 2008, the NBS implemented in total 163 statistical surveys of 224 types of statistical reports/questionnaires, of which on an annual basis – 164, semester – 35, monthly – 25. The majority of statistical surveys – 91% are carried exhaustively (total), nearly 9% are carried out on the grounds of the selective method (by survey). At the same time, it is necessary to mention that with the help of surveys, indicators of social economic importance are developed, like: incomes and expenditures of the population, poverty rate, unemployment rate, inflation level, the activity of the non-organized sector in agriculture, trade.

The evolution of the number of respondents covered in the surveys implemented by the NBS is dynamically increasing. Thus, the number of enterprises providing financial/accountancy reports (reports with the widest coverage of economical units) to the NBS raised during the last 10 years 2,4 times (from nearly 17 thousands enterprises in 1997, nearly 25 thousands - in 2002 and nearly 40 thousands enterprises – in 2008).

Sample surveys

NBS continues to improve its selective methods of data collection through surveys. In the reference year, the main implemented actions were as follows:

➤ Detailed development of stratification, according to the main type of activity at a division level in the framework of the survey „Annual structural questionnaire on enterprises”, and for 15, 60-63 divisions of the CAEM, at a group level.

➤ Drafting of the first technical report after the integration of HBS and LFS on a master sample, concerning the methodology of sampling applied in the framework of surveys on farms.

➤ Development of a complex training programme for the interviewing operators from the Integrated Network of LFS and HBS. The programme contains four separate curricula for the following modules: „Communication skills”, „Interview skills”, „The methodology of implementation of the Labour Force Survey” and „The methodology of implementation of the Household Budget Survey”.

➤ Publication of the Practical guide of the interview operator, aimed at strengthening the capacities of the integrated network of interview operators and controllers of LFS and HBS by creating, in the framework of NBS, a well organized training system, based on professional needs of the specialists involved in statistical surveys.

➤ First-time preparation of the quarterly *Information bulletin* of Statistical surveys in population's households, aiming at the creation of a transparent and interactive mechanism of communication between all employees of the NBS, involved in the implementation of statistical surveys in social and agricultural fields.

➤ Organizarea seminarelor de instruire a operatorilor de interviu selectați prin concurs din localitățile intrate în cercetare începând cu 1 ianuarie 2009.

➤ Prezentarea în cadrul Conferinței Europene referitoare la Calitatea în Statistica Oficială, la Roma, a metodologiei de eșantionare și cea de inferență statistică utilizată pentru CBGC, precum și metodele de asigurare a calității datelor.

➤ Organization of training seminars of interview operators selected on a competitive basis from the localities covered by the survey starting with 1 January, 2009.

➤ Presentation, in the framework of the European Conference concerning the Quality in Official statistics, in Rome, of the sampling and statistical inference methodology for HBS, as well of the methods of ensuring the data quality.

Proiecte în dezvoltare pentru anul 2009

- Implementarea unui sistem complex de verificare și monitorizare a calității lucrului efectuat de către operatorii de interviu în teren.
- Perfecționarea metodologiei de inferență statistică, în special, în ceea ce privește tratarea non-răspunsurilor.
- Efectuarea unor simulări în scopul studierii eficienței trecerii la cercetări prin sondaj în domeniul economic, în baza a 4 cercetări exhaustive desfășurate la moment de către BNS.
- Elaborarea metodologiei de eșantionare pentru Cercetarea Utilizării Timpului (TUS).

Development projects for 2009

- Implementation of a complex system of verification and monitoring of the quality of the work fulfilled by the interview operators in the field.
- Improving the methodology of statistical inference, especially, in what concerns the approach of the non-answers.
- Implementation of simulations for the study of the efficiency of switching over to surveys in the economics field, on the grounds of 4 exhaustive surveys, carried out actually by NBS.
- Development of the methodology of sampling for Time Use Study (TUS).

8. ACTIVITATEA ORGANELOR TERITORIALE DE STATISTICĂ

În cursul anului 2008 activitatea organelor teritoriale de statistică (OTS) a fost destinată în principal colectării datelor primare de la unitățile furnizoare de informații, verificării inițiale, introducerii pe suport tehnic și validării datelor aferente cercetărilor statistice și rapoartelor financiare, centralizării acestora și prezentării datelor centralizate către DGIT a BNS, autorităților publice locale. Procesarea datelor primare are loc la nivelul organelor teritoriale pentru statistică, cu excepția unor rapoarte specifice care sunt colectate și procesate la DGIT.

Analiza funcțiilor generice în OTS demonstrează că peste 50% din personal este implicat în colectarea, verificarea primară a informațiilor din rapoartele/anchetele statistice, 25% – la analiza, validarea ulterioară, generalizarea datelor colectate, 25% revin activităților de actualizare a listelor agenților economici și diseminării informației statistice.

Conform Programului de lucrări statistice, OTS au prezentat la BNS date din 677,9 mii rapoarte statistice. Trimestrial, specialiștii organelor teritoriale de statistică au verificat conform bazei de date din RENIM și au actualizat listele agenților economici gestionari cu informație statistică în toate activitățile economice. Permanent a fost acordată asistență agenților economici la întocmirea rapoartelor statistice și a celor financiare.

Concomitent, în anul de raport au fost efectuate cercetări prin sondaj privind:

- forța de muncă, populația ocupată și șomajul,
- bugetele gospodăriilor casnice,
- activitatea agricolă a gospodăriilor personale (auxiliare) ale cetățenilor și a gospodăriilor țărănești (de fermier),
- transportul rutier de mărfuri,
- activitatea întreprinderilor,
- înregistrarea prețurilor la produsele alimentare, mărfurile nealimentare și serviciile prestate populației.

În anul 2008 Direcția pentru statistică Căușeni a fost implicată în procesul de pregătire și efectuare a recensământului agricol de probă, participând la toate acțiunile premergătoare efectuării recensământului, prin organizarea la nivel local a desfășurării acestui exercițiu statistic de o mare complexitate.

Direcțiile teritoriale de statistică au efectuat unele analize și publicații la nivel local privind starea socială și economică a raionului (municipiului). Astfel, au fost elaborate și difuzate organelor administrației publice locale 160 rapoarte statistice, 114 note informative, 326 informații operative despre situația social-economică a raionului (municipiului), 4139 buletine generalizate vizând situația principalelor ramuri ale economiei, 179 ediții de presă. Direcția generală pentru statistică a mun. Chișinău a editat culegerea de date statistice *Chișinău în cifre, ediția anului 2008*.

În anul de raport au fost elaborate și difuzate organelor administrației publice centrale 565 buletine statistice cu date generalizate, din care 233 anuale, 175 trimestriale, 157 lunare.

Prin realizarea acțiunilor statisticii teritoriale, acestea contribuie, atât prin lucrări, cercetări, cât și prin difuzarea de date, la satisfacerea nevoilor de informații ale administrației publice locale și ale agenților economici și persoanelor fizice.

Pe parcursul anului 2004 autoritățile administrației publice locale au fost asigurate cu informație statistică generalizată în formă de buletine statistice, rapoarte sau tabele.

8. ACTIVITY OF THE TERRITORIAL STATISTICAL OFFICES

During 2008, the activity of the Territorial Statistical Offices (TSO) aimed mainly at the collection of primary data from data providers, primary verification, entry and validation of the data relating to statistical surveys and financial reports, their centralization and presentation of centralized data to the DGIT of the NBS, and to local public authorities. The primary data is processed at the level of TSO, with the exception of some specific reports that are collected and processed by DGIT.

Analysis of generic functions in the TSO showed that over 50% of the personnel was involved in collection, primary verification of information from statistical reports/surveys, 25% – in the analysis, further validation, generalization of the collected data, 25% – in the updating of lists of economic units and dissemination of statistical information.

According to the Statistical Works Programme, TSO presented to NBS 677.9 thousand statistical reports. Every quarter, specialists of the territorial statistical offices verified according to the RENIM database and updated the lists of entrepreneurs with statistical data of all economic activities. The entrepreneurs were permanently assisted in development of statistical and financial reports.

At the same time, during the reporting year, statistical surveys were conducted on:

- labour force (employed and unemployed population)
- household budgets,
- agricultural activity in the private households (auxiliary) of citizens, and of farms,
- road transportation of goods,
- entrepreneurial activity,
- registration of prices of food and non-food products and services provided to population.

During 2008, the Căușeni Statistics Office was involved in the process of preparation and implementation of the pilot agricultural census, participating in all pre-census actions through organization of implementation at the local level of this highly complex statistics exercise.

The Territorial Statistical Offices conducted some analyses and produced some publications at the local level on the social and economic situation of the rayon (municipality). Thus, 160 statistical reports, 114 information notes, 326 operational information notes on socio-economic situation of the rayon (municipality), 4139 generalized bulletins on the situation of the main branches of economy, and 179 press editions were developed and given to local public authorities. The General Statistic Office of the Chisinau Municipality published the statistical compilation *"Chisinau in numbers"*, 2008 edition.

In the reporting year, 565 statistical bulletins with generalized data were developed and distributed to central public authorities, of which 233 were annual, 175 were quarterly and 157 were monthly.

The units in charge of the implementation of territorial statistics activity contributed with works and surveys as well as with data distribution, meeting the information needs of the local public administration, of businessmen, and of individuals.

During 2004, the local public authorities were provided with generalized statistical data through statistical bulletins, reports, or tables.

La nivel local au crescut solicitările de date statistice din partea diverșilor utilizatori, ceea ce reprezintă o activitate adițională programului de lucrări statistice și necesită un efort suplimentar.

Organele teritoriale de statistică, conlucrând cu organele administrației publice locale (Inspectoratul fiscal, Direcția financiară, Camera Înregistrării de Stat etc.), au organizat 83 seminare pentru agenții economici din teritoriu pe problemele dezvoltării social-economice, privind ameliorarea disciplinei de raportare, explicarea prevederilor Legii cu privire la statistica oficială, a notelor metodologice privind completarea rapoartelor statistice, a modului de calculare a indicatorilor economici. De asemenea, colaboratorii OTS au participat activ și la unele evenimente publice organizate de BNS.

At the local level, demand for statistical data increased on the part of various users; that is an additional activity to the programme of statistical works and it requires additional efforts.

Territorial statistical offices, in cooperation with the local public authorities (Tax Inspectorate, Financial Department, State Registry Chamber, etc.) organized 83 seminars for local businessmen on the problems of socio-economic development, on improvement of the reporting practice, on explanations of provisions of the Law on official statistics, on methodological notes for filling in the statistical reports, and on methods of calculation of economic indicators. Also, TSO workers took active part in some public events.

9. RELAȚIILE CU UTILIZATORII

Sarcina de bază a Biroului Național de Statistică constă în a produce și disemina date statistice de calitate, fapt ce induce după sine necesitatea ca acestea să fie înțelese și folosite corespunzător conținutului și semnificației lor. Atenție sporită în activitatea BNS în anul 2008 a fost acordată îmbunătățirii în continuare a diseminării datelor statistice, în special prin metoda electronică, în conformitate cu Programul lucrărilor statistice ale BNS (PLS) privind asigurarea cu informație statistică a autorităților publice centrale și locale, altor beneficiari. Adicional Programului nominalizat, a fost soluționat un număr important de cereri de informație statistică. În cursul anului 2008 BNS a răspuns la un număr total de 4211 cereri de date statistice, în creștere cu peste 500 față de anul trecut. Cei mai solicitați indicatori au fost: prețurile, forța de muncă, comerțul exterior, nivelul de trai etc.

În cursul anului 2008 accentul a fost pus pe dezvoltarea culturii statistice la nivelul întregului spectru de utilizatori și creșterea credibilității instituției printr-o percepere corectă a activității sale la nivelul publicului larg.

În anul 2008 relația cu utilizatorii de date statistice a fost realizată de către BNS prin intermediul:

- publicațiilor statistice,
- comunicatelor de presă,
- plasării pe pagina web oficială a BNS a informațiilor relevante,
- consultanței acordate utilizatorilor de date statistice,
- răspunsurilor la solicitările de informație,
- evenimentelor publice,
- bibliotecii de publicații statistice,
- promovării produselor statistice.

În anul 2008 s-au desfășurat o serie de acțiuni ce au avut ca scop promovarea imaginii Biroului, a produselor și serviciilor statistice.

9.1. PUBLICAREA INFORMAȚIEI STATISTICE PE PAGINA WEB A BNS

Pagina web devine o resursă informațională tot mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

În anul 2008 a fost majorat numărul informațiilor operative/comunicatelor de presă și seriilor de timp cu plasarea acestora pe site-ul BNS (în total peste 30 titluri noi de la începutul anului de raport: evoluția indicilor prețurilor producției industriale, prețurilor de vânzare a produselor agricole, a prețurilor în construcții etc.). A fost extinsă valoarea analitică a seriilor de date (Indicii prețurilor și volumului producției industriale cu prezentarea gradului de influență a variației componentelor acestora; Indicii prețurilor de consum la principalele mărfuri și servicii; Indicii privind activitatea investițională și de construcție etc.).

În perioada de referință au fost realizate activități importante în cadrul Standardului Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI. Pe parcursul anului 2008, instituțiile partenere la SDDS (Biroul Național de Statistică, Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor, Comisia Națională a Pieței Financiare) au efectuat actualizarea permanentă în modul stabilit de FMI a datelor și a metadatelor statistice pe pagina web națională de prezentare a datelor (NSDP), deținut de BNS conform graficului de emisie a datelor (ARC). Republica Moldova a devenit stat-

9. RELATIONS WITH THE USERS

The main task of the National Bureau of Statistics is to produce and disseminate quality statistical data, and this generates the necessity for them to be understood and used correspondingly to their content and significance. Bigger attention in the NBS activity during 2008 was given to further improvement of statistical data dissemination, especially by electronic method, in accordance to the NBS Statistical Works Programme regarding the assurance of central and local public authorities, other beneficiaries with statistical information. Additionally, the above mentioned Programme, a considerable number of requests for statistical information were satisfied. NBS, during 2008 answered to a total number of 4211 of inquiries for statistical data, which is 500 more than last year. The most frequently requested indicators were: prices, labour force, external trade, standard of living etc.

During 2008, the accent mark was on the development of the statistic culture at the level of the group of users and on raising the credibility of the institution through a proper public perception of its activity.

In 2008 the relationship with the statistical data users was ensured by the NBS through:

- statistical publications,
- press releases,
- placing relevant information on the NBS official web site,
- assistance granted to users of statistical data,
- answers to information requests,
- public events,
- statistical publications library,
- promotion of statistical products.

In 2008 a series of actions were implemented, aiming at promoting the image of the Bureau, statistical products and services.

9.1. PUBLICATION OF STATISTICAL INFORMATION ON THE NBS WEB SITE

Web page becomes an informational resource more and more important in the assurance of user access to different statistical information, assurance of NBS' transparency.

In 2008 the amount of operational information/press releases and time series placed on the NBS web site increased (in total, over 30 new titles from the beginning of the reference year: evolution of the price indices of industrial production, selling prices of agricultural products, construction prices etc.). The analytical value of data series was extended (The price indices and the amount of industrial production with the presentation of the impact degree of their components variation; Consumer price indices to main goods and services; Indices of investment and construction activity etc.).

In the reference period important activities were implemented in the framework of the Special Data Dissemination Standard (SDDS) of the IMF. During 2008, partner institutions of SDDS (National Bureau of Statistics, National Bank of Moldova, Ministry of Finance, and National Commission for Financial Market) ensured the permanent updating, as set forth by IMF, of statistical data and metadata on the national site of data presentation (NSDP), held by the NBS, according to the data release schedule (ARC). The Republic of Moldova became a member

membru aliniat la Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI în anul 2006.

Ca rezultat este facilitat accesul utilizatorilor naționali și de peste hotare la date statistice complexe și oportune, contribuind la buna funcționare a pieței financiare, la creșterea încrederii din partea investitorilor potențiali, favorizând pozitiv imaginea Republicii Moldova peste hotarele țării.

Din necesitatea de a oferi mai multe modalități de acces la informațiile statistice, în anul 2008 s-au dezvoltat soluții noi care să ofere utilizatorilor de date statistice un acces mai rapid la un volum cât mai mare de informații din toate domeniile socioeconomice. Acest lucru s-a realizat prin dezvoltarea unei noi versiuni modernizate a paginii web www.statistica.gov.md, care a fost lansată la 3 decembrie 2008.

Noua versiune a paginii oficiale a fost creată întru realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare pentru anii 2008-2011 și în conformitate cu Hotărîrea Guvernului „Privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet”.

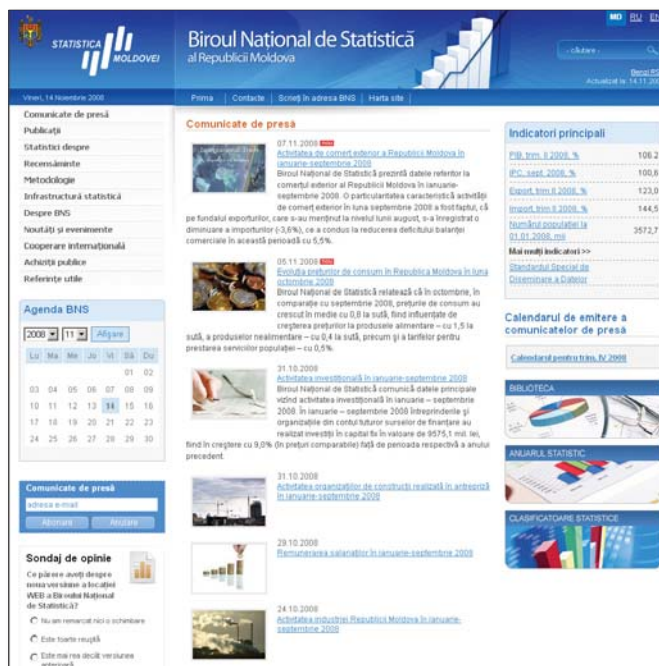
Versiunea modernizată a site-ului oferă un acces rapid și facil la informația statistică, care este clasificată pe domenii de activitate social-economică și pe subdomenii. Datele pentru fiecare subdomeniu sînt prezentate în formă de comunicate de presă, serii de timp (date infraanuale și date anuale), precum și cu indicarea referințelor utile pentru fiecare subdomeniu: indicator-cheie în domeniu, publicații statistice, precizări metodologice, statistică teritorială.

Grație modificărilor efectuate, s-a realizat:

- reflectarea amplă a informației statistice a domeniilor de activitate social-economice din țară;
- sporirea eficienței informării unui număr cât mai mare posibil de persoane privind activitatea BNS;
- facilitarea accesului la informație a diferitelor categorii de utilizatori, inclusiv și a celor de peste hotare;
- efectuarea on-line a sondajelor de opinie;
- facilitarea stabilirii legăturilor electronice cu organizațiile similare ale altor țări;
- modernizarea design-ului grafic al site-ului, creșterea atractivității lui;
- sporirea comodității administrării informației site-ului BNS;
- amplasarea mai ergonomică a conținutului informațional al site-ului;
- restructurarea compartimentelor și subcompartimentelor paginii web;
- ameliorarea legăturii inverse cu beneficiarii BNS prin intermediul site-ului.

Versiunea nou-modernizată a paginii oficiale www.statistica.md vine și cu reflectarea în premieră a unor produse și servicii, cum ar fi:

- rubricile: cooperare internațională, achiziții publice, funcții vacante,

state, complying with the Special Data Dissemination Standard (SDDS) of the IMF in 2006.

This resulted in the facilitation of access of national and foreign users to complex and timely statistical information, contributing to the proper operation of the financial market, to the raise of the confidence of potential investors, with a positive impact on the image of the Republic of Moldova abroad.

Given the need for more modalities of access to statistical information, in 2008 new solutions were developed, offering to statistical data users a quicker access to the biggest possible amount of information from all social and economic fields. This

was ensured by developing a new updated version of the web site www.statistica.gov.md, launched on 3 December, 2008.

The new version of the official site was created as part of the Action Plan for the implementation of the National Development Strategy for 2008-2011 and according to the Government Decision „Concerning official sites of public administration authorities in the Internet”.

The updated version of the site offers a quick and easy access to statistical information, which is structured on social and economic fields and subfields of activity. The data for each subfield are presented as press releases, time series (intraannual data and annual data), as well as offering useful references for each subfield: key field indicators, statistical publications, methodological explanations, territorial statistics.

Due to modifications, the following was achieved:

- wide representation of statistical information of social and economic fields in the country;
- raising the efficiency of the information on the NBS activity for the largest possible number of persons;
- facilitation of the access to information of different categories of users, including those from abroad;
- implementation of on-line surveys;
- facilitation of establishment of electronic connections with similar organizations from other countries;
- updating of the graphic design of the site, raising its attractiveness;
- raising the convenience of the administration of the information on NBS site;
- more ergonomic layout of the information content of the site;
- restructuring of the sections and subsections of the web site;
- improvement of the feed back with NBS beneficiaries with the help of the site.

The newly updated version of the official page www.statistica.md comes with the representation in premier of some products and services, such as:

- headings: international cooperation, public purchases, vacancies,

- subrubrica: statistica teritorială,
- bannerele: indicatori-cheie, agenda evenimentelor BNS, calendarul comunicatelor de presă,
- serviciile: abonarea la comunicatele de presă, accesarea prin intermediul hărții interactive a raioanelor.

Măsurile întreprinse în direcția modificării și ameliorării paginii oficiale web a BNS promovează în continuare sporirea calitativă a conținutului informațional al site-ului. În același timp, crește esențial și eficiența administrării și utilizării cartelei de vizită Internet a BNS. Astfel, pe lângă reflectarea activităților BNS în spațiul Internet, utilizatorii obțin o valoroasă resursă informațională, care le permite accesarea rapidă a celor mai recente date statistice din țară.

Prin lansarea versiunii modernizate a paginii web, BNS realizează dreptul la informare ca drept fundamental al cetățeanului, asigură accesul universal la informație tuturor categoriilor de utilizatori, susține persoanele fizice și juridice în accesul la informație în toate domeniile de activitate social-economice din țară.

Evident, noile posibilități ale paginii web vor aduce multiple beneficii utilizatorilor, scutindu-i de obligativitatea de a se adresa la sediul BNS sau în scris ori de câte ori necesită o informație statistică. Despre aceasta ne vorbește și numărul vizitatorilor care a crescut considerabil în perioada de referință.

Conform rezultatelor programului de monitorizare a traficului pe site-ul web al BNS, în anul 2008 numărul de vizite a fost de 792 mii, ceea ce reprezintă 66 mii vizite pe lună. Numărul vizitatorilor a crescut de la 109 mii în anul 2007 la 170 mii în anul 2008. Cele mai accesate pagini au fost: publicații, metodologie, comunicate de presă.

9.2. EDIȚIILE STATISTICE ALE BNS ÎN ANUL 2008

Planul editorial al BNS în anul 2008 a constat în editarea publicațiilor statistice de interes larg pentru utilizatorii de informații statistice, adaptat la cerințele acestora. În acest sens, BNS a manifestat un interes deosebit în îmbunătățirea conținutului, structurii și formei grafice de prezentare cât mai atractivă a tuturor publicațiilor statistice.

Structurate pe domenii, rezultatele lucrărilor statistice din cursul anului de raport s-au concretizat în editarea unui număr important de titluri de publicații statistice.

Sistemul de publicații elaborate de Biroul Național de Statistică, orientat spre necesitățile informaționale ale utilizatorilor, reunește serii de date statistice din diferite domenii, care ilustrează în mod unitar și coerent evoluția din punct de vedere demografic, social și economic a țării noastre. Astfel, pe parcursul anului 2008 BNS a elaborat și difuzat 19 note informative cu diversă periodicitate, 154 comunicate de presă, 33 titluri de publicații statistice tipărite vizând starea și evoluția vieții sociale, demografice, economice și culturale a țării. Toate publicațiile conțin încă o versiune lingvistică – rusă sau engleză, două versiuni lingvistice – rusă și engleză, trei versiuni lingvistice – rusă, engleză și franceză.

Pentru a favoriza utilizarea cât mai largă a datelor statistice, prezentarea lor într-o formă cât mai accesibilă și comodă cercului larg de utilizatori, trei titluri de publicații se elaborează și pe CD în formatele Pdf și Excel: *Anuarul statistic al Republicii Moldova*, *Anuarul statistic de comerț exterior și Balanța energetică a Republicii Moldova*.

- subheading: territorial statistics,
- banners: key-indexes, NBS event agenda, press releases calendar,
- services: subscription to press releases, access, with the help of the interactive map of the rayons.

The measures undertaken for the modification and improvement of the official web site of the NBS promote continuously the quality raise of the information content of the site. At the same time, there is a considerably higher efficiency of the administration and use of the NBS Internet "visit card". Thus, besides the representation of the NBS activities in the Internet space, users obtain a valuable information resource, which offers them rapid access to the most recent country's statistical data.

By launching the updated version of the web site, NBS ensures the right to information as a citizen's fundamental right, ensures universal access to information for all categories of users, supports natural and legal persons in their access to information in all country's social and economic fields of activity.

Obviously, the new features of the web site will bring multiple benefits to users, sparing them from the need to go to the NBS headquarters or to appeal in writing each time they need statistical information. Another argument for that is the number of visitors which rose considerably in the reference period.

According to the outcomes of the traffic monitoring programme on the NBS Web site, in 2008 the number of visits was 792 thousands, which represents 66 thousands visits per month. The number of the visitors rose from 109 thousands in 2007 to 170 thousands in 2008. The most accessed pages were: publications, methodology, press releases.

9.2. STATISTICAL EDITIONS OF NBS IN 2008

The editorial plan of NBS in 2008 consisted in editing statistical publications of vast significance for statistical information users, adapted to their requirements. To this effect, NBS showed a special interest in the improvement of the contents, structure and graphical form for the most attractive presentation of all statistical publications.

Structured by areas, the results of statistical work during the reporting year were materialized through the publication of an important number of statistical publications.

The system of publications developed by the National Bureau of Statistics, oriented to information needs of users, combines series of statistical data from different areas, which illustrate in the integrated and uniform manner the evolution of our country from demographic, social and economic point of view. Thus, during 2008, NBS developed and disseminated 19 information notes with various periodicity, 154 press releases, 33 printed statistical publications on status and evolution of the social, demographic, economic and cultural life of the country. All publications have one additional language version – Russian or English, two language versions – Russian and English, three language versions – Russian, English and French.

In order to encourage a wider use of statistical data, their presentation in a more accessible and handy form to a large circle of users, three titles of publications are also produced on CDs, in Pdf and Excel formats: *Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*, *External Trade Statistical Yearbook and Energy Balance of the Republic of Moldova*.

În scopul facilitării accesului la publicațiile statistice și extinderii volumului informației pe pagina web a BNS, majoritatea publicațiilor tipărite sînt plasate în întregime pe site-ul oficial www.statistica.md, precum și diseminate în regim gratuit prin intermediul bibliotecii.

În afară de publicațiile statistice pe domenii de activitate, au fost editate o serie de publicații generale, cu serii de date extinse, cum sînt: *Anuarul statistic al Republicii Moldova*, *Moldova în cifre*, *Situația social-economică a Republicii Moldova*, *Buletinul statistic trimestrial* etc. Pentru a facilita utilizarea datelor statistice și a le prezenta într-o formă mai accesibilă, *Anuarul statistic al Republicii Moldova* a fost prezentat și pe CD, tot anuarului îi aparține nivelul cel mai ridicat al tirajelor.

În anul 2008 au fost vîndute circa 1000 publicații ale BNS.

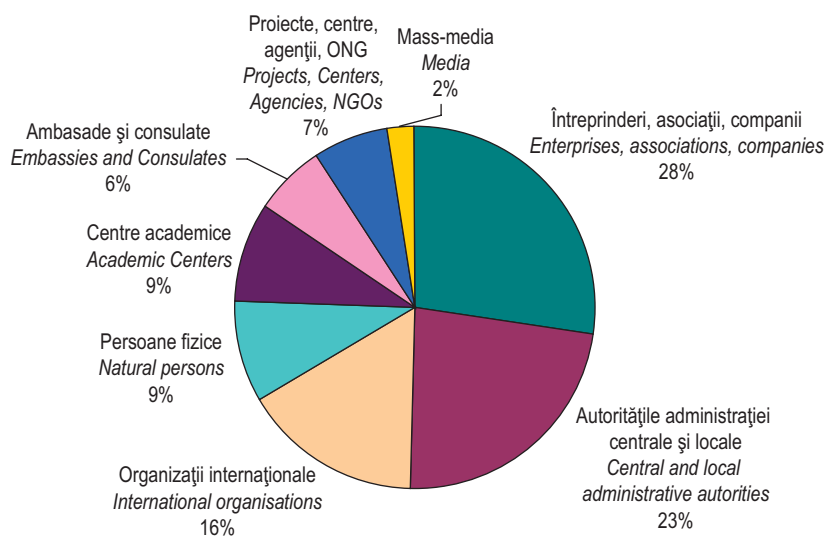
In order to facilitate the access to statistical publications and to increase the information volume on the NBS web-site, the majority of printed publications are integrally placed on the official web-site www.statistica.md, as well as disseminated free of charge through the library.

In addition to statistical publications by area of activity, there were edited a series of general publications, with extensive data series, such as: *Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*, *Moldova in Figures*, *Social-Economic Situation of the Republic of Moldova*, *Quarterly Statistical Bulletin* etc. To facilitate the use of statistical data and to present them in a more accessible form, the *Statistical Yearbook of the Republic of Moldova* was also presented on CD, and the yearbook has the highest level of printing, as well.

In 2008, there were sold about 1000 NBS publications.

Fig. 1. Structura utilizatorilor publicațiilor statistice în anul 2008
Structure of statistical publication users in 2008

9.3. ORGANIZAREA ÎNTRUNIRILOR CU UTILIZATORII

În vederea cunoașterii mai bune de către utilizatori a noțiunilor utilizate în statistică, a metodologiilor de calculare a principalilor indicatori, întru utilizarea adecvată a datelor statistice, pe parcursul anului 2008 au fost organizate:

- 6 conferințe și seminare cu participarea experților de peste hotare,
- alte întruniri cu partenerii BNS:
- în februarie 2008, BNS a organizat 4 *seminare zonale* la Bălți, Cahul și Chișinău, cu tematica „*Familiarizarea cu cercetările statistice în domeniul social*” în baza datelor

9.3. ORGANIZATION OF MEETINGS WITH THE USERS

For a better knowledge by the users of the terms used in statistics, of the methodologies of calculation of the main indicators, with a view to an adequate use of statistical data during 2008, there were organized:

- 6 conferences and seminars involving experts from abroad,
- other meetings with NBS partners:
- In February 2008, NBS organized 4 *zonal seminars* in Balti, Cahul and Chisinau, with the topic „*Familiarization with statistical surveys in the social field*” on the grounds of the

Cercetări Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC) și Anchetei Forței de Muncă (AFM), la care au participat primarii localităților unde se desfășoară cercetările CBGC și AFM, primarii raioanelor-orașelor din zona respectivă, agenții economici, mass-media locală, șefi ai organelor teritoriale de statistică, controlori. Scopul a fost informarea populației din regiunile țării despre informația disponibilă în domeniul social (indicatori de bunăstare a populației, nivel de trai, ocupare, șomaj, venituri și cheltuieli în gospodăriile casnice etc.), încurajarea parteneriatelor și a colaborărilor la nivel regional și central.

➤ 2 mese rotunde privind **dezvoltarea statisticii regionale** cu reprezentanții instituțiilor de stat, experților internaționali etc., la care au fost abordate multiple aspecte vizînd starea și perfecționarea statisticii regionale.

➤ 6 mese rotunde pe următoarele domenii: **Participarea la viața publică și politică, Educație și sănătate, Nivelul de trai, Piața muncii, Protecția socială și violența domestică, Fluxurile informaționale în domeniul statisticii criminalității**, unde au fost invitați reprezentanții structurilor guvernamentale, mediului academic și societății civile. Tematicile au fost axate pe prezentarea și dezbateră matricelor de indicatori statistici sensibili la dimensiunea de gen elaborate de grupurile de experți în cadrul a șase domenii prioritare ale Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.

data of the Household Budget Survey (HBS) and the Labour Force Survey (LFS), involving the mayors of the localities where HBS and LFS are carried out, mayors of the cities-rayons from the respective area, economical units, local mass media, heads of territorial statistics offices, controllers. The goal was to inform the population from the country's regions on the information available in the social field (population's welfare indicators, standards of living, employment, unemployment, incomes and expenditures in households etc.), to encourage the partnerships and cooperations at a regional and central level.

➤ 2 roundtables on the **development of the regional statistics** with representatives of state institutions, international experts, etc., approaching multiple aspects concerning the condition and the improvement of regional statistics.

➤ 6 roundtables in the following fields: **Participation to public and political life, Education and health, Standard of living, Labour market, Social protection and domestic violence, Information flows in the field of criminal statistics**, inviting representatives of governmental structures, academic circles and civil society. The topics were focused on the presentation and discussion of matrixes of gender sensitive statistics indicators, developed by the groups of experts in the framework of six priority fields of the Millennium Development Goals.

➤ o serie de alte întruniri pe diverse domenii statistice cu reprezentanții organelor publice centrale și locale, organizațiilor neguvernamentale etc.

➤ a series of other meetings with representatives of local and central public authorities, non-governmental organizations, etc. on diverse statistical fields.

9.4. RELAȚIILE CU MASS-MEDIA

Corespunzător principiilor sale de activitate, mai cu seamă în aplicarea principiului transparenței, în anul 2008 BNS a continuat dezvoltarea politicii de deschidere și comunicare cu mass-media. Relațiile de comunicare cu presa scrisă și vorbită din Republica Moldova au fost întreținute prin sensibilizarea față de informația statistică și, prin intermediul acestora, informarea publicului larg despre situația social-economică a țării.

BNS a difuzat continuu comunicate de presă cu referință la domeniile de activitate social-economice a țării, precum și cele cu privire la organizarea activității instituției, către instituțiile media oficial

9.4. RELATIONS WITH MASS MEDIA

In accordance with its operational principles, especially in line with the transparency principle, in 2008 NBS continued to develop its policy on openness and communication with mass media. Communication with the printed and verbal media of the Republic of Moldova was maintained through raising awareness regarding statistical information and through them, information of the large public about social-economic situation of the country.

NBS has disseminated continuously to officially registered media institutions (44 in total) press releases on country's social-economic activity areas, as well as those regarding the organiza-

înregistrate în țară (în total – 44). Comunicatele de presă au fost transmise presei conform graficului de emitere a comunicatelor de presă, care este plasat pe pagina web oficială a BNS. Graficul de emitere a comunicatelor de presă, a principalilor indicatori statistici a fost respectat, iar informațiile difuzate au reflectat acuratețe și profesionalism în prezentare. Ca alternativă de utilizare a informațiilor elaborate de BNS, reprezentanților mass-media li se comunică, concomitent cu expedierea comunicatelor, și link-urile de pe pagina web a BNS unde pot citi aceste informații.

În același timp, au fost difuzate materiale aferente graficului de difuzare, mai cu seamă în cadrul emisiunilor și rubricilor specializate (în parte cele cu profil economic) cu participarea factorilor de decizie și a specialiștilor BNS.

În scopul facilitării accesului la informație pentru jurnaliști, noua versiune a paginii web www.statistica.md conține separat compartimentul „Comunicate de presă”, bannerele „Agenda evenimentelor BNS” și „Calendarul comunicatelor de presă”, serviciul „Abonarea la comunicate de presă”.

În cursul anului 2008 către mass-media au fost expediate 154 comunicate de presă, cu cca 50 comunicate mai mult față de anul precedent, datorită majorării titlurilor informațiilor operative cu indicatori statistici și a multiplelor întruniri organizate cu utilizatorii. Reprezentanții mass-media au fost invitați la 17 evenimente de interes public organizate de BNS în anul de referință.

Fiind principalul vector de diseminare rapidă a datelor și a informațiilor statistice către utilizatori, apreciem mult tendința mass-media naționale în reflectarea datelor statistice pentru publicul lor, fapt ce denotă importanța presei scrise și vorbite în formarea culturii statistice a societății.

9.5. PROMOVAREA PRODUSELOR ȘI SERVICIILOR STATISTICE

Biourul Național de Statistică, în calitatea sa de instituție publică care coordonează activitatea de elaborare și diseminare a informației statistice oficiale, este cointereseată în asigurarea calității și corectitudinii la toate etapele de producere a informațiilor statistice, începând cu colectarea datelor. Astfel, în anul 2008, cu asistența tehnică a DFID/ISAS, BNS a inițiat o campanie de publicitate menită să promoveze cercetările prin sondaj în domeniile social și agricol, realizate de BNS, precum și a activității statistice în general.

Scopul acestei campanii a vizat susținerea procesului de sensibilizare a populației țării despre importanța participării cetățenilor la sondajele statistice și necesitatea rezultatelor acestor cercetări pentru buna informare a administrației publice de toate nivelurile și a întregii societăți, întru determinarea perspectivelor de îmbunătățire a calității vieții populației țării. De asemenea, intenția acestei campanii a fost convingerea populației despre utilitatea sondajelor statistice și, ceea ce este mai esențial, formarea atitudinii conștientizate și pozitive a cetățenilor privind propriul aport adus la efectuarea acestor cercetări, cu timpul aceasta contribuind la formarea unei întregi culturi statistice în mediul populației.

Produsele promoționale au constituit:

- postere A2 pentru cercetările statistice din domeniile social și agricol, menite a fi plasate în toate localitățile țării unde au loc aceste cercetări,

- un spot publicitar cu durata de 30 sec. pentru cercetările statistice: „Cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice” și „Ancheta forței de muncă”,

tion of institution's activity. The press releases were sent to the press according to a press release calendar, which can be found on the official web-page of NBS. The press release calendar, through the issue of the press releases, of main statistical indicators, was observed and the disseminated information reflected accuracy and professionalism in presentation. As an alternative to the use of the information developed by NBS, simultaneously with the dispatch of the press releases, the media representatives are informed about the links to the web-page of NBS where this information can be read.

At the same time, there were disseminated materials afferent to the press release calendar, mainly within specialized programmes and columns (partly those of economy profile) with the participation of decision makers and NBS specialists.

With the purpose of facilitating the journalists' access to information, the new version of the web-page www.statistica.md has a separate compartment “Press releases”, the banners “NBS Agenda”, “Press release Calendar” and “Subscribe to Press releases”.

During 2008 there were disseminated to the media 154 press releases, which is by 52 press releases more in comparison with the previous year, thanks to the increase of operational information titles with statistical indicators. Media representatives were invited to 17 events of public interest organized by NBS in the year of reference.

Being the main vector of quick data and statistical information dissemination to users, we appreciate a lot the tendency of national media in reflecting statistical data for their audiences, a fact which denotes the importance of printed and verbal media in the formation of statistical culture of the society.

9.5. PROMOTION OF STATISTICAL PRODUCTS AND SERVICES

The National Bureau of Statistics, in its quality as the public institution which coordinates the activity of development and dissemination of official statistical information, is jointly interested in insuring quality and correctness at every stage of statistical information production, starting with data collection. Thus, in 2008 with the help of the technical assistance of DFID/ISAS, NBS started a publicity campaign aimed to promote surveys in social and agricultural areas carried out by NBS, as well as statistical activity in general.

This campaign aimed at the support of raising awareness of the population about the importance of citizens' participation in statistical surveys and the necessity of the results of these surveys for the good information of public administration of all levels and the entire society, in order to establish the perspectives to improve the country's population life quality. The intention of this campaign was, also, to convince the population about the usefulness of statistical surveys and, which is more essential, formation of an aware and positive attitude of citizens regarding their own contribution towards carrying out of these surveys. In time, this will contribute to the formation of an entire statistical culture among the population.

The promotional products were as follows:

- A2 posters for statistical surveys in social and agricultural areas, to be placed in all localities of the country where those surveys take place,

- a 30 seconds advertising video clip for statistical surveys: “Household budget Survey” and “Investigation of labour force”,

- calendare de buzunar pentru cercetările statistice privind activitatea agricolă a gospodăriilor țărănești,
- un film documentar cu durată de 3 min. despre activitatea statisticii naționale, care este plasat pentru vizionare și pe pagina web a BNS.

- pocket calendars for statistical surveys on agricultural activity of peasant households,
- a 3 minute documentary film about the national statistics activity, which can be viewed on NBS web-page, too.

Materialul logistic a necesitat aprobarea unui slogan unic pentru toate cercetările statistice: „*Implică-te în sondajele statistice pentru construirea viitorului!*”. Cu această ocazie BNS a aprobat și moto-ul său pe un termen nedeterminat: „*Statistica este o cultură, fă-o parte din viața ta!*”

The logistical material needed the approval of a unique motto for all surveys “*Involve yourself in statistical surveys to build the future!*”. On this occasion, NBS has approved its motto, too, for an indefinite period of time “*Statistics is a culture, make it a part of your life!*”

9.6. BIBLIOTECA DE PUBLICAȚII STATISTICE A BNS

Biblioteca Biroului Național de Statistică (BNS) este un centru informațional de date statistice naționale și internaționale și deservește tot spectrul cerințelor din domeniul statisticii, fiind în același timp unica bibliotecă specializată de publicații statistice din țară.

Deschisă din 7 martie 2003, cu suportul financiar al Proiectului ISAS (Îmbunătățirea Statisticilor Sociale și Agricole) al Departamentului pentru Dezvoltare Internațională al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (DFID), biblioteca dispune deja de un fond prețios de publicații statistice din toate domeniile de activitate: socială, economică, agricolă etc. Fondul de cărți cuprinde toate publicațiile statistice editate de BNS, alte publicații statistice editate în țară, precum și un număr mare de documente și publicații ale organelor de statistică din alte țări și ale organismelor internaționale, cu care BNS întreține o comunicare informațională.

Din colecția de carte fac parte:

- **Publicațiile BNS:**
 - Publicații anuale (Anuarul Statistic al RM + CD, Moldova în cifre, Republica Moldova – breviar statistic, Agricultură Republicii Moldova, Comerțul exterior al Republicii Moldova, Piața forței de muncă, Aspecte privind nivelul de trai, Copiii Moldovei ș.a.),
 - Publicații periodice (Situția social-economică a Republicii Moldova, Buletin statistic trimestral ș.a.), rapoarte ale BNS (pliante etc.),

9.6. NBS LIBRARY OF STATISTICAL PUBLICATIONS

The library of the National Bureau of Statistics is an information centre of national and international statistical data and it covers the entire spectrum of requirements in the statistics domain. It represents, at the same time, the only specialized statistical publications library in the country.

Open on March 7, 2003 with the financial support of ISAS (Improvement of Social and Agricultural Statistics) Project of the Department for International Development of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (DFID), the library possesses already a precious fund of statistical publications from all activity areas: social, economic, agricultural etc. The book fund includes all statistical publications edited by BNS, other statistical publications edited in the country, as well as an important number of documents and publications of statistical bodies from other countries and international organizations, with which NBS keeps up information communication.

The book collection includes:

- **Publications of the National Bureau of Statistics:**
 - Annual publications (Statistical Yearbook of the Republic of Moldova + CD, Moldova in figures, The Republic of Moldova – Statistical Summary, Agriculture of the Republic of Moldova, Foreign Trade of the Republic of Moldova, Labour Force Market, Aspects of the Living Standard, Children of Moldova etc.),
 - Periodical publications (Social-economic situation of the Republic of Moldova, Quarterly Statistical Bulletin etc.), NBS reports (leaflets etc.),

➤ *Publicațiile organizațiilor internaționale:*

- Centrelor europene și internaționale de statistică – EUROSTAT, FAO, ISAE (Institutul de Studii și Analiză Economică din Italia), Biroul Internațional al Muncii, Fondul Monetar Internațional, UNESCO, Banca Europeană, ONU, Agenția Internațională de Energie, UNIDO – Organizația Națiunilor Unite de Dezvoltare a Industriei,

➤ *Publicațiile oficiilor naționale de statistică:*

- oficiile de statistică ale țărilor CSI,
- majoritatea oficiilor de statistică ale țărilor UE,
- Departamentul pentru comerț, economie și statistică al SUA.

La finele anului 2008 fondul total de carte al bibliotecii BNS alcătuia peste 4500 publicații cu date statistice, precum și un număr important de titluri editoriale, copii xerox, CD ș.a.

9.7. CHESTIONAR PRIVIND GRADUL DE SATISFACȚIE A UTILIZATORILOR

Întru identificarea oportunităților nevalorificate de BNS, pentru a spori utilitatea datelor statistice, în octombrie-noiembrie 2008, în cadrul Proiectului „Consolidarea Sistemului Statistic Național” (inițiativă comună a PNUD, UNIFEM și UNFPA), a fost realizat *Sondajul de opinie publică privind gradul de satisfacție a utilizatorilor cu date statistice oficiale*.

Scopul acestui sondaj a fost prezentarea modului în care datele statistice produse și informația metodologică a BNS corespund necesităților informaționale ale diferitelor categorii de utilizatori. Obiectivele specifice ale cercetării au vizat: identificarea opiniei utilizatorilor privind calitatea informației statistice produse și diseminate de BNS, utilitatea metodologiilor statistice; analiza rezultatelor evaluării calității de către utilizatori, prezentând punctele forte ale BNS și elaborând un set de recomandări pentru îmbunătățirile necesare; evaluarea gradului de cunoaștere și de atitudine generală față de BNS, ca imagine și reputație.

Cele mai relevante aspecte ale opiniei utilizatorilor de date statistice denotă următoarele:

➤ Cei mai mulți dintre respondenți susțin că utilizează datele statistice produse de BNS în scopul informării generale și informării pentru luarea deciziilor.

➤ Cele mai utilizate domenii de date statistice sînt: populația, condițiile și nivelul de trai, prețurile, finanțele, comerțul.

➤ Frecvența cea mai înaltă de utilizare a datelor statistice oficiale a fost identificată la angajații instituțiilor de învățămînt superior, 92% dintre respondenții din această categorie menționînd că utilizează datele produse de BNS cu regularitate; funcționarii publici ai APL – 78%, funcționarii publici ai APC – 55%, ai instituțiilor medicale – 72% și ai celor de cercetare – 62%.

➤ *Publications of international organizations like:*

- European and International Statistical Centres: EUROSTAT, FAO, ISAE (Italian Institute of Studies and Economic Analysis), International Labour Bureau, International Monetary Fund, UNESCO, European Bank, UN, International Energy Agency, UNIDO – United Nations Industrial Development Organization,

➤ *Publications of national statistical offices:*

- Statistical offices of CIS countries,
- The majority of statistical offices of EU countries,
- US Department of Commerce, Economy and Statistics.

At the end of 2008 the total book fund of NBS library included more than 4 500 publications with statistical data, as well as an important number of editorial titles, photocopies, CDs, audio/vid-eocassettes etc.

9.7. USER SATISFACTION SURVEY

In order to identify unutilized opportunities of NBS to increase the usefulness of statistical data, in October–November 2008, within the framework of the Project “Strengthening of the National Statistical System” (joint initiative of UNDP, UNIFEM and UNFPA), there was carried out the *Public opinion poll on the level of users’ satisfaction with official statistical data*.

The purpose of this poll was to present the mode in which the produced statistical data and the methodological information of NBS correspond to information necessities of various categories of users. The specific objectives of the survey were aimed at the identification of users’ opinion regarding: the quality of statistical information produced and disseminated by NBS, usefulness of statistical methodologies; analysis results of quality evaluation by users, presenting the strengths of NBS and elaborating a set of recommendations for necessary improvements; evaluation of the knowledge degree and general attitude towards NBS, as image and reputation.

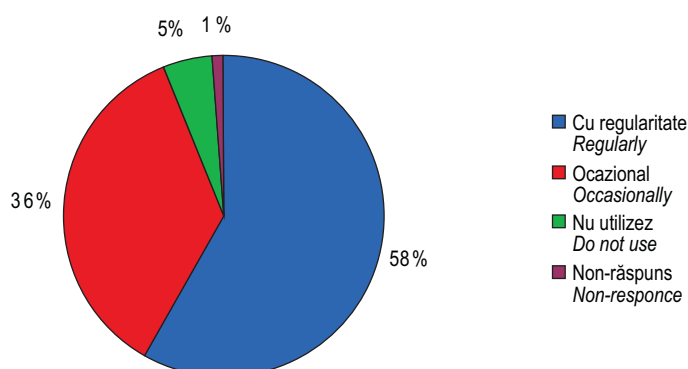
The most relevant aspects of the opinion of statistical data users’ denote the following:

➤ Majority of respondents assert that they use statistical data produced by NBS for general information and for decision-making.

➤ Most frequently used statistical data related to such fields as: population, living standards and conditions, prices, finance, trade.

➤ The highest frequency of use of official statistical data was identified at employees of higher education institutions, 92% of respondents from this category mentioned that they use regularly data produced by NBS, public officials of local level – 78%, of central level – 55%, officials of medical institutions – 72% and of research personnel – 62%.

Cît de frecvent utilizați datele statistice produse de BNS?
How frequently do you use statistical data produced by NBS?

➤ Factorul esențial care contribuie la consolidarea credibilității utilizatorilor față de BNS îl reprezintă performanțele BNS ce țin de întreținerea paginii web a instituției.

➤ Sursa preferată de utilizatori, din care ei ar dori să obțină datele statistice produse de BNS, este pagina web a BNS, excepție făcând utilizatorii din cadrul APL, care preferă în primul rând consultarea publicațiilor tipărite ale BNS.

➤ Deși ar prefera să obțină datele necesare de pe pagina web a BNS, utilizatorii folosesc în primul rând publicațiile tipărite, deoarece acestea oferă indicatori mai detaliați, pagina web oferind indicatori mai generalizați.

➤ În viziunea utilizatorilor, lipsa de informație este percepută, în primul rând, ca lipsa indicatorilor statistici detaliați în funcție de domeniul specific de activitate al utilizatorului, și detalierea lor la nivel de regiuni, raioane, localități etc. în publicațiile BNS, dar mai ales pe pagina web oficială a instituției.

➤ Utilizatorii sînt satisfăcuți de formele de prezentare a datelor statistice produse de BNS, dar solicită o atenție sporită din partea BNS față de prezentarea rapoartelor analitice explicative la datele statistice furnizate.

➤ Datorită paginii web a BNS, datele produse de BNS sînt percepute ca accesibile.

➤ Majoritatea utilizatorilor solicită implementarea unui sistem de abonare la informațiile BNS distribuite operativ prin poșta electronică.

➤ Utilizatorii sînt nemulțumiți că sînt nevoiți să aștepte cu o întârziere de un an apariția Anuarului statistic.

➤ Utilizatorii intervievați consideră că odată cu atingerea comparabilității datelor statistice la nivel internațional, BNS oferă indicatori statistici prea generalizați, care uneori nu pot fi utilizați în activități specifice.

➤ *Remarcă:* Un respondent dintre cei care au notat cu "Nu" întrebarea privind recomandarea datelor produse de BNS altora a explicat astfel opțiunea sa: „*de ce să dau concurenților sau prietenilor mei date pe care le folosesc eu cu succes în activitatea mea, creîndu-mi astfel cu propriile mele mîini concurenți sau întărindu-i pe cei existenți?*” Aceasta este, de fapt, o apreciere maximă făcută datelor BNS după toate componentele lor esențiale – relevanță, coerență etc.

➤ The essential factor which contributes to the consolidation of the credibility of NBS are NBS performances in connection with the maintenance of institution's web-page.

➤ The users' preferred source out of which they would like to obtain statistical data produced by NBS for their majority is NBS web-page, except users within APL, who prefer in the first place to consult printed publications of NBS.

➤ Although they would prefer to obtain the necessary data from the web-page of NBS, users prefer to use first of all printed publications, because they offer more detailed indicators, while the web-page offers more generalized indicators.

➤ In the users' opinion, the lack of information is perceived, first of all, as lack of detailed statistical indicators depending on the specific user domain of activity and their desaggregation by regions, rayons, localities, etc. in NBS publications and, especially, on the web-page of the institution.

➤ The users are satisfied with the presentation forms of statistical data produced by NBS, but they request bigger attention of NBS towards presentation of analytical reports explaining the provided statistical data.

➤ Thanks to the web-page of NBS, the data produced by NBS are perceived as accessible.

➤ The majority of users request the implementation of a subscription system for NBS information distributed promptly via e-mail.

➤ The users are discontented that they have to wait the Statistical Yearbook with a one-year delay.

➤ Interviewed users consider that once the compatibility of statistical data reaches international level, NBS offers statistical indicators which are too generalized and cannot be used in specific activities.

➤ *Note:* A respondent among those who put down *No* to the question regarding the recommendation of the data produced by NBS to other institutions, has explained his / her opinion as follows: "*why should I give my rivals or my friends the data which I use successfully in my activity, thus creating with my own hands rivals or strengthening the existing ones?*" This is, in fact, a maximum assessment made for NBS data according to all their essential components – relevance, coherence, etc.

10. RESURSE UMANE

Efectivul limită al aparatului central (AC) al Biroului Național de Statistică în anul 2008 a constituit 107 unități de personal, al Direcției recensăminte pe lângă BNS – 7 persoane, al Direcției generale tehnologii informaționale pe lângă BNS (DGIT) – 100 persoane, al organelor teritoriale pentru statistică – 435 unități de personal.

La sfârșitul anului de referință erau încadrate 634 persoane. La nivelul aparatului central al BNS (la 31.12.2008) numărul salariaților a constituit 108 persoane (inclusiv 6 persoane angajate pe perioada concediilor pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani ale lucrătorilor de bază), 90,7% revenind femeilor și respectiv 9,3% – bărbaților.

În cadrul DGIT numărul salariaților la 31.12.2008 a constituit 94 persoane, din care 84,0% – femei și 16,0% – bărbați.

Din numărul total de angajați, 538 constituie funcționarii publici, din care 106 – în AC, 7 – în Direcția recensăminte și 425 în OTS. Din total posturi, cîte două posturi revin personalului tehnic din AC și DGIT.

Vîrsta medie a personalului aparatului central al BNS constituie 39 de ani. În același timp vîrsta medie a conducerii la nivel superior constituie 44 de ani, în cazul conducerii la nivel mediu – 49 de ani, iar în cazul personalului executiv – 36 de ani.

Vîrsta medie a personalului DGIT constituie 46 de ani, a conducerii la nivel superior – 43 de ani, a conducerii la nivel mediu – 48 de ani, iar în cazul personalului executiv – 46 de ani.

Vîrsta medie a personalului OTS constituie 44 de ani, a conducerii – 47 de ani și a personalului executiv – 43 de ani.

Indicatori ai fluctuației și vechimii în muncă a personalului

Fluctuația personalului BNS (AC, DGIT și OTS) rămîne în continuare o problemă majoră: în anul 2008 a constituit 11,0%, față de 9,0% în anul 2007. În anul de raport numărul persoanelor care au fost eliberate din funcții din proprie inițiativă a constituit 83 funcționari (AC – 15, DGIT – 7, OTS – 61). În structura fluctuației de personal cea mai mare pondere o dețin persoanele tinere.

Durata medie a stagiului de muncă în cadrul aparatului central al BNS constituie: 6,9 ani pentru conducerea la nivel superior (DGIT – 19 ani), 18,3 ani pentru conducerea la nivel mediu (DGIT – 18,6 ani), 9,3 ani în cazul personalului executiv (DGIT – 20,5 ani). În AC ponderea persoanelor cu o durată a stagiului profesional mai mică de 3 ani constituie 15,2%. La nivelul personalului executiv predomină ponderea angajaților cu o durată a stagiului profesional ce depășește 5 ani, constituind 69,8%.

Ponderea persoanelor de vîrstă pensionară constituie 12,3% în aparatul central, 21,7% – în DGIT, 16,9% – în OTS, iar în vîrsta prepensionară, respectiv: 3,8% – în aparatul central, 3,8% – în DGIT, 9,6% – în OTS.

Motivarea personalului, în special cea financiară insuficientă în condițiile lipsei spațiului locativ, îndeosebi pentru tineri, constituie una dintre cauzele principale ale fluctuației sporite a personalului și este un impediment major în atragerea și menținerea tinerilor specialiști.

Indicatori de instruire și perfecționare

Conform gradului de pregătire profesională de bază a personalului din cadrul aparatului central al BNS, 97% dintre angajați au studii superioare, cea mai mare pondere deținînd-o persoanele cu studii în economie – 79%, 19,1% au studii în domeniul statisticii; în DGIT – 72,6% din specialiști au studii superioare, din

10. HUMAN RESOURCES

In 2008, the Central Office (CO) of the National Bureau of Statistics was comprised of 107 units: 7 persons on the staff of the General Division of Population Census of the NBS; 100 persons on the staff of the IT General Division of the NBS (DGIT); and, 435 personnel units.

At the end of the reference year there were employed 634 people. In the Central Office of the NBS as of 31.12.2008, the number of persons employed was 108 (including 6 persons hired for three-year maternal leaves of main staff members), 90.7% women and 9.3 % men.

As of 31.12.2008 the DGIT had 94 employees, 84.0% were women, and 16% were men.

From the entire number of employees, 538 are public workers, who divide in 106 workers for the CO, 7 workers for the General Division of Population Census, and 425 workers for the TSO. The entire number of available working places is equally shared between technical staff of CO and DGIT with two working places for each of them.

The average age for the Central Office staff is 39 years old. Thus, the Top Management staff has an age average of 44 years old, the Middle-Level Management has the average of 49 years old, and the Executive staff has the average age of 36 years old.

As regards the staff of DGIT, the average age for them is 46 years old. As follows, the Top Management staff has an age average of 43 years old, the Middle-Level Management 48 years old, and the Executive staff 46 years old.

The average age of the TSO is of 44 years old, of the leadership is of 47 years old and of the Executive staff – 43 years old.

Indicators of the staff turnover and the length of the service

The NBS (CO, DGIT and TSO) staff turnover is still a serious problem. If in 2007 the fluctuation was 9.0%, and then in 2008 it increased up to 11.0%. In 2008, 83 employees quit their positions, 15 of them were from CO, 7 employees were from DGIT, and 61 from TSO. Most of them were young employees.

The average length of the service for the NBS Top Management staff is 6.9 years, while in the DGIT is 19 years. The Middle-Management in NBS has an average of 18,3 years, while the DGIT keep it up to 18,6 years. The average length of the service for the executive personnel in NBS is 9,3 years, and 20,5 years for DGIT. The CO personnel with a service length shorter than 3 years takes about 15,2%. The Executive level staff average service length is 5 years and takes up to 69,8%.

The rate of pension age personnel is 12,3% in the main staff, 21,7% for DGIT, and 16,9% for TSO. The pre-pension staff has a share of 3,8 % in the main staff, 3,8% in the DGIT and 9,6% of the TSO personnel.

The fluctuation high rate, especially among the young personnel who are constrained to cover rent expenses, is based on the lack of financial motivation that makes very difficult to keep them to not quit.

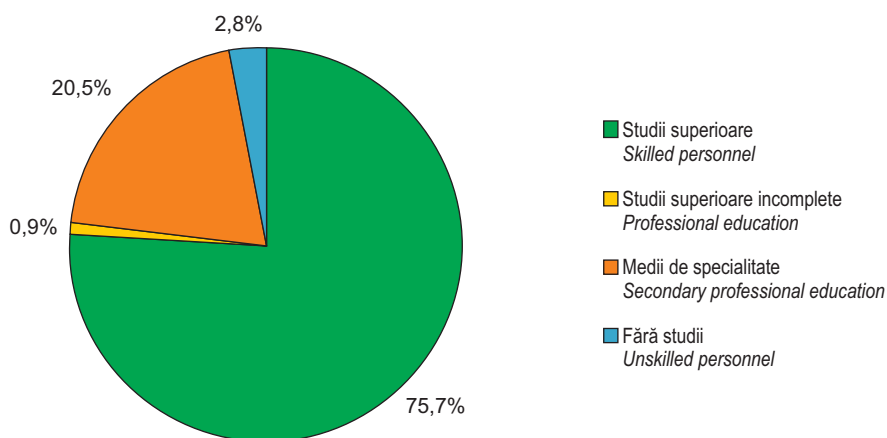
Training and retraining indicators

As regards the basic training of the Central Office NBS personnel, 97% of them are skilled, 79% of them have economic studies, 19,1% have a degree in statistics. The DGIT skilled staff has a share of 72,6%, of them 34,8% have a degree in Economics, and 8,7% are qualified in the IT field. Among the

ei – 34,8% au studii economice și 8,7% – studii superioare în domeniul IT; în cadrul OTS 64,9% din specialiști posedă studii superioare.

TSO staff there is a rate of 64,9% of employees with a University Degree.

Fig. 2. Gradul de instruire a angajaților BNS
The training level of NBS employees

Ținând cont de specificul activității Biroului Național de Statistică, care necesită studii avansate atât în domeniul economic, al tehnologiilor informaționale (IT), cât și cunoștințe specifice în diverse ramuri ale economiei naționale, în cadrul AC (direcțiile ramurale) activează 6,8% specialiști în domeniile pedagogiei, 1,9% – psihologiei și comunicării, 1,9% – dreptului, 1,9% – construcțiilor, 5,5% – administrației publice, jurnalismului, politologiei, viticulturii, hidroameliorării.

Instruirea și perfecționarea personalului BNS se realizează în cadrul Academiei de Administrație Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, ASEM sau în afara hotarelor țării.

În anul de referință de către colaboratorii BNS au fost organizate seminare de instruire pentru 416 specialiști din OTS responsabili de domeniile agriculturii, industriei, anchetei forței de muncă și nivelului de trai, comerțului și serviciilor.

Pe parcursul anului de raport 57 din angajații BNS au participat la cursuri de instruire și perfecționare organizate în afara instituției.

În cazul instituțiilor subordonate 30 de șefi ai OTS au participat la cursuri de perfecționare cu durată de 5 zile, organizate la Academia de Administrație Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Un impediment important în procesul de asimilare a experienței internaționale în domeniul statisticii constituie cunoașterea insuficientă a limbilor engleză și franceză, care împiedică familiarizarea cu standardele internaționale în domeniul statistic și cele mai bune practici ale altor țări.

Taking into consideration the specifics of the National Bureau of Statistics activity, which requires advanced studies in the field of economy, as well as in the field of Information Technology (IT), and specific knowledge within different branches of the national economy, within CO (branch directions), 6.8% are specialists in the field of pedagogy, 1.9% in psychology and communication, 1.9% in law, 1.9% in construction, and 5.5% in public administration, journalism, political science, viticulture, and water conservation.

The training and retraining of NBS staff is done within the Public Administration Academy under the President of the Republic of Moldova, AESM or abroad.

During 2008, Bureau workers organized trainings within NBS for 416 specialists from TSO responsible for the fields of agriculture, industry, labour force and living standard survey, commerce and services.

During the reporting year, 57 workers of the NBS participated in training and retraining courses organized outside the institution.

In the case of subordinated institutions, 30 heads of the TSO participated in retraining courses – each with duration of 5 days, organized at the Public Administration Academy under the President of the Republic of Moldova.

A significant obstacle in the process of understanding the international experience in the field of statistics is the insufficient knowledge of English and French, which creates difficulties in learning the international statistics standards and best practices in other countries.

11. FINANȚAREA BNS

Finanțarea activității BNS în anul 2008 a fost asigurată din mijloacele aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2008, respectiv din alocații de la bugetul de stat și din mijloace provenite din comercializarea de informații și publicații statistice și de la darea în arendă a încăperilor nelocuibile în OTS. Utilizarea tuturor mijloacelor s-a realizat urmărind responsabilitățile ce revin Biroului Național de Statistică, organ de specialitate al administrației publice centrale care organizează și coordonează statistica oficială din Republica Moldova.

Alocațiile bugetare au fost orientate spre asigurarea realizării:

- cercetărilor statistice reunite în Programul de lucrări statistice pentru anul 2008,
- recensământului agricol de probă,
- dezvoltării și modernizării rețelei informatice a BNS,
- întreținerii funcționării adecvate a sistemului statistic al BNS.

Pentru întreținerea aparatului central al BNS, în anul 2008 din bugetul de stat au fost utilizate 5995,2 mii lei, pentru întreținerea organelor teritoriale pentru statistică – 21630,9 mii lei, pentru realizarea Programului de lucrări și ediții statistice – 10646,3 mii lei, pentru lucrările de cercetări vizînd forța de muncă și bugetul gospodăriilor casnice – 4285,5 mii lei, pentru recensăminte – 714,7 mii lei.

11. THE FINANCING OF NBS

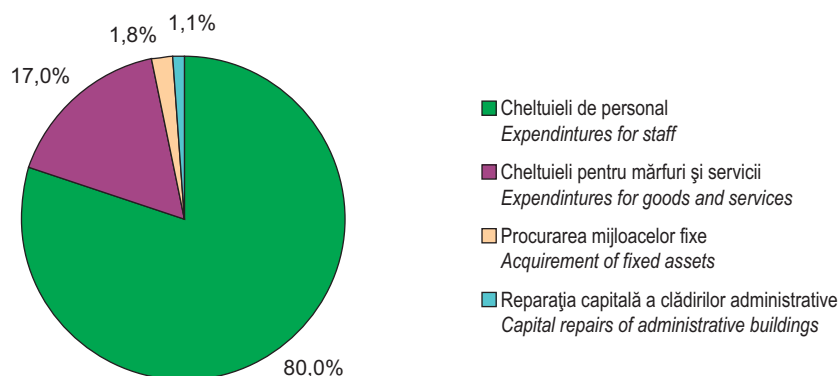
The financing of NBS activity in 2008 was based on funds approved by the Law of State Budget for 2008, respectively from state budget allocations and from funds derived from the sale of information and statistical publications and from rent of non-residential premises in TSO. All funds were used in compliance with the responsibilities of the National Bureau of Statistics, specialized body of the central public administration that organizes and coordinates the official statistics of the Republic of Moldova.

The budget allocations were provided for the implementation of the following activities:

- statistical surveys under the Statistical Works Programme for 2008,
- pilot agricultural census,
- development and modernization of the informational network of NBS,
- maintenance of the proper operation of the NBS statistical system.

In 2008 from the state budget, 5995.2 thousand lei was allocated for maintenance of the central administration of the NBS, 21630.9 thousand lei for the maintenance of the territorial statistical offices, 10646.3 thousand lei for the implementation of the Statistical Works Programme and editions, 4285.5 thousand lei for labour force survey and household budget survey, and 714.7 thousand lei for censuses.

Fig. 3. Structura cheltuielilor efective în 2008
The structure of real expenditures in 2008

Nivelul finanțării față de plan pe articole de cheltuieli a constituit în total BNS 95,7%.

The financing level compared with the plan by budget lines was in total of 95.7% for NBS, and 95.7% for NBS.

12. EVENIMENTE PUBLICE ÎN ANUL 2008

Seminarul „**Statistica securității alimentare și perspective multisectoriale**”, organizat în comun cu Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (FAO). Seminarul a constituit o continuare a tematicilor cuprinse în cadrul evenimentelor organizate cu suportul FAO și a succes atelierul de lucru privind statistica securității alimentare și a consumului în baza sondajului statistic „Cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice” (CBGC), desfășurat în perioada 18-22 septembrie 2006. La lucrările seminarului au participat: reprezentantul FAO ONU, reprezentanți ai BNS, precum și reprezentanți ai ministerelor de resort, altor instituții.

În cadrul seminarului au fost discutate aspecte metodologice privind statistica securității alimentare în Republica Moldova, Programul CEFAO pentru Securitatea Alimentară. Obiectivul de bază al programului este de a intensifica capacitățile analitice de derivare a statisticii securității alimentare din datele disponibile din CBGC, acțiune necesară pentru implementarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului. Această activitate este sprijinită de calculele experimentale obținute în baza datelor CBGC din anii 2003 și 2006 în Republica Moldova.

Conferința internațională „**Îmbunătățirea statisticilor agricole și sociale**”, ca totalizare a activităților de îmbunătățire a cercetărilor prin sondaj: Ancheta Forței de Muncă, Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice și Cercetarea producătorilor mici în agricultură, rezultate obținute cu asistența tehnică a Departamentului pentru Dezvoltare Internațională al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (DFID). La eveniment au participat circa 130 reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, organizațiilor obștești, instituțiilor de învățământ, organizațiilor donatoare în Republica Moldova, 10 experți internaționali. În cadrul sesiunilor de lucru au fost prezentate rezultatele obținute până la etapa actuală a implementării cercetărilor prin sondaj în domeniul social și agricol: sporirea capacității BNS de a elabora date statistice despre nivelul de trai al populației, piața forței de muncă, activitatea agricolă a micilor producători, în baza perfecționării colectării datelor, precum și posibilităților îmbunătățite de analiză și diseminare a informației statistice.

Seminarul „**Dezvoltarea sistemului informațional al BNS**”, cu participarea experților de la Oficiul Central de Statistică din Letonia. În cadrul evenimentului au fost abordate probleme ce țin de reformarea sistemului IT statistic național și posibilele soluții, având la bază experiența Letoniei.

Seminarul internațional „**Calculul Indicelui Prețurilor de Consum și Indicelui Prețurilor Producției Industriale: metode și practici**”. La seminar au participat reprezentanți

12. PUBLIC EVENTS IN 2008

The seminar „**Food safety statistics and multisector perspectives**” organized in co-operation with the United Nations Food and Agriculture Organization (FAO). This seminar was designed to discuss the projects launched with the support of FAO, and about the success of the workshop “Food Safety and Consumption, based on the Household Budget Survey (HBS)” conducted on 18-22 September, 2006. The seminar was attended by representatives of FAO, UN, NBS, representatives of the line ministries, and other institutions.

The topics discussed at the seminar were: methodological aspects of the food safety in the Republic of Moldova, and the CE-FAO food safety Programme. The main goal of the programme is to increase the analytical capacity for derivation in the field of food safety statistics from the available HBS data, which is necessary in order to achieve the Millennium Development Goals. This activity is supported with the experimental estimates obtained from the HBS data for 2003 and 2006 in the Republic of Moldova.

The International Conference „**Improvement of agricultural and social statistics**”, summarised the activities for improvement of surveys: the Labour Force Survey, Household Budget Survey and the Survey of small agricultural producers. The results were obtained with the technical support of the Department for International Development of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (DFID). The event was attended by 130 representatives of the central and local public authorities, non-governmental organizations, education institutions, charity organizations in the Republic of Moldova, and 10 international experts. During the workshops, there were presented the results obtained from the implementation of surveys in social and agriculture fields to date. The discussed topics were: the increase of the NBS capacity in order to produce statistical data on the living standards of the population, labour force market, and micro-agricultural activity. All of the mentioned data were obtained through the improvement of data collection, as well as the improved capacities for statistical data analysis and distribution.

The seminar „**Development of the NBS information system**” – with participation of experts of the Central Statistic Office of Latvia. The event was designed to discuss the problems relating to the reform of the national statistic IT system and possible solutions based on Latvian experience.

The international seminar „**Calculation of Consumer Price Index and of the Industrial Product Price Index: methods and practices**”. The seminar was attended by representatives of the central public administration, non-governmental organizations, research institutions of

autorităților publice centrale, organizațiilor obștești, instituțiilor de cercetare din Republica Moldova, mass-media, oficiilor naționale de statistică din Norvegia, România, Letonia, Rusia, Lituania, precum și reprezentanții organizațiilor internaționale: CEE ONU, BM, FMI, EUROSTAT etc. Principalul obiectiv al Seminarului a fost abordarea practicilor naționale și internaționale aplicate în calculul Indicelui Prețurilor de Consum (IPC), Indicelui Prețurilor Producției Industriale (IPPI) și în utilizarea datelor, fiind discutate și problemele aferente, precum și posibilele soluții. Tematica pusă în discuție a vizat calculul IPC și IPPI în Republica Moldova: metodologii și practici, probleme și eventuale soluții; cerințe față de date și utilizarea lor, precum și normele internaționale și experiența altor țări în producerea și diseminarea IPC și IPPI.

Seminarul internațional „**Incluziunea socială: noțiuni, indicatori, cerințe și metode de măsurare**”, la care au participat reprezentanți ai ministerelor de resort, mediului academic, organizațiilor non-guvernamentale și grupurilor analitice din țară, precum și reprezentanți ai Institutului Național de Statistică din România, specialiști și experți PNUD în materie din Croația și Slovacia. În cadrul seminarului au fost discutate noțiunile, practicile internaționale privind măsurarea indicatorilor de incluziune socială, precum și situația actuală a Republicii Moldova în ceea ce privește alinierea la standardele UE în materie de incluziune socială.

Masa rotundă cu tematica „**Comparabilitatea internațională ca instrument de analiză a sistemului național educațional și elaborarea politicilor educaționale**”, organizată în cadrul asistenței tehnice acordate de reprezentanța UNICEF în Moldova cu participarea reprezentanților autorităților publice centrale de resort, cercului academic, consultantului internațional în domeniul statisticii educației al Institutului Federal de Dezvoltare a Educației al Federației Ruse, precum și ai organizațiilor internaționale UNESCO, UNICEF Moldova. În cadrul mesei rotunde a fost prezentat setul de indicatori statistici în domeniul educației și abordate teme cu referință la utilizarea statisticii internaționale a educației în scopul dezvoltării sistemului educațional național, analiza comparabilă a sistemului internațional de indicatori, posibilități și metode de calcul.

the Republic of Moldova, mass media, national statistical offices from Norway, Romania, Latvia, Russia, Lithuania, as well as representatives of the international organizations such as: UNECE, WB, IMF, EUROSTAT, etc. The main objective of the seminar was to discuss the national and international practices applied for the calculation of the Consumer Price Index (CPI) and the Industrial Product Price Index (IPPI), data use, related problems, and possible solutions. The seminar addressed

such issues as calculation of CPI and IPPI in the Republic of Moldova (methodologies and practices), problems and potential solutions, data requirements and data use, international standards and experiences of other countries in production and dissemination of the CPI and IPPI.

The international seminar „**Social inclusion: concepts, indicators, requirements and methods of measuring**” was attended by representatives of the line ministries, academia,

non-governmental organizations and analytical groups of the country, as well as representatives of the National Statistics Institute of Romania, specialists and experts from UNDP Croatia and Slovakia. The seminar addressed the concepts and international practices in measuring of indicators of social inclusion as well as the present situation of the Republic of Moldova regarding its possibilities to comply with the EU social inclusion standards.

Round Table on „**International comparability as a tool to analyse the national education system and development of educational policies**”, organized with the technical assistance of UNICEF Moldova, was attended by representatives of the relevant central public administration, academia, the International Consultant in Educational Statistics of the Federal Institute of Education Development of the Russian Federation and of such

international organizations as UNESCO, UNICEF Moldova. During the round table, the set of education statistical indicators was presented. The round-table addressed such issues as the use of international education statistics for the development of the national education system, comparable analysis of the international indicators system, possibilities and methods of calculation.

Spartachiada, care deja a devenit o tradiție în fiecare an, a fost organizată în perioada 23-25 mai 2008 de către Asociația sindicală teritorială Chișinău a Federației sindicatelor angajaților din serviciile publice din Republica Moldova și a avut loc la tabăra de odihnă "Andrieș" din satul Ivancea, raionul Orhei. Echipele-competitoare (15 la număr) au concurat la șase probe: tenis de masă, volei feminin și masculin, minifotbal, joc de dame și șah. În cadrul spartachiadei echipa BNS a obținut locul I la tenis de masă, locul II la volei masculin și locul III la dame, conform clasamentului general plasându-se pe locul III.

The sports contest, which is held on an annual basis, was organized on 22-25 May, 2008 by the Chisinau Territorial Trade Union Association of the Federation of Trade Unions of Public Service Employees of the Republic of Moldova and was held at the summer camp "Andries", Ivancea village in Orhei rayon. The competing teams (counting 15 teams) participated in six contests: table tennis, women's and men's volleyball, mini-soccer, draughts and chess. During this sports contest, the NBS team took the 1st place in table tennis, the 2nd place in men's volleyball and the 3rd place in draughts. According to the general sport classification, the NBS team took the 3rd place.

LISTA ABREVIERILOR

AFM – Ancheta Forței de Muncă
 APL – Autoritate publică locală
 APC – Autoritate publică centrală
 ARC – Graficul de emitere a datelor
 ASEM – Academia de Studii Economice a Moldovei
 BIM – Biroul Internațional al Muncii
 BNS – Biroul Național de Statistică
 CBGC – Cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice
 CSI – Comunitatea Statelor Independente
 DFID – Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
 DGTI – Direcția Generală Tehnologii Informaționale
 EUROSTAT – Organul de statistică al Uniunii Europene
 FAO – Organizația pentru Alimentație și Agricultură
 FMI – Fondul Monetar Internațional
 HG – Hotărârea Guvernului
 INS – Institutul Național pentru Statistică
 IOM – Organizația Internațională a Migrației
 IPC – Indicele prețurilor de consum
 IPPI – Indicele prețurilor producției industriale
 ISAS – Îmbunătățirea statisticilor sociale și agricole
 NSDP – Pagina Națională Sumară a Datelor
 OECD – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
 OIM – Organizația Internațională a Muncii
 OMS – Organizația Mondială a Sănătății
 ONU – Organizația Națiunilor Unite
 OTS – Organele teritoriale de statistică
 PIB – Produsul intern brut
 PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
 RGA – Recensământul general agricol
 SCN – Sistemul conturilor naționale
 SDDS – Standardul Special de Diseminare a Datelor
 SIDA – Agenția pentru Dezvoltare Internațională a Suediei
 UE – Uniunea Europeană
 UNESCO – Fondul Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Învățământ
 UNICEF – Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
 UNIFEM – Fondul Națiunilor Unite pentru Femei
 UNFPA – Fondul Națiunilor Unite pentru Populație
 UTA – Unitate administrativ-teritorială

LIST OF ABBREVIATIONS

LFS – Labour Force Survey
 CPA – Central public authority
 LPA – Local public authority
 ARC – Advanced Release Calendar
 ASEM – Academy of Economic Studies of Moldova
 ILO – International Labour Office
 NBS – National Bureau of Statistics
 HBS – Household Budget Survey
 CIS – Commonwealth of Independent States
 DFID – Department for International Development of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
 DGIT – General Division of Information Technologies
 EUROSTAT – European Union Statistical Office
 FAO – Food and Agriculture Organization
 IMF – International Monetary Fund
 GD – Governmental Decision
 NIS – National Institute for Statistics
 IOM – International Organization on Migration
 PCI – Consumer Price Index
 IPPI – Industrial Production Price Index
 ISAS – Improving Social and Agriculture Statistics
 NSDP – National Summary Data Page
 OECD – Organization for Economic Cooperation and Development
 ILO – International Labour Organization
 WHO – World Health Organization
 UN – United Nations
 TSO – Territorial statistical offices
 GDP – Gross Domestic Product
 UNDP – United Nations Development Program
 GAC – General Agricultural Census
 SNA – System of National Accounts
 SDDS – Special Data Dissemination Standard
 SIDA – Swedish International Development Association
 EU – European Union
 UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
 UNICEF – United Nations Children Fund
 UNIFEM – United Nations Development Fund for Women
 UNFPA – United Nations Population Fund
 TAU – Territorial Administrative Unit